

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik III.

V Ljubljani, januarja 1886.

1. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Srečno novo leto!

Dali so mu ime Jezus. Luk. 2, 21.

Današnji dan je dan voščil. Po mestih in vaseh, pri revnih in bogatih se bo neštivilnokrat ponavljalo: „Srečno, veselo novo leto!“ Srečno veselo novo leto bodo, vam starši, voščili vaši otroci; vam gospodarji in gospodinje vaši posli, hlapeci in dekle, vam predstojniki vaši podložni; vaši znanci in prijatelji tudi ne bodo izostali. Voščilo je le voščilo, vendar človeku le dobro dé, da mu prijatelj iz srea želi vse dobro. Saj tudi krščanska ljubezen naravnost ukazuje, da si drug drugemu želimo vse dobro. Vendar, kakor sem djal, voščilo je le voščilo, naj si bo še tako odkritosrčno. Ko bi ljubi Bog, naš Oče nebeški, prišel in nam voščil srečno, veselo novo leto — to bi kaj veljalo, potem bi bili mi zagotovljeni svoje sreče in zadovoljnosti v novem letu. Kar je nemogoče ljudem, to je prav lahko Bogu. Ker je vsegamogočen, nam lahko vsako še tako skrito srčno željo vresniči. Naša voščila so pa podobna vodenim mehurčekom, ki se lepo proti nebu dvigujejo, se v lepih barvah spreminjajo — pa pri najmanjši sapici razlete na tisoč koščekov.

Mar ni tako? Le pogledjte nazaj na leto, katero je preteklo! Danes leto so vam prav tako voščili vaši prijatelji srečo in veselje, kakor vam bodo danes, pa za marsikterega, lahko rečem, za nas vse je imelo leto, katero je prešlo, kljub vsem srčnim voščilom, le malo veselja, a mnogo skrbi in žalosti; prav malo je bilo veselih dni, žalostnih pa celo vrsto. Mnogo naših prijateljev, katerim smo voščili ne samo srečno, veselo novo leto ampak tudi dolgo, zadovoljno življenje, moralo je nanagloma v grob.

Taka so, prazna so naša voščila! Prav je, lepo je, da si voščimo, ali želja je le želja — na nas samih je ležeče, da vresničimo te želje; v naših močeh je srečno novo leto. In jaz vam hočem v kratkem pokazati, kako nam je delati, kako živeti, da bo leto, kterega z današnjim dnevom nastopimo 1. zares srečno, 2. zares novo in 3. celo leto srečno in veselo.

I.

Kako bo leto, kterega nastopimo, za nas srečno? Sv. cerkev nam to sama v današnjem sv. evangeliji pové, ko pravi: *Ko je preteklo osem dni, je bilo Dete obrezano in mu ime Jezus dano.* V imenu Jezusovem prične tedaj sv. cerkev novo leto, gotovo iz tega lepega namena, da tudi mi po njenem izgledu storimo in novo leto z Jezusom začnemo. In to je gotova resnica, da le takrat bomo prav začeli, bomo dobro začeli novo leto, ako ga začnemo z Jezusom v srečju.

Ljudje, kateri imajo mesto Jezusa razne strasti v srečju, ne bodo imeli srečnega, veselega novega leta. Naj imajo tudi vsega obilo, denarja in časnega blaga, veselja in posvetnega razkošja — strasti, ktere se košatijo v njihovih srečjih, izženó notranji mir, zadovoljnost sreča, vzbude jim hudo vest, ktera jih preganja po noči in po dnevi, doma kakor na tujem, v veseli družbi kakor osamljene. Brez srečnega miru, brez notranje zadovoljnosti, brez dobre vesti — ni sreče; kjer pa je srčni mir in lahka vest, tam je sreča doma.

Amana, asirskega velikaša, poznate. Kaj ne, kako mogočen gospod je bil ta — sam kralj ga je častil. Pa vendar on sam pravi, da ni bil srečen, zato ker je bil nad mero častilakomen in ošaben. Mardohej edini v celem kraljestvu se mu ni uklanjal; in to mu ni dalo spati po noči in mirovati po dnevi. Enako Amanu se godi tudi marsikteremu izmed nas, kateri ima to ali ono strast v svojem srečju: nevoščljivost, ošabnost, častilakomnost, nečistost, ali druge pregrehe. Ako se teh grdob ne iznebi, ne bo leto, ki ga nastopi, zanj srečno.

Vse drugače bo pa kristijanu, v čegar srečju ljubi Jezus prebiva. On je zadovoljen v revščini, zadovoljen s svojim, dasi tudi težavnim stanom. On ne zavida bližnjega zavoljo pozemeljskega bogastva, ker bolj bogat je on siromak kot bogatin pri kopicah denarjev, bolj zadovoljen je revež s pičlo hrano kakor bogatin pri obloženi mizi, če mu v srečju prebiva Jezus in njegov mir.

Zatoraj dragi moji! naj bo že danes naša skrb ta, da pripravimo Jezusu pripraven prostor v svojem srečju. Zatrimo vse strasti, izpulimo iz svojih srečj korenino vsake pregrehe, ker le v čistem,

nedolžnem ali pa spokornem srcu hoče Jezus prebivati in ž njim tudi sreča.

Ako bo Jezus prebival v naših srcih, potem bo novo leto za nas srečno, tudi takrat, ako nas obiščejo nadloge telesne, in dušne britkosti, skrbi in težave, da — vsi križi nam niso v stanu skaliti naše sreče. Saj nas podučí sv. vera, da nadloge in trpljenje niso same na sebi nič hudega; da nam jih Bog pošilja iz najboljšega namena, da bi se v dobrem vadili, za svoje grehe zadostili in nebesa prislužili. Kaj menite, da bi bilo toliko svetnikov v nebesih, ko bi jim ne bil pošiljal ljubi Bog toliko nadlog!? Gotovo ne. To so tudi svetniki sami dobro vedeli, dokler so na svetu živeli. Sv. Janez od križa n. pr. pravi: *Ako bi ti dal Gospod Bog oblast in moč, mrtve obujati, ne dal bi ti tolike milosti, kakor da ti pošilja trpljenje. Zato bi moral biti Bogu hvaležen za dar čudežev, ali ako ti pošlje trpljenja, postane On tvoj dolžnik, ako le voljno trpiš.* — Še en izgled naj vam povem!

Sv. devica Lidvina je že kot petnajstletna deklica hudo hudo zbolela in skozi celih 38 let silne bolečine po vsem telesu trpela. Poprej lepa deklica postane tako grda, da so jo vse obilne prijateljice opustile, — še celo domači so ji le slabo in neradi stregli. Pa poslušajte, kaj je djala srčna junakinja: *Ko bi vedela, da bi vse svoje muke z molitvijo ene same češčenasimarije odpravila — ne hotela bi je moliti.* Ali umete te besede, ali uganete, od kod je vzela toliko srčnosti? — Jezus je prebival v njenem srcu, in ji posladil vse trpljenje. On je bil njej tolažnik in pomočnik v žalostnih urah in z boleznijo toliko obtežanih letih.

Dragi v Kristusu! leto, ktereга nastopimo, prinese tudi za nas vsacega več žalosti, kakor veselja, več trpljenja in britkosti; saj je pisano, da je ta svet dolina solzá. Pa nič se zarad tega ne pritožujmo! Po izgledu sv. Lidvine in drugih svetnikov potrpežljivo in vdano trpimo, prenašajmo vse, kar nam dobri Bog pošlje. Sprejmimo Jezusa takoj danes prvi dan novega leta v svoje sree, hranimo ga v svojem srci kot najdražji biser; potem bo leto, ki ga nastopimo z današnjim dnevom, zares srečno leto in voščilo naših prijateljev postane resnica.

II.

Pa ne samo srečno — ampak tudi novo leto nam bodo voščili naši prijatelji. Kako hočemo pa to željo razumeti, kako jo vresničiti?

Leto samo na sebi ne bo novo. Po večem bo podobno letu 1885. — Imeli bomo zopet za zimo lepo prijazno pomlad, po pomladi gorko

poletje, po poletji jesen in za jesenjo zima prikima. Vročina in mraz, lepo in deževno vreme se bo vrstilo. Kakor staro leto, kteremu smo dali večeraj slovo, prinese tudi novo malo rožic, obilo trnja — malo veselja, obilo trpljenja.

Ne, leto samo na sebi ne bo novo, pač pa bo novo za nas, ako postanemo novi mi — pomlajeni mi sami! Poslušajmo besede sv. Pavla, ki kliče v današnjem berilu: *Slecite starega človeka in oblecite novega, kateri je po Bogu vstvarjen v pravičnosti in resnični svetosti.*

Sleči moramo starega človeka — sleči ga morajo vsi, kateri so dozdej živeli v smertnem grehu in brezbožnosti. Sleči morajo starega človeka pijanci in igralci, nečistniki, pohujšljivci. Sleči morajo starega človeka sosedje, domači, bratje in sestre, veliki in mali — mi vsi, kolikor nas je tu zbranih dajmo staremu letu slovo — slovo vsem svojim pregreham; začnimo pa z novim letom novo življenje, življenje pobožnosti in poštenosti — *kakor po dnevu pošteno hodimo ne v pijanosti in požrečnosti, ne v kregu in prepiru, ne v nečistosti in nesramnosti; ampak oblecimo Kristusa Jezusa.* Zdaj je čas rešitve — to so dnevi blagra. Bog v svoji veliki milosti nam je dal dočakati prvi dan novega leta; On sam vé, ali doživimo tudi zadnji dan. Ker je to zakrito našim očem, ker morebiti danes ali jutri smrt kterega iz naše srede strga, — zato začnimo precej danes novo življenje, še to uro, takoj storimo trden sklep se poboljšati. Kakor Izraelci, bodimo vedno pripravljene na odhod; opasujemo ledja svoja z dobrimi deli, v roke vzemimo palico resnice in pravice, na njo oprti pričakujemo Gospoda vsako uro, vsak trenutek pripravljene mu odgovor dati od svojega hiševanja.

O dragi v Kristusu! čas življenja je kratek, kratek pa imeniten, imeniten pa odločilen za celo — večnost. Kdor bo slabo in hudobno živel, bo težko dobro, srečno umrl. Ako pa je nesrečna smrt, je gotova strašna večna poguba v peklu. Zato grešnik, glej, da boš nov v novem letu, prenovljen in preroben po dobro opravljeni, skesani spovedi.

Novo mora biti leto, v kterega stopimo, tudi za one, ki so že v milosti božji, pravični. Vsak človek ima pomanjkljivosti, ni ga pod solncem človeka, ki bi nikoli ne grešil. Eden je živel na svetu, kateri je djal svojim sovražnikom: *Kdo izmed vas me more obdolžiti greha?* a ta je bil Bog, Kristus Jezus. Mi vsi smo pa grešniki, in smo v mnogem Boga žalili; eni v jezi in nejevolji, drugi v prepiru in opravljanji, tretji v častihlepnosti, četrti v lenobi . . . Vse te pomanjkljivosti

moramo sleči in obleko popolnosti obleči. Saj veste, kaj pravi naš Gospod: *Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče nebeški popolnoma. Kdor je svet, naj bo še svetejši, kdor je pravičen, naj bo še pravičnejši.*

Pa žalibog, da je veliko drugače sicer dobrih kristijanov, ki se za te besede Odrašenikove ne menijo, ker mislijo, da je zadosti, ako se smrtnega greha varujejo, v stanu milosti božje ohranijo. „Jaz sem zadovoljen z malim plačilom v nebesih, tudi vic se ne bojim, da le enkrat v nebesa pridem“. Tako nekako mislijo in govoré tudi dobri kristijanje, pa ne pomislijo, da je naš Gospod Jezus vsakemu brez razločka zapovedal po popolnosti hrepeneti.

Da so enaki izgovori tudi nespametni, lahko vsaki sprevidi.

Toraj tebi ni nič na tem, če tudi nekoliko časa v vice prideš? Nespametnik, ali veš kaj govoriš? ali ne veš, kaj učé cerkveni očetje, da se največja kazen na svetu z najmanjšo v vicah niti primerjati ne dá? Kdor dalje pravi: „jaz sem zadovoljen z najmanjšim plačilom v nebesih“, ta gotovo tako govori le na videz. Tudi zadnji prostor v nebesih je že tak, da se ga sme vsak veseliti. Pa to je negotovo, če boš ti, ki tako govoriš, tudi tega zadnjega kedaj dobil! V duhovskem življenji se ne dá stati pa počivati; kdor ne gre naprej — vedno više in više v popolnosti, ta gre nazaj. Zato pa delajmo pred vsem dela krščanskega usmiljenja, vadimo se v djanskih čednostih, prav pogostoma prejelijmo sv. zakramente, da ne pridemo na napačno pot, na pot pregrehe.

Vsem skupaj rečem: leto, ki ga nastopimo, bo novo leto, ako ne damo samo staremu letu slovo, ampak tudi našim pregreham, našim hudobijam. Novo bo leto to, ako nas že na današnji dan napolni nova gorečnost, nova navdušenost za Boga in bližnjega.

S trdno voljo in resničnim sklepom, starega človeka sleči in novega obleči, nastopimo leto, ki bo za nas zares novo leto!

III.

Naši prijatelji pa ne bodo pol ali četrtinko leta voščili, prišli bodo in porekli: „Voščimo ti, da bi bil celo leto vesel in zadovoljen.“ Kako moremo pa to vresničiti?

Mi imenujemo kaj radi Boga svojega Gospoda, in prav je tako, ker je res naš Gospod, in mi vsi smo njegovi hlapci. Ako je pa taka razmera med nami in med Bogom, pač mu moramo služiti, zvesto služiti, celo leto le njemu in nikomur drugemu služiti.

Gospodarji in gospodinje imate družino, danes ali v kratkem jo bote zamenjali, nove posle vzamete v hišo. Preden nastopi posel

službo, že takrat ko se pogodita za službo, se mora posel zavezati, da celo leto pri vas ostane in vam in nikomur drugemu kot vam zvesto služi. Ako vas družinče pred letom pusti, niste zadovoljni in godrnjate in plačo mu odtegnete. Glejte, mi vsi smo se z Bogom pogodili, v njegovo službo stopili; Bog nam je obljubil službo plačati, dobro plačati v nebesih — pa le, ako mu bomo zvesto in le njemu in nikomur drugemu služili — celi čas svojega življenja.

Kako mnogo izmed nas pak se je v starem letu izneverilo Bogu, pustilo njegovo službo. Koliko jih je, ki štejejo po 40, 50, 70 . . . let, ki so že sivolasi starci po svojih letih in še otroci niso po službi božji.

Zatoraj dragi moji! poslušajte moj glas: Ponovimo danes, ko nastopamo novo leto, staro pogodbo z Bogom. Obljubimo mu zanaprej v novem letu zvesto služiti in svetu se odpovedati in njegovemu napuhu in njegovemu poželjenju. Molimo danes vsi kakor iz enega srca in duha: O Bog, dobri naš Gospod! Tvoja milost nam je dala zopet dočakati novega leta, obljubimo ti danes na tem svetem kraju, tebi zvesto služiti, vse leto, vse mesce, vse dneve in ure leta tebi zvesti ostati, to je naša trdna volja, to naš srčni sklep, podpiraj nas o Gospod s svojo milostjo, da ga tudi spolnimo!

Videli smo, kako moramo delati, kako živeti, da postane to leto za nas veselo in srečno — novo.

Srečno bo leto, ako pripravimo svoje srce za Jezusa. Pripravno prebivališče postane naše srce, ko odstranimo iz njega vse strasti, vse pregrešne navade. Ko to storimo, ko postane naše srce čisto, potem pa bo prišel Kristus in prinesel mir in zadovoljnost seboj, ktere ne bo pregnala nobena nezgoda, kterih se tudi v novem letu ne bo manjkalo.

Novo bo leto, ako se ponovimo mi. Grešniki morajo sleči obleko pregrehe, preroditi se morajo po dobro opravljani skesani spovedi. Pravični pa naj s pomnoženo gorečnostjo in navdušenostjo opravljajo dolžnosti do Boga, do bližnjega in do samih sebe, varujejo naj se vsake pregrehe, po svoji moči dobra dela opravljajo in se prizadevajo za krščanske čednosti, potem bo tudi za njih leto zares novo.

Celo leto pak bo srečno in veselo, ako bomo mi vsi le Bogu celi čas zvesto služili. Saj to je najvišja služba, to je najimenitniša služba. Kdo pa je večji gospod kot Bog? Kdo je boljši plačnik kakor Bog neskončno usmiljeni? Kaj pa, da bo nam hudobni duh in svet, njegov hudobni pomagalec, tudi v novem letu kakor v starem stavil

zapreke, to pa naj nas nikar ne vstraši. Ko bo nevarnost največja, bo Bog naš Gospod in varuh najbližji. Ako je pa Bog naš varuh, ako nas Bog brani, koga naj se bojimo!? Rečem vam: s Kristusom v srcu, pod varstvom vsegamogočnega, usmiljenega nebeškega Očeta, v stanu milosti božje bo leto, katero nas je z današnjim dnevom prvič pozdravilo, zares srečno — zares novo leto, kar vam vsem skupaj tudi jaz želim. Amen.

Jozip Lavrič.

2. Koliko si star?

„Zgodaj je končal, pa je spolnil veliko let.“ Modr. 4, 13.

Ko je nocoj po noči ura 12 odbila, se je leto 1885 s svojimi 365 dnevi v morje neskončne večnosti vtopilo, — minulo je z vsem svojim veseljem in trpljenjem! In tako nam je na popotovanji našega pozemeljskega življenja že več let preteklo — 15, 30, 50, — in morbiti še več let.

Če nazaj pogledamo na ta pretekla leta, se nam nehoté vprašanje vsili: „Koliko si star?“ — To vprašanje: „Koliko si star?“ hočemo danes premišljevati, in na to odgovoriti, kakor kristijani. V Jezusovem imenu!

Bil je dober, pravičen kralj, kateremu je zelo pri srcu bila sreča njegovih podložnih. Da bi svoje podložne bolj spoznal in videl, kako se jim godi, se poda na pot, in gre po svoji deželi od mesta do mesta, od vasi do vasi. Ko pride v neko vas, zagleda sivega starčeka, ki je pred vratmi svoje hiše sedel, in se na solncu grél. Njegovi lasje so bili beli kakor sneg, koža na njegovih licih je bila grbasta od velikega števila let, ki jih je na zemlji že preživel. Njegovo obličje je bilo pa jasno in prijazno, tako da se je kralj k njemu približal in se začel z njim pogovarjati. „Starček! tako ga kralj nagovori, povej mi: koliko si star?“ — Starček se nasmeja, in odgovori: „Trideset let.“ — „Kako!“ mu reče kralj, „kako se predrzneš svojo sivo starost z lažjo omadeževati, in mene zasmehovati?“ — Starček mu resnobno odgovori: „Moje govorjenje ni nobena laž in nobeno zasmehovanje, jaz resnico govorim. Zakaj še le 30 let je, kar sem začel za večnost, za svojega Gospoda in Boga živeti. Šestdeset let mi je preteklo v šumu sveta, oh celih šestdeset let sem živel za svet in za večnost in Boga sem se le malo zmenil. Potem sem bil pa po srečni nesreči prestrašen, in sem spoznal, da prav za prav še celo nič živel nisem; in takrat sem začel živeti in od tistega časa štejem leta svojega življenja. Danes je ravno moj rojstni dan, in danes tedaj

sem trideset let star. Moje govorjenje toraj ni laž in ne zasmehovanje.“ Kralj je starčeka za roko prijel, in mu ginjen rekel: „Zahvalim te za ta nauk, Bog ti daj, da bi še veliko takih let doživel! in Bog naj te poplača za te besede, ktere si mi govoril.“ In je šel dalje in premišljeval vprašanje: „Koliko si star?“

Ali ne misliš tudi ti, ljubi poslušalec! ravno zdaj na vprašanje: „Koliko si star?“

O sv. Alojziji beremo v življenji svetnikov, da je v 24. letu, in o sv. Stanislavu Kostki, da je v 18. letu svoje starosti umrl. Pač je kratko življenja 24 let, 18 let, in kadar pri nas kdo v tej starosti umrje, pravimo: „Ta človek je malo časa živel.“ Sv. cerkev pa na sv. Alojzija in Stanislava obrača besede Salomonove in pravi: „Zgodaj sta končala, pa spolnila veliko let.“ Zakaj neki cerkev o teh dveh svetnikih, ki sta tako zgodaj umrla, pravi, da sta veliko let dopolnila?

Morebiti si premišljeval katerikrat četrto božjo zapoved. Ta zapoved pravi: *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel na zemlji.* Tistemu tedaj, ki očeta in mater spoštuje, je obljubljeno dolgo življenje na zemlji. Zdaj si pa že sam lahko videl, da so včasi prav dobri otroci, ki očeta in mater, še nikdar niso žalili, da so včasi taki dobri otroci vendar morali prav mladi umreti; in morebiti si že sam kakega takega otroka s solznimi očmi na pokopališče spremil; in nisi vedel, zakaj ni smel dalje živeti, ko je bil vendar tako dober in ubogljiv. In koliko otrok umrje, ki so komaj luč sveta ugledali, ki gotovo niso še mogli očeta in mater žaliti. Kako, vprašaš ti, kaj so mar ti dolgo živeli?

Na to vprašanje si boš lahko sam odgovoril, če ti poprej povem, kaj se pravi živeti, in kaj dolgo živeti.

Na svetu biti, jesti, piti, spat, delati, denar si pridobljevati, veselje in kratkočase vživati, — to se po nauku onega starčeka in po nauku sv. pisma še ne pravi živeti! Mi včasih pravimo: ta ali oni človek ima dobro življenje, ti ljudje dobro živé; ali mi se motimo, ker prav za prav celo nič ne živé. — Seveda, ko bi človek samo telo imel! Pa človek ima tudi neumrjočo dušo! Med tem, ko ti ljudje, kakor pravimo, dobro življenje imajo, veselo živé, njih duša prav slabo živi; ali da še bolje rečem, ona kar nič ne živi, ona umira, ali pa je že mrtva. — Le to je pravo, resnično, veselo, trdno življenje, kadar duša živi, kadar se duši dobro godi! „Jaz živim“, tako moreš le takrat sam o sebi reči, kadar se prvič greha varuješ, drugič božjo voljo na tanko spolnuješ in dobra dela doprinašaš. Glej, to se pravi živeti.

Če znaš dobro šteti, že lahko zračuniš, ali živiš, in kako dolgo že živiš. Soštej enkrat na tabli svoje vesti dneve, katere si v stanu greha preživel, ali da še bolje rečem, tiste dneve, ki si jih umoril; in potem soštej tudi tiste dneve, ki si jih v stanu gnade božje preživel in z dobrimi deli posvetil! Potem postavi vkup znesek umorjenih, in znesek dobro obrnenih dni. Jaz skoraj mislim, da se boš vstrašil nad velikim številom zgubljenih let, in nad majhnim številom dobro obrnenih dni.

„Koliko si star?“ — Morebiti si že dolgo časa na svetu, pa si še le malo časa živel! Glej, oni otroci, ki so tako zgodaj umrli, so dolgo živeli. Pa niso nobenega dneva in nobene ure umorili, kakor si jih ti že toliko ukončal; ampak so zmiraj živeli, ker so živeli zmiraj v stanu gnade božje, ki so jo pri sv. krstu prejeli. Dolgo živeti, se pravi, tako dolgo živeti, da cilj in konec, za katerega smo vstvarjeni, dosežemo; in ta cilj in konec so nebesa, je večno zveličanje. — Kdor tako živi, da v nebesa pride, ta je dolgo živel, ker je s svojim življenjem svoj namen dosegel.

Če tedaj dober otrok v svojem šestem letu umrje in v nebesa pride, ali je dolgo živel? — Dolgo je živel. In če pobožna hči v dvajsetem letu umrje in v nebesa pride: ali je dolgo živela? — Res dolgo je živela. In če trden mož v štiridesetem letu umrje in v nebesa gre? — Tudi ta je dolgo živel. Vsi ti so svoj cilj in konec dosegli. In če starček pri osemdesetih letih umrje, kateri je le za svet živel, kateri je veliko dobrih dni imel in veliko premoženja vkup spravil, slednjič umrje in je v pekel pahnen: ali je ta tudi dolgo živel? — O ne, on še celo nič živel ni, njegovo truplo je bilo živo, njegova duša je pa pojemala, in je zdaj v večno smrt izdana.

Hočeš dolgo živeti na zemlji, ljubi moj prijatelj! moraš pobožno živeti; in kolikor dni in tednov in let si v pobožnosti in v gnadi in v službi svojega Boga preživel, toliko dni in tednov in let si star.

Zdaj pa postoj, in prašaj se prav resnobno: „Koliko si star?“ Pa ne šteje od tistega dneva, ko si bil rojen, ampak šteje vkup dni in leta, ki si jih pobožno preživel. In če se ti račun ne vjema, podaj se na njivo božjo, na blagoslovljeno pokopališče, vstopi se na kak grob, in prašaj se tam še enkrat: „Koliko si star?“ Morebiti se prestrašiš, da si še celo tako mlad, kakor otrok, ki govoriti ne zna, ko te vendar ljudje že za 40 ali 60 let starega imajo. In če se prestrašiš, to je dobro znamenje. Meni se to ravno tako zdi, kakor, kadar se zraven človeka, ki je oglušil, vstrelil, in se prestraši, zakaj to je znamenje, da še ni popolnoma gluh. — Potem se še dalje

vprašaj: Kako dolgo da naj na zemlji živiš? Odgovori: tako dolgo, da se zveličaš. Zdaj pa pomisli, kako daleč si od zveličanja še; in ti se morebiti v drugič prestrašiš! In to je še bolje. Potem se vprašaj še naprej: Koliko časa utegneš še na zemlji biti? In ti bereš odgovor na kakem križu ali kamnu: „Danes meni, jutri tebi!“ In ti se v tretjič prestrašiš. In Bog daj, da bi se potlej zbudil iz svojega grešnega spanja, in da bi prestrašen proč tekel; ne prestrašen zavoljo pokopališča mrtvih, ampak prestrašen zavoljo samega sebe! In potem začni živeti, da pravo starost dosežeš, in dolgo živiš na zemlji.

Še enkrat, dragi poslušalec, te vprašam: „Koliko si star?“ Ravno danes, ko smo zopet zdravi novo leto pričeli, je najlepša prilika, da si to vprašanje zastaviš in tudi z vso resnobo odgovoriš.

Premisli, v katerem letu si storil prvi smrtni greh in koliko časa si v njem ostal; preštej tedne, mesce, leta, ki si jih potlej preživel v smrtnem grehu, — brez gnade božje! Vse te moraš odšteti, — izbrisati iz pratike svojega življenja. Oh, kaj pa še, če tvoje spovedi niso bile dobre, če živiš že več let v grešni navadi, če si še danes mrtev na duši! Predrami se, začni živeti. Vsim skupaj pa želim dušno zdravje in visoko starost v tem pomenu, kakor sem vam danes razložil, — starost, za katero ne pride smrt, ampak večno srečno življenje. Amen.

Matija Torkar.

Nedelja po novem letu.

I. Spanje.

Kadar je bil Herod umrl, glej se je angelj Gospodov Jožefu v spanji prikazal v Egiptu rekoč: Vstani in vzemi Dete in njegovo Mater in pojdi na izraelsko zemljo. Mat. 2, 19.

Beseda je meso postala in je med nami prebivala. Kristus je človek postal in živel med ljudmi na zemlji. V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli, — še celo preganjali so ga in sicer že koj majhnega. Komaj je namreč Herodež zvedel, da je rojen, že je iskal ga umoriti. Umoriti sicer ga ni smel, ker nebeški Oče tega ni pripustil, vendar je božji Sin precej prve dni svojega življenja veliko moral prestati in pretrpeti in ž njim vred tudi njegova Mati in njegov varuh sv. Jožef. V spanji se je angelj Jožefu prikazal

in mu rekel: *Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in beži v Egipt!* — Ko je pa Herod umrl, se je angelj zopet Jožefu v spanji prikazal, rekoč: *Vstani, vzemi Dete in njegovo Mater in pojdi na izraelsko zemljo* itd.

Koliko je pač sv. družina na potu v Egipt, na Egiptovskem in nazaj gredé pomanjkanja, skrbi, žalosti in strahu pretrpela, kdo bi mogel popisati. Pa vam tudi nočem vsega trpljenja na drobno popisovati, opomnim vas le na eno težavo, ki ni najmanjša izmed vseh, namreč, da so morali po noči iz spanja vstati in bežati. — To mi da priložnost, da vam danes govorim o spanji ter vam razložim to dvoje: 1. Spanje je velik dar božji; 2. pa tudi ta dar se velikokrat napak obrača!

Nekteri zelo radi spé, nekteri še celo v cerkvi dremlejo; kaj velja, da jih danes malo predramim; upam pa, da tudi čuječim ne bo od škode, če pazljivo poslušajo.

1. Spanje je velik dar božji. — Lože in dalje časa bi brez jedi in pijače živeli, kakor brez spanja. Modri nebeški Oče nas je tako vstvaril, da nam je spanje potrebno; pa je tudi med vsemi dobrotami ena najmenitnejših. Takemu, ki je hudo zaspan, se še jesti ne ljubi, le postelja mu diši. Brez spanja bi se pač hitro naša natura ugonobila in končala; spanje nam še le zgubljene moči povrne, trudne ude pokrepča. Vse, kar živi, počitka potrebuje in ga tudi največ najde v spanji. Živina se vleže o svojem času, lesica poišče svoj brlog, tiček svoje gnezdo, ribica svojo votlino, še evetlica pobesi zvečer svojo glavico, kakor da bi hotla zaspati. — Vse žive stvari počivajo in spé po svojem, tudi človek, krona stvarjenja, ne more brez spanja obstati. In sicer za vse drugo ne porabimo toliko časa kakor za spanje. Skoraj tretji del vsega življenja se prespi. Spanje ni tako, da bi se mu človek ubraniti mogel; natura sama ga zahteva z neubranljivo silo. — Bog pa je spanje tudi prijetno storil tako, da ne pravimo zastonj; spanje je sladko.

Mati otroka zaziblje v sladko spanje in ga tako najbolj potolaži; delavec v spanji poravna svoje trudne ude; spanje povrne zgubljene moči, revež v spanji pozabi lakote in pomanjkanja; nesrečni svoje težave in bolnik silne bolečine. O gotovo, spanje nam je velik prijatelj in tolažnik. Če se nam tudi čez dan hudo godi, če tudi včasih veliko trpimo; če nas tudi britkosti obiščejo, skrbi tlačijo, v spanji je vse pozabljeno! Včasih pa Bog še pošlje prijetne sanje in človek

takrat občuti veselje, kakoršnega bi čuječ zastoj iskal. In kako je človek pokrepčan, prenovljen, tako rekoč prerojen po mirnem spanji! Kakšna dobrota je spanje, človek še le takrat prav spozna, ko ga več nima. Oj ubogi bolnik, ki spati ne more! Kako nekteri zdihujejo, da bi mogli le kolikanj zaspati, in kako so dolge ponočne ure brez spanja! Zares velik dar božji je spanje, pa nekteri tega ne pomislijo, ali pa so še taki, ki Boga nikdar za spanje ne zahvalijo, ali pa še ta dar božji napak in v greh obračajo. Kdo bi mislil in vendar je res, da se veliko veliko ljudi zavoljo spanja pregreši!

2. Zavoljo spanja se pregreše:

a) Prvič tisti, ki preveč in predolgo spé. Vsaka reč ima svoj konec in svojo mero. Kakor jesti in piti za potrebo človeku življenje podaljša, tako tudi primerno spanje zdravje utrjuje. Preobilno in predolgo spanje pa človeka naredi mehkužnega in lenega, lenoba pa mu napravlja mnoge bolezni in je vzrok, da veliko zatega časa potratí, veliko dobrega zamudi. Saj že pregovor pravi, da rana ura je zlata ura in čas, ki ga v mladosti zgubiš, ga na veke nazaj ne dobiš. Kdor predolgo leži, veliko zamudi, potlej pri delu preveč hiti in marsikaj narobe naredi in tako dela sebi in drugim nevoljo in škodo.

Koliko škode pa ima lenuh in zaspanec še le na svoji duši! Koliko več bi marsikteri lahko molil, ko bi zjutraj in zvečer malo spanja si pritrgal, kolikokrat tudi ob delavnikih k sv. maši šel, ko bi popred hotel iz postelje. — Zaspanec in lenuh si že v časnih rečeh ne bo dosti pomagal; saj pravi resnična pesem: „Lenega čaka strgan rokav itd.“ Koliko manj bo še le za dušo storil. — Sv. cerkev nas zato v adventu opominja: *Naj vam ne bo odveč, zjutraj pred svitom vstajati, ker Bog je čuječim krono obljubil!* Ali slišite, čuječim in ne zaspanim je Bog krono obljubil. Ko bi bile nespametne device, namesto da so spale, raje šle olja kupovat, bi bile pač prav naredile; tako pa so potem vse zamudile. In komu ni znano, kako so svetniki spanje si pritrgovali in v molitvah čuli? In naš Gospod Jezus sam ali ni večkrat pol noči ali celo noč v molitvah prečul? ali ni aposteljnov opominjal, rekoč: *Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete?* in ali niso zato v take skušnjave in grehe pali, ker niso čuli? Nekteri svetniki so komaj 3—4 ure spali, nekteri menihi, n. pr. trapisti ob eni in dveh vstajajo, da Bogu po noči čast pojo! Komur je tedaj za nebesa mar, si mora tudi v tem kaj pritrgati, si spanje včasih odreči, zakaj nebeško kraljestvo silo trpi in le silni ga bodo nase potegnili.

b) Drugič se zavoljo spanja tisti pregreše, ki premalo spé. Kdor predolgo spi — malo živi; kdor pa malo spi, tudi dolgo živel ne bo! Zdrav odrasčen človek ima dovolj 6—8 ur, manj kot 5 ur navadno ni zdravo. Zatoraj so milovanja vredni ljudje, katerih stan in služba tako nanese, da imajo malo spanja, ali da po noči spati ne morejo.

Kdor zavoljo časnega dobička in posvetnega blaga iz lakomnosti brez potrebe spanje krati in predolgo budi, tak svoje življenje in zdravje za denar prodaja.

Še huje pa se pregreši, kdor noč in spanje zavoljo grešnega poželenja in djanja zapravlja. Tu sem spadajo vsi, ki ne vedo, kdaj je čas iti spat, ki pol noči ali celo noč vasujejo, ponočujejo, pijančevajo, rajajo, igrajo, razgrajajo, sebi spanje trgajo in še drugim v miru spati ne pustje. O kako velik odgovor take čaka! Kaj bodo odgovorili ostremu sodniku? Toliko ur in noči so zapravili s pregrešnim djanjem, ali bodo mogli reči, da niso imeli časa za nebesa delati? Kaj pak: pijančevati, rogoviliti, rajati si imel 5, 10 ur, celo noč čas — moliti, v cerkev hoditi pa komaj 5, 10 minut, četrt ure, včasih pa celo nič! Za v krěmo je bilo časa dovolj, če treba do jutra; dvakrat, trikrat v letu vstati, malo pred v cerkev iti in k spovedi, zato ga ni bilo časa! O kako si taki sami sodbo podpisujejo in strašno odgovornost nadkladajo. Sebi sladko spanje kradejo in še drugih pri miru spati ne pustje. O nehvaležni otroci, kaj bo enkrat za vas? Ali ne veste, kolikokrat mati niso spali zavoljo vas, ker so morali vstajati in vas tolažiti; pa ne, da bi jim zdaj skrb in trud povračevali, jim še zmiraj spanje kradete, ker vas po noči ni doma in starši iz skrbi zaspati ne morejo! Ne rečem, da bi včasih ne smeli malo dalje po konci biti; pa vsaka reč ima svojo mero, komur 3—4 ure, pol noči zadosti ni, tak ni božji, odgovor pa tudi tisti imajo, ki so pametni in zato postavljeni, pa ne branijo, ampak še pomagajo in podpirajo.

c) Tretjič se pa tisti pregrešé, ki tam in takrat spé in dremljejo, kjer se ne spodobi in kadar ni čas zato. Jaz mislim: v cerkvi! V cerkvi se to pač ne spodobi. Kdor v cerkvi pri maši ali pridigi dremlje, taki sam sebi škodo dela, pa še pridigarja moti in druge v pobožnosti ovira. Ali nas ne učí vera, da je Kristus resnično v cerkvi pričujoč? Ko bi se Jezus zdaj zares pokazal, kakor je kdaj na zemlji hodil, — ali bi mar spali? In vendar je zares tukaj pričujoč in vendar zares on sam k vam govori po svojih namestnikih! Zakaj pa nekteri tako radi v cerkvi dremljejo? Nekteri zato, ker so trudni; ti so naj-

bolj izgovorjeni, pa vendar niso brez graje. Ali ne veste, zakaj pred nedeljo ali praznikom delopust zvoni? Če je le mogoče, vravnajte tako svoja opravila, da pojedete pred nedeljo in praznikom prej k počitku. Sedenje še posebno rado spanec privabi; naj taki raje stoji itd. Prav grdo je, kdor to iz navade stori!

Tako smo tedaj videli, kako velik dar božji je spanje, pa kako ga nekteri še v greh obračajo. Kakor ga nekteri v greh obračajo, tako ga pa zamoremo tudi v svoje zasluženje obračati; in sicer tako, da si včasih kaj spanja zavoljo Boga odrečemo zjutraj, ali zvečer; zjutraj, da prav urno vstanemo, ko pride odločena ura ali pa še nekoliko prej, ako se prebudimo; zvečer pa še nekoliko časa čujemo, čeravno smo že trudni in bi lahko šli k počitku. Tako zatajevanje nam bo tudi več časa pridobilo za molitev. Spanje nam bo dalje zaslužljivo, ako ga z dobrim namenom Bogu darujemo ter v svetih mislih in željah zaspimo. Vsak dihlej v spanji bo v božjo čast in nam v zveličanje: telo bode spalo, naš duh pa bo budeč pri Bogu. Tako si bomo še v spanji zasluženje nabirali, kakor nekdanj Marija.

Spanje je velik dar božji — pa vsak ne spi lahko. Le kdor mirno vest ima, le „kdor dolžnosti svoje stori, lahko spi“. Hudobnež pa nima sladkega spanja, še po noči ga vest straši in hude sanje vznemirjajo. Hočeš lahko in mirno spati, da se ti v spanji in v sanjah kaj grešnega ne pritakne, — živi zmerno podnevi, varuj se greha v djanji pa tudi v mislih; zakaj, kar podnevi misliš in želiš, to se ti bo pritaknilo kaj rado v sanjah po noči. Ne pozabi se priporočiti Mariji in angelju varhu, predno zaspíš.

Ker že o spanji govorim, ne smem še enega spanja zamolčati! In to je najbolj nevarno, to je grešno spanje! — O grešnik, kaj vendar misliš? Glej, angelj je dvakrat Jožefa po noči poklical, pa vselej je hitro vstal in bežal pred nevarnostjo, in ti grešnik, ti pa še zmiraj spiš, in te je angelj tudi že klical, ne dvakrat, ampak večkrat po tvoji vesti, — pa so te tvoji domači klicali, — pa so te duhovni pred mano klicali — pa sem te že jaz večkrat klical — zadnjikrat v adventu: pa še zmiraj spiš! Grešnik kdaj se boš zbudil? In kaj bo s tvojo dušo, če v grešnem spanju umrješ in se v smrtnem grehu tam zbudiš? Ali ne veš, da je strašno pasti v roke živemu Bogu?

Da, Gospod Bog bodi zahvaljen za dar sladkega spanja! Morebiti ga do zdaj nisem prav obračal, morebiti včasih preveč, včasih zavoljo časnega premalo, ali tam ker se ne spodobi. Od zdaj bo to drugače. Prosim te, o Gospod, za mirno, sladko spanje; le enega

spanja me obvaruj, o Gospod, grešnega spanja me obvaruj in ne pusti, da bi v takem spanju v večnost šel; nagle neprevidene smrti reši nas o Gospod! Amen.

Janez Ažman.

2. Družinska sreča.

Mat. 4, 23.

Vvod. Menda še nobenkoli ni svet s toliko silo za veseljem tiščal in s tolikim hrepenenjem veselje iskal kakor v sedanjih časih. Pa zdi se mi, da v kljub tolikemu prizadevanju za časno srečo ljudje sploh le prav malo pravega veselja, prave sreče uživajo. Veselja ne iščejo v pravem kraju in ne po pravi poti. Doma, pri domačem ognjišču, med dobro krščansko družino, se nahaja najlepše veselje, najgotovša sreča . . . Veliko je prestala sveta družinica, vendar v sredi trpljenja imela je polno tolažbe. In zdaj, ko je rešena pregnanjavcev, se ustanovi v sv. hišici Nazareški najlepše, najsrečniše družinsko življenje, kar ga je kdaj svet videl. Tudi v naših družinah bo sreča, če vsi 1. eden drugemu z delom podpirajo, 2. skupno trpljenje prenašajo in se skupno razveseljujejo, 3. eden drugemu k dobremu spodbujajo.

Izpeljava. I. Vsaka krščanska hiša je delavnica, vsaka dobra družina je družba pridnih delavcev. a) Koliko dela dan na dan dobri gospodar? Koliko si da opraviti pridna gospodinja? Od zgodnjega jutra do pozne noči je vedno na nogah; njene roke niso nikoli pri miru; še jesti skor ne utegne . . . Otroci od leta do leta več pomagajo posnemaje malega Jezuščka, ki je tudi Mariji in Jožefu pomagal. b) Pač je spodbudno in genljivo gledati, kako je v krščanski družini vse skupno in vzajemno. Zjutraj zgodaj gre vsak na svoje delo; ves dan se trudi, pa ne za-se: starši za otroke, otroci za starše, — vsi skupno za domačo hišo . . . c) K domačemu blagostanju vsakdo v hiši lahko kaj pripomore, če tudi za sosesko in državo ni zmožen delovati. Koliko blagih src je skritih po hišah; svet jih ne pozna, pa so pravi angelji v družini, kateri posvetijo vse svoje moči, vse dni svojega življenja. d) Kako zelo se pregrešijo očetje, ki nočejo delati, truditi in potiti se za svoj dom! Kolika sramota in nesreča za hišo je — lena žena gospodinja! e) Močno zlobno in grešno ravnanje nevhvaležni otroci, kateri precej, ko nekoliko spodrastejo, le nase mislijo, na svojo roko služijo, neomogle starše prepustijo pa revščini in pomanjkanju.

II. Družine zadene mnogokrat nesreča in trpljenje. Takrat skrbijo v krščanski hiši vsi skupno — eden pred drugim — za to, da britkost preženejo z milo tolažbo. Sploh se vsi po vrsti veliko prizadevajo, da vedno vlada v hiši sveto veselje. — *a)* Če žena vidi moža žalostnega, ga ljubeznjivo tolaži. Če pa žena trpi, jej dobri mož lajša in slajša težave. Otroci se pa tudi po starših ravnaajo; in če otrokom ni kaj prav, brž prihitijo ljubi starši, da jim postrežejo in odvzamejo žalost. *b)* Pa ne le, da se v trpljenji med seboj tolažijo, ampak v dobri hiši eden družemu mnogovrstno veselje delajo — seveda zmiraj v vsej poštenosti — kakor opominja sv. Pavel: *Veselite se, toda veselite se v Gospodu!* Pošteno veseli pri delu, veseli pri počitku, veseli pri skupnem delu . . . *c)* Sploh naj bi si vsakdo veselja in sreče doma iskal — med svojimi. Nikakor ni družinam na korist, da se dan danes družinsko veselje popušča in se javne veselice v preobilnem številu napravljajo. Sploh naj bi gospodar manj ko mogoče drugod veselja iskal; če že kam gre po dolžnosti, naj se kmalo vrne. Dobri gospodinji je domače ognjišče ob enem prostor največje sreče. Sinovi in hčere so doma najbolje obvarovani. *d)* Žalostno je toraj in zelo škodljivo, če oče in mati nista rada doma; če jima je kréma drugi dom . . . *e)* Kako nevarno je za sinove in hčere, če veliko okrog hodijo po sejnih, veselicah . . .

III. Vsaka krščanska hiša bi imela biti tudi nekakšna hiša božja, kjer se dobrotljivi Bog časti in nebeško veselje služi. *a)* Starši naj najprej skrbijo, da sami sebe zveličajo, ker v zakramentu sv. zakona so k temu še posebne milosti sprejeli. Naj posnemajo prelepe izgledе onih svetnikov in svetnic, ki so se v zakonskem stanu posvetili; in s tem, da za večno srečo skrbijo, zagotovijo si tudi časno. *b)* Druga bistvena dolžnost zakonska je, otroke v strahu božjem izrejevati. Kaj storijo v ta namen dobri starši? . . . Pa ravno to, če otroci bogoljubno živé, je staršem največa radost in sreča že tu na zemlji. *c)* Pa tudi nedolžno vedenje otrok je mnogokrat močna spodbuda staršem. Zgodilo se je že gostokrat, da je dobri otrok poboljšal zlobnega očeta (Izgledi). *d)* Starši naj se toraj nikar ne naveličajo, svoje otroke k pobožnosti in svetosti napeljevati. Kaj naj storijo v ta namen vsaki dan? kaj naj storijo zlasti ob nedeljah in praznikih? . . . *e)* Otroci naj povračajo staršem toliko skrb in ljubezen, ki jo imajo za nje, s pokorščino in še posebej s tem, da veliko molijo za nje. Bog nedolžnemu ne bode odrekal detinske prošnje: nihče ne more tako lahko sprostiti blagoslova iz nebes za hišo in družino kakor nedolžni otroci s svojo pobožno — angeljsko molitvijo.

Konec. Iz tega, kar sem vam povedal, lahko sprevidite, da vaša sreča je kolikor toliko v vaših rokah. Ako imate pridne roke, dobro, potrpežljivo in pobožno srce, ter drug za drugega delate in molite, drug drugega v trpljenji tolažite in oveseljujete in k dobremu spodbujate, ob kratkem: ako bo vaša hiša vsaj nekoliko podobna sveti hišici v Nazaretu, — potem ne more biti drugačna nego srečna. In ko bi bilo več tacih v resnici blagih družin v naši duhovniji, ko bi bile vse take: zlati časi rajske sreče bi nastopili.

Razglašenje Gospodovo ali sv. trije Kralji.

Trojni dar za božje Dete.

In so mu darovali zlata, kadila in mire.

Mat. 2, 11.

Današnji praznik nas sv. cerkev zopet pelje k jaslicam novorojenega Zveličarja. Sveti dan nam je predočevala priproste pastiree, ki so od svojih čed prihiteli pogledat, kaj se je bilo zgodilo; danes pa nam kaže v bornem hlevu tri druge, imenitne može iz daljnih jutrovih dežel, katere je čudežna zvezda pripeljala iskat novorojenega kralja judovskega. In ko so trije Modri našli Dete z Marijo njegovo materjo, so predenj padli in ga molili; in so odprli svoje zaklade ter mu darovali zlata, kadila in mire. Bila je namreč na Jutrovskem navada, da so kralje in velikaše, če so jih obiskali, vselej tudi z darovi počastili.

Dragi kristijanje! tudi mi moramo danes Zveličarju nekaj darovati, saj ga tudi mi spoznavamo, kakor trije Modri, za svojega Kralja in Boga. Vendar pa ni potrebno, da bi mu mi zlata, kadila in mire v natori darovali, kakor sv. trije Kralji. Saj tega Kristus od nas ne zahteva, ker večina od nas že tako nima ni zlata ni kadila ni mire. Toda v duhovnem pomenu moramo svojemu Gospodu in Zveličarju še dandanes zlato, kadilo in miro darovati, kakor so nekdaj sv. trije Kralji storili.

Vsak kristijan pa mora dar prinesiti po svojem stanu, v katerem živi. Ker so pa med nami trije poglobitni stanovi, namreč: samski, zakonski in vdovski stan; zato vam hočem danes povedati, kaj mora sleherni v duhovnem pomenu Kristusu pokloniti.

Danes naj božjemu Detetu daruje: 1. samski stan zlato, 2. zakonski kadilo, 3. vdovski pa miro.

Ker bo današnja pridiga vsacega izmed mojih poslušalcev kolikor toliko zadevala, zato upam, me boste s toliko večjo pazljivostjo poslušali, vsak svoje nauke v srcu ohranili ter se tako spodbujeni še enkrat k jaslicam podali in ljubeznjivemu Detetu dopadljiv dar prinesli.

I.

Pred vsem se obrnem do vas, ki živite v samskem stanu, ter vas prosim, da v duhu pohitite k jaslicam ter Kristusu darujete zlata.

Zlato pa ima tri lastnosti, ker je *a)* najbolj dragocena, *b)* najbolj bliščeča in *c)* najbolj koristna ruda. Kakšno zlato naj toraj samei in samice Kristusu darujejo? Sv. čistost, ker ta čednost je zlatu popolnoma podobna.

a) Kakor je zlato najbolj dragocena kovina, tako je čistost najbolj dragocena čednost. Kajti ona stori kristijana angelja v človeški podobi in je bogati studenec vseh drugih čednost. Zato se ne sliši, da bi bil tisti človek, ki v bogaboječnosti čisto živi, drugim velikim grehom udan, kakor je nasproti tisti, ki ni prijatelj čistosti, le redko prijatelj kake druge čednosti. To dragocenost spoznavši so različni svetniki in svetnice svojo čistost Bogu darovali. Tako je sv. Neža, katere praznik se 21. t. m. obhaja, že v mladosti take ljubezni do Jezusa plamtela, da si ga je izvolila za ženina svojega srca. Ko se jej je Simfronij, sin cesarjevega namestnika, v zakon ponudil ter jo z bogatimi darovi zlatih in z dragimi kamni obdanih prstanov, uhanov in zapestnic skušal pridobiti, se je stanovitno branila rekoč: „Jaz sem se že zaobljubila takemu ženinu, ki me je z dragocenějšími biseri in z večjim kinčem preskrbel ter mi bolj dragoceni prstan zvestobe podelil. Ti, o Simfronij, mu nisi, akoravno si imenitnega stanu, na plemenitosti enak. Kinč, s katerim me je ozališal, se niti ceniti ne da; biseri in zlahtni kameni, s katerimi me je obdaroval, se bolj blišče kakor migljajoče zvezde; obleka, s katero me je obdal, se bolj lesketa, kakor bi bila z zlatom in srebrom vezena. Bogastvo, katero mi je ponudil, ako mu zvesta ostanem, je neizmerno. Nobeden ni temu ženinu enak na moči, časti, imenitnosti, na bogastvu, lepoti in slavi . . . Kaj hočeš več, Simfronij? Ali moreš zahtevati, da bi se jaz njemu odpovedala ter tebi roko podala? Zato ostanem pri tem: njemu samemu sem zaročena; njemu samemu je moje srce posvečeno in pripravljena sem tisočkrat zanj umreti.“ Tem besedam sv. Neže pristavi sv. Maksim: *Krščanske device, zgledujte se nad njo; s studom vrzite od sebe bliščeča darila, ki se vam pod krinko prijaznosti ponujajo; vrzite jih od sebe, kakor morivni strup!*

Čistost je draga in blaga čednost, zato vi mladenči in device darujete Kristusu v resnici duhovno zlato, ako čisto in nedolžno živite v očeh Gospodovih.

b) Kakor je zlato najbolj bliščeča ruda, tako je tudi čistost najbolj svitla čednost, ki človeka stori Bogu in ljudem priljubljenega. Da je temu res tako, potrjuje sv. pismo (Modr. 4, 1) rekoč: *O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večni, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.* In modri Sirah (26, 20) pravi: *Nobena cena ni vredna zdržne duše.* — Sin božji je to pokazal s tem, da si je za mater izvolil najčistejšo izmed vseh devic, brez pege in madeža, blaženo devico Marijo; za rednika si je izbral čistega njenega ženina sv. Jožefa. Predhodnika si je odločil sv. Janeza Krstnika, katerega je bil že pred njegovim rojstvom posvetil. Deviški apostelj Janez mu je bil najljubši; le on je smel na Zveličarjevih prsih sloneti in njemu je slednjič na križu umiraje svojo deviško Mater v varstvo izročil. Zato pa je tudi naznanil, h koliki bliščobi ta čednost človeka povzdigne, ko je v pridigi na gori (Mat. 5, 8) rekel: *Blagor jim, ki so čistega srca; Boga bodo gledali.*

A tudi v očeh ljudi je ta čednost silno dopadljiva. Celo omažeževani kristijani si želijo biti čisti in pred nedolžnimi dušami imajo nek svet strah in spoštovanje; pogled čiste duše jih zoper njih voljo osramoti.

c) Kakor je zlato najbolj koristna ruda, (ker kdor ima dovelj zlata, so mu vsa pota odprta), tako je tudi čistost najbolj koristna čednost. Nedolžna duša povsod lahko shaja, vse se jej zaupa; kajti sleherni se trdno zanaša, da bo človek, ki je v tem obziru bogaboječ in vesten, tako natančen tudi v vseh drugih zadevah. Tako posel, ki je na imenu, da se je povsod nedolžno obnašal, dobi služb dovelj; ker se vsak zanaša, da bo tisti, ki se je v tej zadevi vestnega skazal, tudi v drugih zanesljiv. Nasproti pa se sploh branijo poslov, ki imajo v tem obziru sumljivo ime. Tako tudi nedolžne duše navadno najboljše zakone sklepajo, deloma ker Bog tako vodi, deloma pa, ker se od njih najbolj pričakuje, da bodo zakonsko zvestobo in ljubezen najbolj spolnovale, ker so pred zakonom nedolžno živele; kajti tisti, ki je Bogu zunaj zakona zvest ostal, tudi v zakonu ne bo ne Bogu ne ljudem nezvest postal. Kolikrat pa tisti, ki so v samskem stanu nesramno živeli, tudi v zakonu daleč zabredejo!

Glejte mladenči in dekleta, tako dragocena, bliščeča in koristna je čednost sv. čistosti! O ko bi bili to marsikateri premislili, bi je

ne bili nikdar zapravili . . . marsikateri bi ne bile verjele zapeljivim besedam . . . marsikateri mladeneč bi si ne bil nakopal križa na ramo! Za stotere bi bilo boljše, ko bi se bili v ponižnosti približali pred jaslice ter svoje sree edino le Bogu darovali. A mnogi ga darujejo drugim, se navežejo na osebe, ki jim napravljajo samo grenkost in žalost namesto veselja in podpore. Marsikateri in marsikatera se bo še pokesala, da ni v sedanjem predpustu Bogu daru prinesla, ž njim zveze sklenila, ampak le gledala, kako bi do moža prišla! Kako lahko bi bila pošteno samica živela, — ko bi bila Bogu obljubila nedolžnost ter se zapeljivemu svetu odpovedala, — pa bo kot zapuščena sirota zdihovala. — Dokler je bil mladeneč, dekle, pošten in neomadeževan, bil je v svojem revnem stanu bogat, zdelo se mu je, da je ves svet njegov. Ravno v nedolžnosti je najdel pravo zlato. In to zlato, mladina, lahko Bogu daruješ; ta čisti dar je Kristusu ravno tako dopadljiv, kakor je bilo zlato sv. treh Kraljev.

II.

Zakonski pa naj Kristusu po duhovno darujejo kadila. Kadilo ima tri lastnosti: se kviško vzdiguje, ko se potrese na žrjavico; daje prijetno dišavo in prežene smrad.

a) Kakor se kadilo ne širi po tleh, ampak se proti nebu vzdiguje; tako se naj zakonski preveč globoko ne zakopljejo v mesenost, posvetnost in časne skrbi, kako bi hitro obogateli in več skupaj zgrnili, naj si bo po pravični ali krivični poti; temuč oni morajo svoje oči in sree proti nebu povzdigovati ter misliti na dolgo večnost. Saj je o časno življenje le pripravljanje za večno in mi nismo družega kot popotniki, ki boljšega življenja iščemo. Res, da ne smemo časnih reči zanemarjati, kakor marsikateri možak stori, ki vse, kar prisluži le v pivnice znosi, ženo in otroke pa stradati pusti ter še celo z njimi grdo ravna; kajti tisti, ki bi ne hotel delati in skrbeti, bi tudi ne imel kaj živeti — kakor skušnja res potrjuje. Toda pozabiti ne smemo, da moramo za večne neminljive reči skrbeti pred vsem, k čemur nas Kristus naravnost opominja rekoč: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo privrženo* (Mat. 6, 33) in z drugimi besedami: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?* (Mat. 16, 26). — Vedno pa morate imeti pred očmi, da je vse vaše delo in ves trud zastonj, ako manjka blagoslova od zgoraj; kar sv. apostelj Pavel (I. Kor. 3, 7) potrjuje rekoč: *Ne ta, ki sadi, ne ta, ki priliva, je kaj, ampak Bog, ki rast daje*. Vse to nam pa lepo slovenski pesnik (B. Potočnik) pové,

kar ste že mnogokrat slišali prepevati in kar je vredno, da si globoko v srce vtisnite: Zvonikarjeva pesem nam kliče:

Kdor hoče živeti	Zvonovi zvonite!
In srečo imeti,	K molitvi vabite,
Naj dela veselo	Ker prazno je delo
Pa moli naj vmes:	Brez žegna z nebes.

Glejte, dragi kristijani, tudi vi morate pri vsem svojem početju zažigati kadilo molitve, da se kakor oblaček vzdiguje proti nebeškim višavam ter nebeška rosa vašemu prizadevanju bogat sad podeli.

b) Kakor ima kadilo to lastnost, da po vsej cerkvi, ali po vsej hiši lep duh razširja, tako morajo zakonski svojim otrokom in svoji družini v vseh rečeh lep zgled dajati, da se ti že zgodaj navzamejo natore kadila ali dobrega duha, da svoje misli in želje radi proti nebu povzdigujejo in s prijetno vonjavo dobrih del svojega bližnjega spodbujajo. — In nič ni bolj potrebno, predragi! kakor dober zgled. Zgled nikoli ne ostane brez vspeha; saj je že v natori vsacega človeka, da raji posnema, kar druge delati vidi, in žalibog! rajše hudo, kakor dobro. Zato skušnja uči, da so otroci navadno taki, kakor starši. Ako so starši pobožni in bogaboječi, bodo tudi otroci. Če starši ob nedeljah in praznikih pridno hodijo v cerkev, z veseljem storé to tudi otroci. In vaša hiša, krščanski stariši! bi morala biti tako rekoč svetišče božje. Kakor se je nekdanj v Jeruzalemskem tempelju dvakrat na dan pri zjutranji in večerni daritvi sv. kadilo zažigalo Bogu, tako bi se moralo pri krščanskih hišah vsak dan, sosebnó zjutraj in zvečer kadilo molitve zažigati, da bi jih s prijetnim duhom napolnovalo ter blagoslov božji vanje privabilo spred trona Gospodovega. Ker si ti, kerščanski oče, po zatrjilu sv. Avguština *za škofa svoji družini postavljen*, moral bi tudi ti s kraljevim pevcem (ps. 140, 2) govoriti: *Moja molitev pridi kot kadilo pred tvoje obličje*, (o Gospod!), *vzdigovanje mojih rok bodi ko večerna daritev*.

Ali žalibog v mnogoterih hišah ni ničesar tega zapaziti, in ne z lepim, nego s slabim zgledom sveti toliko staršev svoji družini. Zato se ni čuditi, da ako so starši slabi kristijani, bodo tudi otroci. Če so starši preklinjevalci in rotiveci in priduševavci, bodo tudi otroci. Ako so starši tatovi, goljufi, odrtniki, meseneži, neotesaneži, bodó tudi otroci taki postali, kakor pregovor pravi: „Jabelko ne pade daleč od drevesa“. In drugi: „kakor stari ptiči pojô, tako mladi žvrgolé“.

Zato naj zakonski v vseh rečeh svojim otrokom in domačim lep zgled dajejo. In če se včasih kak otrok popači ter ne sledi svojih

staršev se vendar takho s tem tolažijo, da so svojo dolžnost storili in pred Bogom za to niso odgovorni.

c) Ravno tam pa, kjer kadilo prijetni duh daje, prežene ob enem tudi ves smrad. Tako naj tudi zakonski gospodarji in gospodinje v svojih hišah sami ne le nič hudega ne govoré in storé, temuč naj tudi nič pregrešnega pri svojih otrocih in domačih ne trpé. Zakonski naj pomislijo, da vsi grehi njih otrok in domačih se njim prištevajo, katere bi bili morali zabraniti, kakor to vemo od premeškega očeta Helija, kateremu je Bog po Samuelu govoril: *Sodil bom njegovo hišo vekomaj zavoljo hudobije, ker je vedel, da njegova sinova nesposodno ravnata, in ju ni strahoval.* (I. Kralj. 3, 13.) Zakonski naj bi pomislili, da je v vsaki hiši blagoslova božjega potreba; ena sama oseba z grdim življenjem ga lahko prežene ter šibo božjo čez hišo privabi; kakor je bila nepokorščina preroka Jona (1, 13) vse mornarje v veliko nevarnost potopa pripravila. — Pomislijo naj, da ena sama oseba lahko celo hišo spridi, kakor ena garjeva ovca vso čedo okuži.

A koliko je zakonskih, ki niso nič previdni in nič ne pazijo na poštenost svoje hiše. V mnogih prebivališčih se ne zažiga prijetno kadilo Bogu, ampak hudiču kadilo polno smradu in kužljive nalezljivosti. Vse dneve in noči se divje raja in pleše, posebno pred pustom, da se prah vzdiguje in dim in noč zakriva marsikatero dejanje, ki se boji belega dne. Kadilo se zažiga in daritve se doprinašajo tistemu bogu, katerega sv. Pavel imenuje „trebuh“ in poželjenje mesa. Nikdar ne morejo biti starši in gospodarji čuječi dovolj, da se v njihovih hišah ne slišijo grde marnje in kvante in ne počenjajo dela teme. In če zapazijo, da se je kaj slabega priplazilo, morajo koj iz začetka zadušiti, dokler se ne vgnjezdi; kajti zapeljevanje je kakor požar: če se ogenj koj sprva ne gasi, se ne dá potem več zadušiti in vsa hiša pogori. Zapeljevanje je kakor kužna bolezen; če se enkrat v hiši zakoti, se ne dá več z lahka pregnati.

Splošna pazljivost je tedaj potrebna, ako hočejo zakonski za-se pobožno živeti, ali pa svoje otroke in domače v strahu božjem obdržati.

Glejte! na lepi zgled in na čuječnost se spominjajte, ko na te svete večere kropite in kadite svoja poslopja; odpodite ves smrad in gnjilobo iz svojih stanovanj, katero greh in krivica in razuzdanost razširja po njih, in kakor zažgano kadilo lep duh zapusti v sobah ter se kviško vzdiguje, tako naj bogaboječnost in pobožnost vseh domačih lepo dišavo razgrinja po vseh vaših prebivališčih. Glejte za-

konski: to je duhovno kadilo, katero danes darujete božjemu Detetu, in Gospodu bo ravno tako dopadljivo, kakor kadilo sv. treh Kraljev.

III.

Slednjič se opirajte na svoje palice tudi vi vdovci in vdovice ter hitite k jaslicam in prašajte Zveličarja, kaj hoče, da mu vi v dar poklonite? Od vas pa hoče imeti miro.

Tudi mira ima trojno lastnost; je zdravilna za rane; varuje pred gnjilobo ter je grenka.

a) Rastlina mira ima zdravilno moč pri skelečih ranah. Tako naj bodo tudi vdovci in vdove zdravilna moč za svojega bližnjega; in sicer: z dobrim svetom, ker imajo že dovolj skušnje na svetu. Skušnja pa — pravi pregovor, je najboljša učiteljica. Skušnja človeka zmodri. Tako naj mladino vedno učé in svaré, da se naj pri vsem svojem djanji in nehanji modro obnaša ter Boga nikdar spred oči ne spusti, in ako je mladina v svoji lahkomišljenosti vsekala hudo rano sebi in družini, pripeljite jo zopet na pravo pot nazaj — z ljubeznijo in molitvijo!

Koristni naj bodo s tem, da pospešujejo domači mir in zastopnost. Ako zapazijo med mladimi zakonskimi needinost in prepir, nikari naj takih ran ne povekšujejo z zbadanjem, očitanjem in jezičljivostjo, ampak naj si prizadevajo z ljubeznjivim prigovarjanjem in s spregledanjem vse navskrižnosti poravnati. — Pa tudi, dokler jim moči pripuščajo, naj ne odtegujejo svojih rok pri delu za domačo hišo, nikari naj mlajših s svojo sitnostjo ne dražijo.

b) Mira varuje pred gnjilobo. Ako starši zapazijo pri svojih odraščanih sinovih in hčerah nravno gnjilobo, t. j.: hude strasti, nagnenje k enemu ali drugemu grehu; takrat se morajo z vso resnobo in ostrostjo temu ustavljati, da ne bo ta gnjiloba večja, ki bi slednjič dušo in telo njihovih otrok umorila. Zmiraj se morajo zavedati, da, akoravno so njihovi otroci že odrasli, vendar-le ostanejo njih starši, ter jih morajo vedno, dokler živé, vsega hudega varovati.

c) Mira ima grenek okus; ravno tako vodi s seboj vdovski stan veliko grenkost. Že visoka starost jim navadno dosti grenkega in trpljenja prinaša; kakor pregovor pravi: „Starost je bolezen“. — V starosti več dobro ne vidijo in ne slišijo in ne morejo hoditi in tare jih več drugih telesnih slabosti in napak. Mnogo vdovcev in vdovic ima dosti britkosti prestati, ker njihovi otroci razuzdano živé. Marsikateri starček in starka veliko trpi, ker nehvaležni otroci ž njimi

grdo, neusmiljeno ravnajo; mnogokrat morajo pomanjkanje trpeti, kisle obraze gledati, zbadljive besede in neotesane odgovore slišati. Iz vsega obnašanja spoznavajo, da se jim nič družega ne privoščiči, kot bleda smrt in hladen grob.

Vdovci in vdovice, te grenkosti in te britkosti darujte svojemu Zveličarju ter jih voljno prenašajte iz ljubezni do njega! Le pri tem pomislite, da bodo kmalo minule, saj na svetu nič vekomaj ne trpi. Zraven pomislite, da ste na svetu tudi dokaj dobrega uživali, da morate tudi slabo voljno nositi, kakor je trpeči Job (2, 10) svoji ženi rekel: *Če smo dobro iz roke božje sprejemali, zakaj bi tudi hudega ne sprejeli?* — Zraven morate tudi to premisliti, da nima nobeden na svetu toliko hudega trpeti, kakor je za vseje grehe zaslužil, in da si zamore s tem pokorilom veliko trpljenja v vicah prikrajšati. Spomniti se morate na to, da ste morebiti vi ravno tako grdo s svojimi stariši ravnali, da je tedaj to pravična kazen božja. In slednjič pomislite, da za grenkosti pridejo sladkosti, za trpljenjem veselje, da pot proti nebesom ni s cveticami ampak s trnjem posuta in da trpljenje več koristi kot veselje, ker človek bolj misli na Boga, kadar se mu slabo, kakor takrat, ko se mu dobro godi. Pomislite, da Sirah (2, 5) govori: *V ognji se skuša zlato in srebro, ljubljenci božji pa v peči poniževanja.* In sv. Lukež vpraša (24, 26): *Ali ni moral Kristus trpeti in tako iti v svoje veličastvo?*

Glejte vdovci in vdovice, starčki in starke, te in enake misli so tiste duhovne mire, katere morate vi Zveličarju darovati, in te so mu ravno tako dopadljive, kakor mira, ki so mu jo sv. trije Kralji prinesli.

Tako, dragi kristijani! obstopimo danes jaslice ter poklonimo vsak v svojem stanu po zgledu sv. treh Kraljev božjemu Detetu ali zlata, ali kadila, ali pa mire. Mladina pristopi danes k Jezusu ter mu daruj svoje zlato, sv. čistost rekoč: Sprejmi, o Gospod, moje srce ter kraljij v njem do zadnjega mojega zdihljeja! Vi zakonski! približajte se danes k Jezusu, pokleknite pred božje Dete ter ga prosite, naj blagoslovi vas, vaše otroke, vašo hišo, da bodo vaša stanovališča zanaprej v resnici tempeljni, kjer se bo kadilo molitve, pobožnosti in krščanskega vedenja zmiraj vzdigovalo proti nebesom! Potrudite se danes, morebiti zadnjikrat, k jaslicam tudi vi starčki in starke in radujte se kakor Simeon in Ana, ker še gledate ljubeznjivo Dete, ki je vam v dolgem življenji skazalo neštivilno dobrot in milosti. V zahvalo mu darujte mire, da hočete voljno pre-

našati težo življenja, dokler njemu dopade in dokler bote mogli s Simeonom reči: *Zdaj spusti svojega hlapca, o Gospod, po svoji besedi v miru, ker moje oči so videle tvoje zveličanje* (Luk. 2). Amen.

Ant. Žlogar.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Zakaj naj mladina pobožno živi?

Jezus je rasel v modrosti in starosti
in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.
Luk. 2, 52.

Kar vemo o Jezusovi mladosti potem, ko je bil ubežal preganjanju krvoločnega Heroda, to je vse v današnjem sv. evangeliju zapopadeno. Pa kakor malo nam evangelij od Jezusa pové, se vendar že iz teh malih besedi lepo vidi, kako da je že v svojih mladih letih sveto in bogaboječe živel; zakaj evangelij pravi: *Jezus je rasel v modrosti in starosti in v milosti pri Bogu in pri ljudeh*. Dasiravno še mlad, je bil vendar najrajše v hiši svojega nebeškega Očeta, je med učeniški sedel, jih poslušal in vpraševal; doma pa je bil svojim staršem pokoren. — Jezus ni le naš Odrešenik, ampak je tudi naš Učenik in naš izgled, po katerem se nam je ravnati. Kadar danes od mladega Jezusa govorimo, ali se ne spomnite, vi mladi kristijanje! njegovega izgleda; ali ne mislite sami pri sebi: oh, ko bi pač tudi jaz v svojih mladih letih tako lepo živel, kakor je on! Vendar pa vsi mladi ljudje tudi ne mislijo tako — in se na Jezusa nič ne spominjo! Zato se pa tudi zgodi, da kadar so že dvanajst let stari, začnejo rasti na starosti in norosti, na hudobiji in sovraštvu pri Bogu in pri pametnih, krščanskih ljudeh. — Da bi pa od vas, ljubi mladi kristijanje! to nesrečo odvrnil, vas mislim danes še v vaši mladosti k svetemu, krščanskemu življenju opominjevati, ker nam sveti mladeneč Jezus k temu priložnost in izgled daje. Pa ne le tistim želim govoriti, kateri so po dvanajst let stari; temuč tudi vas, ki ste starejši, pa ste vendar še v mladih letih, bom k bogaboječnemu življenju napelejal, da bi pač Bog tudi vaša srea ganil, da bi se vselej radi in natanko ravnali po Jezusovem izgledu, da bi bili stari, ki so svoja mlada leta v grehah preživeli, toliko bolj k pokori omečeni. Toraj rečem: Mlad kristijan mora bogaboječe živeti, 1. zavoljo mladosti, in 2. zavoljo starosti.

1. Mlad kristijan mora bogaboječe živeti zavoljo mladosti, to je zavoljo sedanjih let, v katerih sedaj živi. Stari ljudje velikrat zagovarjajo mlade in pravijo, da mlad človek mora noreti, da so tudi oni noreli, ko so bili mladi. Šega in nauki sveta so: Mladim ljudem se ne poda, če so pretihi, prepametni, če se od družčine odtegujejo, če niso z ljudmi, z eno besedo, če hočejo sveto živeti. To so vsi napačni nauki, katere pa vendar marsikateri mlad človek posluša, zato, ker so lahki in se močno željam mlade krvi prilegajo. Vse drugačni so pa nauki krščanske vere; oni uče, da mora vsak kristijan, bodisi mlad ali star, želeti Bogu in ljudem dopasti, kakor slišimo o Jezusu, *da je rasteł na modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh*. Če kdo ni ne Bogu, ne ljudem prijeten, ni po naukih vere, je hudoben in ni vreden, da na svetu živi, večno trpljenje njega čaka.

Zdaj vprašam vas, mladi kristijanje! ali želite, ali skrbite, Bogu in dobrim ljudem dopasti? Da res skrbite, to se vidi nad vašim zadržanjem. Da bi bili Bogu prijetni, hodite v cerkev, molite tudi vsak dan doma, se varujete, če le morete, velicih grehov in hodite tudi vsako leto k spovedi. Pa tudi ljudem želite vstreči, zato ž njimi prijazno govorite, ste po svoji moči pripravljeni storiti, kar od vas želé, in si vse prizadevate, se jim tudi z lepo, drago obleko prikupiti. Kdo bo toraj rekel, da ne želite Bogu in ljudem prijetni biti? Toda jaz se pa vendar le bojim, da tako ne bodete ne Bogu, ne pobožnim ljudem vstregli. Pri mladih ljudeh se k vsem dobrim in svetim delom rada ljubezen do sveta primeša; tako pa dobra dela, molitev in služba božja ceno pred Bogom izgubé; in v srcu se vkorenini večja ljubezen do sveta kakor do Boga, ker po Jezusovem nauku ne more nihče dvema gospodoma služiti.

Iz tega lahko spoznate, da je Bogu in dobrim ljudem le tisti prijeten, kateri je v resnici bogaboječ. Z zunajno pobožnostjo, z lepo nošnjo se svetu vstreže; pri Bogu pa je zunanja pobožnost brez notranje — hinavstvo; lepa obleka, žida in zlato je nezmernost; le duša za res bogaboječega, z lepimi čednosti olepšana, je Bogu prijetna.

Gotova je ta resnica, toda mladi ljudje ji preradi nasproti ravnaajo. Ljubezni božje, to je željá Bogu dopasti, večjidel pri njih ni; le ljubezen do sveta in želje svetu dopasti že mlada srea gospodarijo. Mladenči želé ljudem dopasti, in ker bogaboječega nič nad seboj nimajo, mislijo to doseči z bahanjem, s prevzetnim obnašanjem, z zaničevanjem vsega, kar je božjega, z zapravljanjem denarjev, katere jim stariši s krvavimi žulji zaslužijo. Mlade kristijane želé ljudem dopasti in ker jim bogaboječnosti manjka, hočejo to doseči z židano

in zlato obleko, z nečimernostjo, z nesramnim, zapeljivim vedenjem. Toda gorjé takim, kateri želé svetu dopasti, oni so sovražniki božji in zoperni vsem pametnim ljudem. *Jaz ne iščem ljudem dopasti,* pravi sv. Pavel, *zakaj če bi le ljudem dopadel, bi služabnik božji ne bil.* Če tedaj želite Bogu in dobrim ljudem dopasti, hrepenite po pravi bogaboječnosti. Ni lepšega in boljšega za mladega človeka, kakor če lepo živi, če svojo nedolžnost varuje, če svoje srce nepopačeno ohrani, če se s spačenim svetom ne peča. Blagor mu, če ga tudi svet zaničuje in sovraži; Bog ga ljubi in vsi pametni ljudje ga spoštujejo.

Kar more mladega kristijana k bogaboječnosti napeljevati, je to, da mora človek tudi v mladosti za smrt pripravljen biti. Mladenči se zanašajo na starost; in če tudi očitno ne govoré, si vendar le sami pri sebi mislijo, da še ne bodo tako hitro umrli. Toda sveto pismo in vsakdanja skušnja nas uči, da tudi mlad človek ni smrti varen. Nihče ne vé, koliko časa mu je Bog namenil in koliko gnad mu bo dodelil; če se sedaj na dolgo življenje zanaša in zavoljo tega mlad pregrešno živi, je ravno zato božje dobrote nevreden, da bi ga še v življenju ohranil. Zato pravi Jezus: *Čujte, ker ne veste dneva, ne ure, kdaj bo Sin človekov prišel. Kar vam rečem, vsem rečem: Čujte.*

Kako žalostna je smrt mladega človeka, če je v grehah živel in se na daljše življenje zanašal! Hudo mu mora biti pri srci, če si na smrtni postelji misli: Komaj sem začel živeti, mi je Bog življenje prikratil in za svoje grehe nisem nič storil, ker sem mislil še dolgo živeti. Kako miren in vesel pa je lahko bogaboječi mladi človek, če ga Bog k sebi kliče, ker ve, da bo še z nedolžnim srcem pred Sodnika stopil. Sveto pismo hvali in srečnega imenuje mladega človeka, katerega Bog k sebi vzame, preden je začel greh delati. *Pravični, če tudi zgodaj umrje, bo v pokoju,* pravi Modri. *Starost ne da časti, ne dolgo življenje, ne veliko število let; življenje brez madeža je velika starost. Ker je pravični Bogu prijeten in ljub in med grešniki živi, je od njih vzet, da hudobija ne spači njegovega uma in hinavščina ne zapelje njegovega srca. Malo je živel, vendar veliko časa spolnil.* — Blagor vam, bogaboječi mladi kristijanje! vas smrt ne bo strašila, če tudi mladi umrjete, veseli boste Boga hvalili, da vas je k sebi vzela, predno je hudobija ranila vašo vest. Prizadevajte si toraj v svojih mladih letih bogaboječe živeti, da boste v mladosti, kakor Jezus rastli na *starosti, modrosti in na milosti pri Bogu in pri ljudeh*, da boste v mladosti vselej za smrt pripravljeni. Prizadevajte si pa tudi bogaboječe živeti v svoji mladosti zavoljo starih dni, katere

upate doživeti; zakaj kdor se v mladih dneh za stare ne pripravlja, ne bo njegova starost nič boljša, kakor je bila njegova mladost.

2. Nauk, katerega hudobni svet mladim ljudem daje, je tak-le: Mlad človek mora v mladosti vse skusiti, da se uči na svetu živeti; zato ni nič hudega, če mlad tudi kaj napačnega stori; zakaj iz lastne škode, v katero se sam pripravi, se bo modril, da bo v starejših letih bolj previdno in pametno ravnal. Po tem nauku imajo mladi ljudje, če se tudi v grehe zakopljejo, vendar gotovo upanje, ki jim ne more spodleteti, da se bodo v starosti poboljšali in bogaboječe živeli. — Takim posvetnim naukom nasproti so pa nauki sv. pisma in božja beseda. Salomon pravi: *Pregovor je ta: Mladeneč od pota, katerega se navadi, tudi kadar se postara, ne odstopi.* Kar se Janezek nauči, tudi Janez zna. Kako nespameten bi bil tedaj človek, če bi se namesto po božjih naukih ravnal po naukih sveta. — Mislimo si mladega človeka, kateremu oče pri svoji smrti veliko denarja zapusti in mu reče: Ljubi moj sin! to ti izročim, da se boš mogel na svetu preživiti. Uči se toraj že zdaj, ko si še mlad, pametno in modro kupčevati, in za svoje premoženje skrbeti, da ne boš na svoje stare dni ubožal in da ti ne bo treba pri družih ljudeh pomoči iskati in jim nadleže delati. Na to oče umrje. Mladeneč pa, ki bi se od veselja ne vedel kam djati, da ima toliko premoženja, bi začel denarje zapravljati in med prijatelje deliti; pri tem pa bi si mislil: Sedaj sem še mlad, se še smem veseliti; kadar bom starejši, bom že bolj varoval in hranil, da bom srečno živel. Vsi pametni ljudje bi se morali takemu neumnežu posmehovati, smilil bi se jim, zakaj kaj bo za stare dni hranil in varoval, če je v mladosti vse potratil? — Glejte, ljubi mladi kristijanje! ali bi ne ravnali vi ravno tako, če bi gnado božjo, katero vam je Bog pri sv. krstu dodelil, zapravljali? Kako jo boste na stare dni varovali, če je več imeli ne boste. Oh! nespamet mladih kristijanov! kakor očitna je ta resnica, se jih vendar toliko tako rekoč skuša, kateri jo bo popred zapravlil!

Z gnado božjo, bo rekel morebiti kdo, je vse drugače kakor s časnim premoženjem. Če časno premoženje zapravim, mi ga ne bo nihče več povrnil; če pa gnado božjo tudi zgubim, mi jo Bog rad vselej zopet podeli, da se le poboljšam in pokoro storim, ko bi tudi že na smrtni postelji ležal. Nespametni človek, kateri tako misliš, kako si upaš od pokore govoriti, ko ne veš, ali boš imel priložnost, jo delati, in če bi tudi priložnost imel, ne veš, ali jo boš storil ali ne. *Mladeneč od pota, katerega se je navadil, tudi ko se postara, ne odstopi*, te besede sv. pisma te morajo ostrašiti. Po pravici ti moram povedati: Če mlad pokore ne delaš, jo boš tudi star težko storil.

Kdor neprenehoma v grehah živi in pokoro vedno odklada, svojo dušo tako rani, da mu je skoraj več ni mogoče ozdraviti. Sree grešnikovo se greha privadi, da mu ni mogoče prave žalosti nad njim imeti. Če tudi pravi, da mu je žal, se vendar samega sebe goljufa; žalosten je, pa ne zato, ker je grešil, temuč zato, ker je greh, kar je delal, ker bi rad imel, da bi greh ne bilo to, kar mu je tako prijetnega; žalosten je, ker vé, da se mora tega obtožiti in spokoriti, kar je storil, žalosten je, ker ga je greh v nesrečo, bolezen ali sramoto pripravil, pa ne zato, da je Boga žalil. Mislite si sami, kakšna je taka žalost in tako kesanje in koliko velja? ali bo mogel po nji odpuščanje grehov doseči? — Greh pa dalje tudi grešnikov um oslepi in vest zatopi, da ne more več greha videti in spoznati. V taki slepoti se samega sebe lahko pregovori, češ da to, kar dela, ni tako velik greh, ampak le slabost, da svoje pregrešne navade ne more premagati. — Vest, luč vere in beseda božja tacega uma ne more več razsvetliti, ki se je dal od pregrešne navade oslepiti. Kaj pomaga človeku luč kazati, če miži, in si oči zatiska? Kaj pomagajo nauki in pridige, če jih človek k sreju vzeti noče? In kako je mogoče tacega ozdraviti, ki ne verjame, da je bolan? Kako je mogoče grešnika poboljšati, če ne verjame, da to, kar dela, je greh? Kako bo grešnik potemtakem pokoro delal, če njegovo srce ne bo moglo več žalosti nad grehom občutiti, in če ga bo njegov slepi um v grehah zagovarjal. V svojih grehah bo drémal in bo večno v njih zaspal.

Še to si, mladi kristijanje! morebiti mislite: Saj vendar toliko greha ne storim, tako daleč se ne bom nikoli v grehah zgubil, da bi si srce in um tako spačil, da bi ne mogel več greha spoznati in obžalovati; Bog me bo te nesreče varoval! Res lepo mislite; toda kako si upate na božjo milost še zanašati, če jo že zdaj v mladosti zaničujete? Ali mislite, da bo Bog s starimi leti, z luščino zadovoljen, ker ste mlada leta, zrno, hudiču darovali? Na stare dni, ko se že nikamor drugam ne boste mogli, se mislite k Bogu obrniti, ali se bo pa tudi Bog takrat k vam obrnil? Ali mislite, da je Bog samo usmiljen, pravičen pa ne? Sv. Pavel pravi: *Ali zaničuješ človeka! obilnost božje dobrote, potrpežljivosti in zanašanja? ali ne veš, da te božja dobrotota k pokori napeljuje? Po svoji trdovratnosti pa in po svojem nespokornem srcu si jezo nakopavaš na dan jeze in razodenja pravične sodbe Boga, kateri bo vsakemu po njegovih delih povrnil.* Ali ne bo Bog res po pravici takemu svoje gnade za vselej odvzel, kateri jo je do zadnjega zaničeval in od sebe pehal. Faraona egiptovskega kralja je Bog velikrat kaznoval. Vselej je obljubil pokoren biti, in

Izraelce iz Egipta spustiti, pa kakor je Bog svojo roko odtegnil, je pozabil svoje obljube. Ravno tako dela grešnik z gnado božjo; ali mu tedaj ne bo Bog po pravici naenkrat luč ugasnil in ga v večni temi pustil? Zato pravijo vsi učeni in sveti možje, da je veliko ložje nedolžnost ohraniti, kakor ranjeno zaceliti, in kakor malo jih je, kateri gnade božje po krstu ne zgubé, toliko manj jih je še, kateri bi pokoro storili, posebno če jo na stare dni odlašajo.

Ljubi mladi kristijanje! nikar se tedaj na starost ne zanašajte, ker vam ne bo več časa in priložnosti, pokoro delati. Učite se iz teh strašnih resnic, v mladosti sveto in bogabožje živeti in napačnih naukov sveta ne poslušajte. — Kaj pa bo z vami, ljubi mladenči in mlade kristijane, če ste, dasiravno še mladi, nedolžnost že zapravili? Nobenega dne več ne odlašajte, se poboljšati, če pred pokoro delate, ložje jo bodele storili, in če jo dalje odlašate, težje in nevarniše bo, *bojte se, da z vami vred tudi pokora umrla ne bo*. In kadar se svojih grehov očistite in gnado božjo zopet prejmete, naj vam bo mladeneč Jezus vaš izgled, da boste rastle na starosti, modrosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudeh. Amen.

† Josip Rozman, dekan.

2. Mladostni Jezus zgled mladini.

In Jezus je rastle v starosti in modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh.
Luk. 2, 52.

Današnji sv. evangelij nam pred oči stavi tiho Jezusovo življenje, ko biva v revni hišici v Nazaretu. Na dolgo in široko nam ga ne opisuje, le malo besed imamo o tem zapisanih v sv. evangeliju; toda te besede, ktere je sv. evangelist o njem zapisal, nam popolno zadočujejo, da lahko do dobrega spoznamo, kakšno je bilo njegovo življenje v Nazaretu do njegovega 30. leta. Sv. evangelist Luka pravi namreč: *In Jezus je rastle v starosti in modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh*. Malo besed, ali v njih je povedano vse!

V teh besedah najdeš, o človek! popoln nauk in vodilo, kako tudi ti v mladih letih pravnuj svoje življenje. *Jezus je rastle v starosti in modrosti*, t. j., kakor se je po letih razvijalo njegovo telo, tako se je okrepčeval v modrosti tudi njegov duh, ker je bil človeku enak v vsem razun v grehu. Poglejmo toraj danes nekoliko v to mladostno življenje Jezusovo; in v njem bomo videli, po katerih last-

nostih se je razodevala njegova bolj in bolj rastoča modrost, ter vzeli si bomo potem lahko nauk na svoj dom, po katerih lastnostih naj tudi kristijan v mladostnih letih razodeva vedno bolj rastočo modrost in sicer tisto modrost, ki stori mladega človeka ljubega Bogu in ljudem.

Tebi, predraga mladina! sem se tedaj namenil danes podati nauk po Jezusovem mladostnem življenji in v to bodem pokazal, da tako, kakor je Jezus živel v Jožefovi hiši v Nazaretu, živi mladina tudi ti v očetovi hiši!

O mladostnem Jezusovem življenji v Nazaretu nam sv. evangelist Lukež razodene zlasti tri lastnosti ter pripoveduje:

1. da je bilo Jezusovo življenje v mladosti življenje molitve. Resnico te besede spoznamo ravno iz današnjega sv. evangelija, po katerem vidimo dvanajstletnega Jezusa potovati na velikonočne praznike v Jeruzalem; to resnico spoznavamo pa tudi po drugih besedah svetopisemskih; sosebno vidimo Jezusa po besedah sv. pisma v zadnjih treh letih mnogokrat v tempeljnu pri molitvi (Mat. 17, 23), in tudi celo noč je mnogokrat prečul na gori v molitvi (Luk. 6, 12); še zadnji večer ga vidimo v molitvi na Oljski gori (Mat. 26, 39); da, celo na križu moli (Luk. 23, 34).

Jezusa vidimo toraj vsega udanega molitvi v njegovi mladosti, potem kot učenika in slednjič na križu visečega, in s tem popisovanjem so nam sv. evangelisti zanesljive priče, da je bilo Jezusovo življenje ves čas življenje molitve.

Glej toraj, mladostni človek! prvo lastnost iz Jezusovega življenja, za katero naj se gorko vnema tudi tvoje sree, namreč: spoštuj in ljubi molitev — od mladosti do starosti, do groba; ljubi jo, ker jo je ljubil Jezus; ljubi jo, ker ti je tudi tako zelo potrebna.

Dvoje kraljestvo poznamo kristijani, kraljestvo božje in kraljestvo satanovo, in vsako teh kraljestev se razširja po svoje; kraljestvo božje z molitvijo in pobožnostjo, satanovo z lažjo in hudobijo. V enem teh dveh kraljestev moraš služiti tudi ti, o človek, dokler si na zemlji, in v enem teh dveh kraljestev bodeš tudi vžival zaslužno plačilo vso večnost. Od Boga pa si prišel, za Boga si tukaj na zemlji, pri Bogu je tebi pripravljeno tudi plačilo za službo, katero bodeš opravljal Bogu v čast; bodi tedaj tudi v resnici božji, služi zvesto Bogu, služi mu s svetim orožjem božjim, z molitvijo (Efež. 6, 13. 18).

In nikar se ne sramuj molitve, dragi moj! saj ona je častno, da! najbolj častno opravilo izmed vseh človeku odmenjenih opravil;

molitev namreč človeka druží z Bogom; in meniš li, da z Bogom se družiti ne bi bilo častno, najbolj častno?

Nikar tedaj ne opuščaj molitve; molitev je orožje, katero ti je dobri Bog po sv. cerkvi v roke dal, da se ž njim vojskuješ za božje kraljestvo in ga enkrat v plačilo dobiš; molitev je orožje, s katerim boš premagal svojega ljutega sovražnika, satana. *Ta rod se ne izžene drugače, kakor le z molitvijo in postom* (Mat. 17, 20).

Nikar ne odkladaj molitve nobeni dan, ker molitev te stori Bogu ljubega in stori Boga tebi dobrotnega prijatelja, ker *naša molitev gre gori, milost božja pa doli*, uči sv. Avguštin.

Ako hočeš toraj biti ljub Bogu in želiš od njega blagoslova, ljubi molitev po Jezusovem, učenikovem zgledu; bodi mož molitve; toda vedi in zapomni si dobro, da nikakor ne bodeš v svojem življenji postal človek molitve, ako nje ne bodeš ljubil v mladostnih letih. *Ko sem še mlajši bil, sem modrosti očitno iskal v molitvi* (Sir. 51, 18), pravi modri, in tako delaj tudi ti, o ljuba mladost! ter si ž njo nabiraj potrebne modrosti; saj so ti znane lepe besede Avguštinove, da *kdor zna lepo moliti, zna tudi lepo živeti*.

2. Jezusovo življenje v Nazaretu pa ni bilo le življenje molitve, ampak je bilo tudi življenje pridnega dela; Jezus ni samo molil, ampak je tudi delal. Sv. evangelist nam kar naravnost pravi, da je Jezus delal, in sicer delal tisto rokodelstvo, katero je znal njegov rednik, deviški Jožef. Evangelist Matevž namreč piše, da so nekateri judje Jezusa zaničevali in da so ga v svojem zaničevanju imenovali „sina tesarjevega“ (Mat. 13, 55); evangelist Marka nam pa še bolj odločno pripoveduje, da je Jezus delal v Jožefovi tesarnici, ko nam piše, da so se judje o Jezusu povpraševali in rekli: „Ali ni ta tesar!“ (Mark. 6, 3).

In kar nam pripoveduje sv. pismo, to nam pojasnujejo Marijine besede, katere je v razodenji povedala sv. Brigiti, rekoč: *Ko je moj sin rastel na starosti in modrosti, je delal z rokami, kar je bilo spodobno*. Hodil je tedaj Jezus v tesarnico, delal je pri Jožefu in mu pomagal.

Glej, mladostni človek! drugo lastnost v Jezusovem mladostnem življenji, za katero naj se tudi vnema tvoje mladostno srce, namreč: delaj pridno in z veseljem! Saj mnogo mnogo imaš razlogov, ki te vabijo k pridnemu delu.

Delo je častna naloga človekova na zemlji, katero mu je Bog Stvarnik že v rajú naložil, kakor nam pravi sv. pismo: *Gospod Bog je tedaj vzel človeka in ga je postavil v vrt veselja, da bi ga obdeloval* (I. Moz. 2, 15).

Delo krepí in utrjuje človekovo telo in pospešuje njegovo zdravje, da lahko in vedno lažje sprejema in prenaša trpljenja in težave; pridno delo donáša blagostanje in zemeljsko srečo, da živi človek v obilnosti ali vsaj brez skrbi, kakor pravi Modri: *Kjer se veliko dela, ondi je obilnost* (Preg. 14, 23). Kdor pa s pridnimi rokami svoje delo opravlja še z veseljem, ta si vrh tega svoje delo in trpljenje polajšuje in sladí, ter se poznega večera ozre z zadovoljnostjo na pretečeni dan in končano delo in z dobro vestjo, da je vestno dopolnil svoje dolžnost, mirno zaspi!

Ne pa le telesu in v zemeljsko srečo služi pridno delo, ampak ono vedri tudi človeku duh ter ga obvaruje pred mnogim škodljivim. Kdor pridno in veselo dela, njemu se um bistri bolj in bolj, da se privadi vsako reč prav in dobro obračati; kdor pridno in vstrajno dela, on se s tem zavaruje proti mnogo mnogo pregrešnim mislim in željam; takemu njegov duh ne miruje in hudobni duh ga ne najde nikdar lenega ali brez dela in tedaj ne najde tudi priložnosti, delavnega človeka zvbíti v svoje pregrešne zapletkarije; med tem ko se v lenuhovem sreju pasejo in nastavljajo različne hude misli in občutki, po katerih hudobija hudobiji roko podaja.

3. Iz življenja Jezusovega v Nazaretu zvemo slednjič po sv. evangeliju, da je bilo njegovo življenje življenje pokorščine do svojih staršev; tako nam namreč pripoveduje sv. evangelist, ki pravi: *In je šel ž njima in prišel v Nazaret in jima je bil pokoren*. Jezus tedaj, Sin nebeškega Očeta, Gospod nebes in zemlje, on pravi Bog, Vladar in Gospodar vseh stvari, je bil svojim staršem pokoren!

Glej, mladostni človek! tretjo prelepo lastnost iz Jezusovega mladostnega življenja v Nazaretu, in naj se za njo vnema tudi tvoje sree.

Bodi bodi z Jezusom svojim staršem pokoren tudi ti, pokoren v vsem, razun greha. Pokorščino do staršev terja ljubezen. Kdo bi zamogel vredno popisati ljubezen očetovo in materno do svojih otrok! Ljubi jih toraj z nasprotno ljubeznijo, s tem, da si jim pokoren. Pokorščino do staršev terja hvaležnost; po njih si prejel življenje in z življenjem telesnim mogočnost, z življenjem svetega prerodenja pa pravico do nebes; po njih si prejel toliko lepih naukov, toliko dobrot, da jih vseh kar prešteti ne moreš; po njih si prejel ali pa bodeš prejel pravico do njihovega posestva itd., in vse to in drugo povračuj jim s tem, da jim bodi pokoren. — Pokorščino do staršev zahteva tvoja sreča; sv. Duh govori v bukvah Sirahovih (3, 6, 7): *Kdor svojega očeta spoštuje, se bo veselil svojih otrok in bo uslišan v dan molitve in bo dolgo živel*; in (ibid. 3, 5): *Kdor*

svojo mater spoštuje, je kakor on, ki zaklade nabera; kako grdo pa slovi, kdor očeta zapusti, in preklet je od Boga, ki mater zapusti (ibid. 3, 18). Pokorščino do staršev terja tvoja starost; tudi ti utegneš enkrat postati osivel starček in veš kaj pravi Jezus Kristus? On pravi: *S kakoršno mero bote merili, s tako se vam bo odmerjalo* (Luk. 6, 38).

Glej, mladostno sree krščansko! tri lastnosti iz Jezusovega mladostnega življenja, ki so pa tolike cene in imenitnosti, da te zamorejo povzdigniti do največe časne sreče in do večne sreče, ako si hočeš ž njimi okinčati svoje sree. Pobožna molitev ti hoče tukaj na zemlji pridobiti ter ohraniti prijateljstvo z Bogom; in kaj meniš, da zamoreš doseči večo čast, ko je ta, v prijateljstvu božjem živeti? Pridne roke te hočejo tukaj na zemlji obvarovati pred revščino in ti pridobiti spoštovanje pri tvojem bližnjem, in meniš li, da to oboje nič vredno ni? Pokorščina do staršev ti pa zagotavlja srečo nad tvojimi otroci in še nebeško plačilo; si mar tudi tega ne želiš iz vsega srea?

Ohrani si toraj, predraga mladina! te tri lastnosti iz Jezusovega mladostnega življenja kot tri najdražje bisere; zapiši si jih globoko v sree, da ti iz njega ne zginejo nikdar; po njih ravnaj in pravo boš zadela v vseh okoliščinah svojega življenja. Saj ti za te lastnosti v nauk in vodilo podaja Bog Oče sam po svojem Sinu! Zatoraj zakličem še enkrat k sklepu: Mladostno sree! ohrani in prisvoji si te tri lastnosti in rastlo bodeš z Jezusom tudi ti v starosti in modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Amen.

Janez Kobilica.

Praznik sladkega imena Jezusovega.

Trojno češčenje.

Ko je bilo osem dni dopoljenih, mu je bilo dano ime Jezus. Luk. 2, 21.

Današnji kratki evangelij smo slišali že na novega leta dan, na praznik obrezovanja Gospodovega. Ker je pa sv. cerkev takrat praznovala še eno drugo imenitno skrivnost iz Jezusovega življenja, namreč obrezovanje Jezusa Kristusa, zato je za češčenje Jezusovega presv. imena poseben praznik določila, ki ga ravno danes obhajamo. S tem

je sv. cerkev vsim svojim otrokom naznanje dala, v kako veliki časti ima to presladko ime; iz tega tudi razvidite, kako imeniten je današnji praznik.

Že od nekedaj je navada, da se ljudem pri njih rojstvu imena dajejo. Potrebna je ta navada že zato, da se morejo ljudje med seboj razločevati. Prvemu človeku je Bog sam dal ime. Stari očaki, Abraham, Izak, Jakob itd. so imeli prav imenitna in pomenljiva imena. Veliko bolj pomenljiva pa so imena, ki se v novi zavezi v sv. rimski katoliški cerkvi pri sv. krstu dajejo otrokom; zakaj ta imena so imena svetnikov, in po njih stopi novokrščeni otrok v družbo zmagovalne cerkve v nebesih, kjer bo z izvoljenimi vekomaj kraljeval, ako jih bo v tem življenji posnemal v pobožnosti in svetosti. Zato je pa tudi vsacega kristijana dolžnost, da ima svoje krstno ime v časti.

Ali kakor imenitna in častiljiva so imena teh izvoljenih, božjih prijateljev, ga vendar ni med vsemi imeni tako imenitnega in častiljivega imena, kakor ime, ki je bilo Sinu božjemu že pred rojstvom iz nebes dano, od vekomaj namenjeno. Tega imena si niso ljudje na zemlji zmislili, kakor druga imena, temveč to ime je iz nebes doma. Nebeški Oče ga je svojemu edinorojenemu Sinu od vekomaj odbral, ter svojemu arhangelju Gabrijelu sporočil, naj ga prečisti devici Mariji, prihodnji Odrešenikovi materi oznani. Pri tem imenu je tedaj vse sveto; Božja neskončna svetost je to ime odbrala, angeljska svetost ga je na zemljo prinesla; najsvetejša Devica na zemlji Marija ga je najprva slišala in v srečo ohranila — in sprejel ga je tisti, ki je kakor Oče nebeški — najsvetejši. Zato pravi sv. apostelj Pavel: *Bog mu je dal ime, katero je čez vsa imena, da se v imenu Jezusovem pripogiba vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo* (Fil. 2, 9. 10). In sv. Peter: *V nikomur drugem ni zveličanja* (kakor v Jezusu). *Zakaj ni dano pod nebom ljudem nobeno drugo ime, v katerem bi mogli zveličani biti* (Dj. apost. 4, 12). Ako je pa ime Jezusovo najsvetejše ime, in edino ime, v katerem se moremo zveličati, je tudi za vsacega kristijana najvažniša dolžnost, ako hoče zveličan biti, da Jezusovo presv. ime prav časti. To dolžnost bomo pa najbolje spolnili, ako Jezusovo ime častimo 1. v mislih, 2. v besedi in 3. dejanji.

I.

Prevažna reč za vsacega človeka je njegovo ime. Ob dobro ime ali pa ob čast priti je vse eno. Kakor hitro slišimo zgovoriti ime tega ali onega človeka, ki ga poznamo, precej nam pred oči stopi

vse njegovo življenje, lepo ali pa hudobno; vse njegove lastnosti, dobre ali slabe, so takorekoč v imenu popisane. Kadar zapišeš ime svoje, si zapisal v kratkem vse svoje življenje. Zatoraj dobrim otrokom vselej solze v oči stopijo, srce se jim na novo užali, kadar koli slišijo izgovoriti ime svojega ranjcega očeta, ranjce matere, četudi znabiti že dolgo časa v grobu počivata. Zakaj z imenom vred se spomnijo vsega, kar so ljubi oče ali ljuba mati dobrega storili, ali hudega prestali, vsih lepih nauk, ki so jih dajali itd. Zatoraj tudi sv. cerkev s toliko častjo hrani imena svetnikov božjih, ki so na zemlji sveto živeli; vedno jej ostanejo nepozabljena. In če žuga sv. pismo hudobnim, da njih imena ne bodo zapisana v bukvah življenja, ali da bode izbrisana iz bukev življenja, se to toliko pravi, kakor: pogubljeni bodo. Jezus sam je rekel aposteljnomo: *Ne veselite se zato, ker so vam duhovi pokorni, ampak veselite se zato, ker so vaša imena v nebesih zapisana.* Kadar tedaj slišimo ime sv. Alojzija, nam precej pred oči stopi podoba čistega angeljskega mladenča, ki je tako malo greha storil, pa vse življenje toliko pokoro delal, svojo čistost popolnoma neomadežano ohranil. Kadar slišimo ime sv. Pavla, ali se nam ne zdi, kakor bi videli, kako neutrujeno, brez strahu sv. vero po vesoljnem svetu oznanuje in slednjič umrje za njo? Kadar slišimo ime sv. Štefana, sv. Lavrencija, sv. Vida i. dr.; ali se nam ne zdi, kakor bi videli sv. mladenča s kamenjem obsutega, sv. diakona vsega obžganega, mladega kristijana v olji vsega opečenega itd.? Kadar slišimo ime sv. Lucije, sv. Neže i. dr., ali nam ne pride pri tej priči na misel, kako so skrbne za sv. čistost, kako se nebeškemu Ženinu darujejo, raje smrt trpijo, kakor bi nedolžnost zgubile? Kadar slišite ime sv. Monike, ali vam ne stoji pred očmi častljiva podoba postarane matere, ki vsa objokana svoje roke proti nebu povzdiguje in britke solze toči? In tako dalje: kakor hitro slišimo ime kakega svetnika izgovoriti, brž se spomnimo na vse to, kar nam je znanega iz njegovega življenja.

Oh, kristijani moji! kaj pa si bomo mislili, kadar slišimo ime Jezus izgovoriti, ali pa ga sami izgovorimo? Ali se ne bomo spomnili pri tem imenu vsega, kar smo slišali iz njegovega najsvetejšega življenja? Kakor hitro ime Jezus izgovorimo, ali nam ne bo precej pred očmi Betlehem, Nazaret, Oljska gora, Kalvarija? Ali se ne bomo živo spomnili na preljubeznjivo Dete v jasicah, na težavno potovanje v Egipt? Ali ne bomo v mislih spremljali 12 letnega Jezusa na velikonočni praznik v Jeruzalem, gledali, kako lepo moli, kako zvesto poslušá učenike in se še mi čudili njegovim odgovorom? Ali se nam ne bo naenkrat pred dušnimi očmi razgrnilo vse njegovo skrivnostno

življenje v samotnem Nazaretu? njegova pokorščina in ljubezen do svoje Matere in rednika? njegovo trudopolno delo v tesarnici? ... Ime Jezusovo nas spomni na brezštevilne čudeže, katere je delal s svojo božjo močjo; na dobrote, ki jih je po svoji deželi povsod delil bolnim in zdravim, žalostnim, katere je potolažil. Ime Jezusovo nas spomni njegove neskončne ljubezni pri zadnji večerji; njegove britkosti na Oljski gori; njegove krivične obsodbe; vseh 14 štacijonov njegovega križevega pota, zlasti njegove prebritke smrti na križu, s katero nas je večnega pogubljenja odrešil. Kadar izgovorimo ali slišimo ime Jezus: ali nam ne bo prišla brž na misel sv. cerkev, sv. zakramenti? ali nam ne bodo brž v mislih naši grehi? grozovita sodba? pekel z vso grozovitostjo? nebesa z brezkončnim veseljem? Glejte, vse to in še veliko več slišimo in povemo vselej, kadar izgovorimo ali slišimo ime Jezus; zakaj ime Jezus pomeni v judovskem jeziku toliko kakor Odrešenik, Zveličar: tedaj nas opomni vsega, kar je Jezus Kristus storil in še stori, da bi mi bili zveličani. Blagor nam, če bomo na vse te reči vselej mislili, kadar slišimo, beremo ali izgovorimo najsvetejše ime Jezus. Pa če bi bilo to za naš slabotni um nemogoče, vsaj ene ali druge dogodbe — zdaj te zdaj one — nas naj opomni presladko Jezusovo ime. To pa se prav lahko zgodi, če le hočemo. In če se zgodi, se bo po takih svetih mislih zelo ogrevalo naše srce v ljubezni do Kristusa.

II.

Kdor pa tako v mislih in v srcu pobožno časti najsvetejše Jezusovo ime, temu ne bo treba še prigovarjati in zapovedovati, v koliki časti mora imeti to ime in kako spoštljivo ga vselej izrekovati ter pogostoma ga zaupljivo klicati. Če le kje, gotovo tukaj velja beseda: „Česar je srce polno, to iz ust gre“.

Zato so od nekedaj skrbeli in še zmiraj skrbijo vsi dobri kristijani, ki svoje vere nimajo samo na jeziku ampak tudi v srcu, da tega presv. imena sami ne izgovarjajo brez pomisleka, brez časti in pobožnosti, pa tudi na svoje otroke gledajo, da ga tje v en dan, v jezi, strahu, kregu, norčevanju, preklinjevanju, nevredno ne imenujejo. Zato je bila in je še lepa navada dobrih vernikov, presv. ime Jezusovo v cerkvah, kapelicah (na cerkvenih posodah, oblačilih, na benderih itd.), tudi po hišah na vratih, na obleki, celo na rokah, zaznamovati, da bi se ga zmiraj in povsod s častjo spominjali. Zato je od prvih časov in še zdaj navada pobožnih kristijanov vselej, kadar se izgovori presv. ime, glavo odkriti, ali jo pobožno prikloniti; zato so

rimski papeži posebne odpustke določili za vse kristijane, ki se med seboj pozdravljajo z lepim pozdravom: *Hvaljen bodi Jezus Kristus! Na veke. Amen*; kakor tudi posebne odpustke za tiste, ki sv. imeni Jezus in Marijo pobožno izgovarjajo. Toda — dobro si zapomnite sv. cerkev terja, da se pobožno izgovorijo, to se pravi, prizadevati se moramo, da na Jezusa in Marijo tudi v resnici mislimo, kadar te presladki imeni izrečemo, in če mogoče tudi pobožno čutilo in ljubezen v srečo obudimo.

Na gori Sinajski je Bog Izraelskemu ljudstvu zapoved dal: *Ne imenuj po nemarnem božjega imena!* Kakor je tedaj greh po nemarnem t. j. v jezi, v začudenji, v nejevolji, v norčijah, sploh iz slabe navade in v navadnih pogovorih, brez vsega pomislika, brez misli na Jezusa, to ime izgovarjati; ravno tako zaslužljivo je in nam veliko veliko pomaga, ako ga zaupljivo in pobožno izgovarjamo. Zatoraj kristijan! ako te nevarnosti obdajajo, nesreča tlači, ako si zaničevan, preganjan: kliči Jezusa, in lože ti bode. Če te revščina tare, bolezen teži in bolečina žge in peče, kliči Jezusa in polajšano ti bo. Ali če je tvoja duša stiskana in vznemirjana, kliči Jezusovo ime, in utolažila se ti bode. Ako ti hudobni duh nečiste podobe pred oči stavi, ter s hudobnimi mislimi nadleguje; ako te prejšnji že spokorjeni grehi skrbé, ako dvomiš in se pred sodbo treseš: kliči Jezusa in povrne se ti pogum in zaupanje in srčni mir. V vsaki skušnjavi kliči Jezusa in pomagano ti bode in kadar bo zadnja ura prišla in se bo hudobni duh zadnjikrat prizadjal te motiti, oh tudi tedaj ne nehaj klicati Jezusa; v eno mer njegovo presv. ime ponavljaj; tudi smrt ti bo lahka, in sodba usmiljena.

III.

Vendar ne le v mislih, v besedi in v govorjenji naj nam bo častitljivo najsvetejše ime, temuč tudi v djanji mu moramo vso čast skazovati, čestiti ga s svojim življenjem.

Sv. Katarina Genoveška je enkrat tistim, ki so jo prosili, naj jim pove kakšen nauk, tako-le rekla: *Ime Jezusovo naj bo v vašem sreču, večnost v vaših mislih in svet pod vašimi nogami.* Res da, ko bi bilo ime Jezusovo zmiraj v našem sreču, bi mi pač tudi bolj na večnost pomislili, svet bi nam bil pod nogami, — vse drugače bi živeli. Kajti ime Jezusovo nas ne spominja samo genljivih dogodb iz življenja Jezusovega, temuč tudi vsega tega, kar nas je učil, kar nam je obljubil in kar je zažugal; zlasti nas mora pretresti misel na tisti grozoviti dan, ko bo prišel v oblakih neba nas sodit. Kadar

slišimo ime Jezusovo, nam na misel pride zapoved dvojne ljubezni: *Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli in iz vse svoje moči . . . Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.* To presveto ime ti v spomin pokliče tudi vse druge prelepe nauke Zveličarjeve: *Kar nočeš, da bi tebi drugi storili, tega tudi ti njim ne delaj. Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo . . . Blagor ubogim v duhu . . . Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma.* To presveto ime ti vedno ponavlja Jezusove obljube: *V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč, in grem tje vam stanovanje pripraviti. Potem spet pridem in vas bom k sebi vzela, da boste tudi vi tam, kjer sem jaz!* Ali to presveto ime ti kliče tudi ostre besede na uho: *Ako se ne spokorite, boste vsi pogubljeni! Kdor hoče priti za menoj, naj zataji samega sebe . . . Ne vsaki, kateri pravi: Gospod! Gospod! pojde v nebeško kraljestvo . . . Gorjé pohujšljivcem! bolje bi bilo . . . Ako te pohujša desno oko . . . Iskali me boste, pa me ne boste našli; v svojih grehah boste umrli! Poberite se spred mene . . .* To presveto ime nas še slednjič opomni na Jezusove premile solze: *Jeruzalem, Jeruzalem . . .*

Na te in še na brezštevne druge nauke nas opominja ime Jezusovo. Kristijani! mi pa ne smemo pozabiti, da tudi mi se po Jezusu Kristusu imenujemo, da se nam zavoljo Kristusa — kristijani pravi! Zato se moramo tudi prizadevati, da to mislimo in želimo, kar je on mislil in želel, da po tem hrepenimo, po čemur je on hrepenel; zaničujemo, kar je on zaničeval, cenimo, kar je on cenil; sovražimo, kar je on sovražil; ljubimo, kar je on ljubil; da tako delamo, kakor je on delal, sploh po njegovem svetem zgledu svoje življenje vravnamo, — tako da sleherni lahko poreče od sebe: *Ne živim jaz, ampak Kristus živi v meni.* In ravno s tem bomo še najlepše počastili Jezusovo presladko ime, ako njegove božje nauke spolnujemo in njegov bliščeči zgled posnemamo.

Storite toraj danes trdni sklep, zvesto se ravnati po tem trojnem navodu in goreče častite presveto ime Jezusovo s tem, da radi pre-mišlujete svete skrivnosti, na katere vas spominja to božje ime, da se zlasti takrat spomnite na katerokoli okoliščino iz Jezusovega življenja, kadar izgovorite presladko Jezusovo ime in gotovo ga boste častljivo izrekli ter se odvadili grde razvade, brez potrebe ali celo v nejevolji in jezi izgovarjati najsvetejše ime. Pred vsem pa skrbite, da boste z neomadežanim, svetim življenjem častili božje ime, kakor

nekedaj svetniki: n. pr. sv. Brnard, posebni častivec Jezusovega imena, ki tako-le piše sam o sebi: *Kakor hitro slišim Jezusovo ime izgovoriti, se zbudi vsaka dobra misel v mojem srcu. Kadar Jezusa imenujem, si mislim človeka, ki je krotak in iz srca ponižen, dobroželjen, zmeren, čist, usmiljen, z vsako častitljivostjo in svetostjo obdan; človeka, ki je ob enem vsegamogočni Bog, ki me s svojim zgledom ozdravlja in s svojo pomočjo krepča.* Sv. Frančišek Salezijan pa sam sebe opominja: *Kadar čujem, naj bo Jezus pred mojimi očmi, kadar spim, naj zamižim s prisrčnim zdihljajem k Jezusu; kadar hodim, naj hodim v družbi svojega sladkega Jezusa; kadar se vsedem, naj se zraven Jezusa; kadar se učim, nočem nobenega družega učenika kakor Jezusa; kadar pišem, naj mi Jezus vodi roko in pero.* Vsi so ravnali po opominu sv. Pavla: *Vse karkoli delate z besedo ali v djanji, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa* (Kol. 3, 17). Zatoraj tudi jaz tebi, dragi brat, draga sestra v Kristusu rečem, kakor je rekel sv. Peter hromemu: *V imenu Jezusovem vstani in hodi!* Kadar se zjutraj zbudiš iz sladkega spanja, vstani v imenu Jezusovem in potem hodi ves dan v imenu Jezusovem t. j. vsa svoja dela mala in velika opravljaj v imenu Jezusovem; to pa ne le en sami dan, marveč vse dni svojega življenja, kajti védi, da nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti! Amen.

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

I. V božjo voljo moramo biti vdani.

Gospod! če hočeš, me zamoreš očistiti.

Mat. 8, 2.

Še noben bolnik, noben betežnik ni Zveličarja tako pomoči prosil, kakor gobovi v današnjem sv. evangeliji. Drugi so rekli: *Gospod! usmili se me!* — *Gospod! stori, da pregledam!* — *Gospod! mojega hlapca* — *Gospod! mojo hčer ozdravi.* Da, neki oče, ki je imel od hudega duha obsedenega sina, je Jezusu celo rekel: *Če kaj zamoreš, nam pomagaj!* Vse drugače pa je gobovi prosil. Celó nič ni dvomil, da bi Jezus ne mogel pomagati; samo tega ni vedel, kaj bi zanj boljše bilo, bolezen ali zdravje. Za to je vse Zveličarju prepustil, ali mu če pomagati ali ne. Poln ponižnosti in zaupanja se pred njegove noge vrže, ter pravi: *Gospod! če hočeš, me zamoreš ozdraviti!* Kako

lepo, kako tolažbe in uka polno je to za nas, kristijanje! Da, Bog nam zamore iz vseh potreb in nadlog pomagati, če le hoče; če pa noče, mora za nas tako boljše biti, ker Bog vselej le najboljše hoče. To vam želim danes bolj natanko povedati in posebno malosrčnim kristijanom bliže na srce položiti. Rečem tedaj: V vsem se moramo z otročjim zaupanjem v voljo božjo vdati, ker je Bog naš najboljši in najmodrejši Oče.

Dolgo, v celem starem zakonu so ljudje Boga — njega, vsegamogočnega stvarnika in vsegavedočega sodnika sveta — njega, najvikšega Gospoda nebes in zemlje, ki vse vlada z neskončno močjo in oblastjo — častili, molili in se ga bali. Zdaj pa pride njegov edino-rojeni Sin iz nebes k nam na zemljo, in nas podučí, da je Bog, vsegamogočni tudi naš Oče, najboljši najmodrejši Oče vseh ljudi. Jezus je to tolikrat, tako očitno in tako razložno povedal, da smemo to resnico imeti za poglaviten nauk njegovega evangelija. Ko nas je moliti učil, je rekel: *Tako molite: Oče naš, ki si v nebesih.* Ko nas opominja, da moramo do vseh ljudi dobri in ljubezni polni biti, nam Boga v izgled postavi, rekoč: Vaš oče v nebesih je tudi do vseh ljudi dobrotljiv in ljubezni poln. Ko je svoje malosrčne učence tolažiti hotel, jim je rekel: *Moj Oče sam vas ljubi. Vaš Oče skrbi za vas.* Jezus ni Boga skoraj nikoli drugače imenoval kakor svojega Očeta. Celo takrat, ko je zopet svet zapuščal, je od svojih slovo jemal s temi tolažbe polnimi besedami: *Grem k svojemu Očetu, in k vašemu Očetu; k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.* — Bog je tedaj naš Oče! Bog, kakor Jezus zopet pravi, *Bog sam je dober*, prav dober, najvišja dobrota. Saj bi celo Bog ne bil, ko bi ne bil najvišja dobrota, ko bi ne bil najboljši Oče. — Tedaj ne more Bog, kakor največja dobrota in naš najboljši Oče, pri vsem, kar dela in hoče, nič drugega hoteti, kakor to, kar je za nas, njegove otroke najboljše, najkoristniše. Tedaj: Njegova volja se zgodi! Saj se tudi zgodi, dragi kristijanje! vselej se zgodi, kar Bog hoče; ker je Bog vsegamogočen in se nihče ne more njegovi volji ustaviti. Njegova volja se mora pa tudi po nas zgoditi, to je, tudi mi se moramo vselej z otročjim zaupanjem v njegovo voljo vdati, ker je Bog naš Oče, naš najboljši Oče, ki vselej najboljše hoče. Nekaterim pa to noče prav v glavo! Zdihujejo in si mislijo: Če je Bog tako dober — če je naš najboljši Oče; zakaj pa je toliko hudega, toliko križev in trpljenja na svetu? Zakaj? Zato, kristijanje! ker Bog ni samo naš najboljši, temuč tudi najmodrejši Oče vseh ljudi.

Da bomo to lože razumeli, mislimo si očeta, ki dá in stori svojemu otroku vse, kar le hoče in želi. Dá otroku denarja, kolikor ga hoče; ga pusti, kamor le iti hoče; otrok smé počenjati, kar hoče; oče ga ne kaznuje, oče mu nič ne prepove! Povejte mi, ljubi kristijanjanje! je to dober oče? ali ljubi svoje dete? O kaj še! ne ljubi ga ne; popolnoma ga bo spačil, časno in večno ga bo storil nesrečnega. Dober oče, oče, ki svojega otroka zares ljubi, ga bo tudi malo trdo imel, ga bo k delu, pridnosti priganjal in od hudega odvráčeval; ga bo, če se je pregrešil, kaznoval, z dobroto — pa tudi, kjer je treba, z vso resnobo; z eno besedo, ne bo na to gledal, kaj je otroku ljubo in prijetno, temuč le na to, kar mu je dobro in koristno. *Oče*, pravi sv. pismo, pravi pamet sama, *oče tepe svojega otroka, katerega ljubi.*

Bog nas ljubi, on je naš najboljši Oče, pa tudi najmodrejši Oče vseh ljudi. Mi pa smo nespametni, kratkega pogleda otroci; mi ne vemo, kaj nam je dobro in koristno; Bog pa vé, on vé vse, on vé od vekomaj, kaj se bo do konca sveta godilo. Mi še ne vémo, kaj bo jutrišnji dan, saj še ne vemo kaj nam bo prva ura s seboj prinesla. Bog vé vse; on ima, kakor Zveličar pravi: *vse lase naše glave soštete, in nobeden se brez njegove volje ne zgubi.* Bog skrbi za vse, skrbi, kakor sveti papež in cerkveni učenik Gregor pravi, *skrbi tako modro in očetovsko za vesoljni svet, kakor za vsacega posameznega človeka; in za vsacega človeka posebej zopet tako skrbi, kakor za vesoljni svet.* Vse, kar se na svetu zgodi, pride od Boga, in vse kar on stori, je prav storjeno. *Vse*, kakor apostelj govori, *more njim, ki Boga ljubijo v dobro služiti.* O, ko bi bilo nam premodre sklepe božje razumeti mogoče: bi se pač v vsem, karkoli se nam prigodi, čudili nad njegovo neskončno dobroto. Saj nam ne more, kristijanjanje! vedno dobro iti, kakor ne more solnce skoz vse leto neprenehoma sijati. Brez dežja in hudega vremena, brez vetra in viharja bi nič ne raslo in sadu ne prineslo. Ko bi v tem življenju nič trpeti ne imeli, bi si za prihodnje življenje nič zaslužiti ne mogli. Ko bi nam zmiraj dobro šlo, bi bili zanikarni in ošabni, bi se v časno še bolj zateleali — in bi zadnjič Boga in svojega zveličanja popolnoma pozabili. Križ in trpljenje pa storita človeka ponižnega, pobožnega in pridnejšega, le pot križa in trpljenja pripelje k lepim krščanskim čednostim, pripelje v nebesa.

Nadloge, katere Bog pošilja ali dopušča, morejo po njegovem premodrem namenu človeku k dobremu služiti, ali pa še kaj hujšega odvrniti. Potreba in revščina je že marsikaterega zapravljevca naučila varčevati in gospodariti. Sramota in beda je že marsikateremu zgub-

ljenemu sinu — marsikateri zgubljeni hčeri oči odprla, da sta vendar poslednjič nehala od svojega pregrešnega življenja in se k svojemu Očetu — k Bogu vrnila. Taka nesreča je bila največa sreča. Sovražni ljudje nam večkrat bolj koristijo, kakor najboljši prijatelji. Ko naše pregrehe grajajo in očitajo, jih mi sami bolj spoznamo ter se lože poboljšamo in zanaprej toliko bolj varujemo. Večkrat slišimo, da kdo nad nesrečo toži, ki mu je veliko bolj največja sreča. Večkrat slišimo, postavim: „Oh, da je Bog temu otroku starše tako zgodaj odvzel!“ On že vé, zakaj? Morebiti so starši dete preveč ljubili, morebiti bi bili svoje dete s svojo slepo ljubeznijo, ali s svojim slabim izgledom popačili! Morebiti bi se bil otrok sam po slabi družini popačil in pogubil. Morebiti — vendar pa mi ne vemo, Bog vé, kaj je za vsacega človeka najbolje, kaj je k njegovemu zveličanju najkoristnejše. Bog vé vse; Bog skrbi za vse, ne skrbi samo za nas, temuč za vse ljudi, ker so vsi njegovi otroci. Kar večkrat koga boli, to je veliko drugim v največi prid, v zveličanje njih duše, in je temu samemu, če potrpežljivo trpi, v večno plačilo.

Naj vam v dokaz izgled povem. Nekikrat, tako pripoveduje nek duhovnik, sem bolnega očeta obiskal. Velike bolečine je trpel, in vendar je bil prav potrpežljiv in popolnoma v božjo voljo vdan. Okoli njegove postelje se stalo petero že odrasčenih otrok, dva sina in tri hčere, kateri niso bili najboljši v soseski. Vsi potrti in žalostni so pri postelji stali. Zvečer je že bilo in ravno ondi cerkveno „žeganje.“ Ko sem očeta tolažil, mi reče: „Bog že prav dela! Mojih otrok — in pri teh besedah jih prav strmo pogleda — mojih otrok bi ne bilo danes doma, bi bili zopet do trde teme Bog vé kje, ko bi njih oče bolan ne bil in bi ne imel toliko trpeti! Bog že prav dela, da je z mojim trpljenjem greh odvrnen.“ Tukaj sem mu besedo poprijel in rekel: „Res je, dobri oče! Bog že prav dela. Tvoje trpljenje ne bo samo hudega zabranilo, temuč tudi veliko dobrega napravilo, ne bodo samo danes tvoji otroci lepo doma ostali in se morebiti tudi v prihodnje spominjali opominjevanja svojega očeta; temuč tudi sosedom, — ali vsej vasi daš lep izgled. Če drugi slišijo, da toliko trpiš in kako potrpežljivo prenašaš, bodo svoje manjše trpljenje toliko potrpežlivejše prenašali, tebe — tebe pa bo Bog za vse, kar iz ljubezni do njega trpiš, večno poplaševal.“

Če mi tedaj ne moremo razumeti, zakaj Bog to ali ono stori, ali dopusti; le mislimo si da Bog hoče pri vsem, kar stori ali dopusti, da bi pobožno živeli in bili večno zveličani. To je za nas najboljše; kajti Bog, naš najboljši in najmodrejši Oče vselej le najboljše hoče.

Pa ravno to nekatere moti, ravno zato, ker Bog nič drugega noče, kakor da bi pobožno živeli in se zveličali, si mislijo: Kako pa

more toliko hudega, toliko grehov dopustiti? To je lahko umeti. Bog pusti ljudem prosto voljo — in jim jo mora pustiti, sicer bi ne mogli nič hudega, a tudi nič dobrega storiti, sicer bi si ne nakopali kazni, a tudi plačila bi si ne mogli zaslužiti. Bog noče hudega, on sovraži greh, ga le dopusti, ker ima človek prosto voljo; hoče pa tudi greh in hudobijo k dobremu obrniti. Sv. pismo nam več izgledov pokaže, kako Bog vse modro vodi in vlada, kako iz vsega — tudi iz hudobije, tudi iz grehov ljudi korist in sreča prihaja (Mozes, egiptovski Jožef).

Molčim o vseh drugih izgledih ter vam samo to rečem: Pogledajte Jezusa na križu! Po nedolžnem je bil tožen, neusmiljeno je bil zasramovan in zaničevan, tepen, na križ pribit, med dvema razbojnikoma na križu povikšan; in še na križu je bil on, najnedolžnejši, najsvetejši kakor očiten zapeljivec zaničevan. Tolika je bila hudobija Judov! Oh! recimo rajše, kristijanje! tolika je bila ljubezen božja do nas ljudi, da Bog, kakor apostelj govori, *svojemu edinemu Sinu ni prizanesel, temuč ga je v izveličanje ljudi dal na križ pribiti*. Tako se je božja volja zgodila. Bog je hotel grešnemu človeku odpustiti, njegov Sin pa je moral zadostiti za neskončno razžaljenje, ki je bilo z grehom Bogu storjeno, moral je za izveličanje sveta trpeti, — umreti. Jezus se vda v voljo svojega nebeškega Očeta. *Oče!* je djal, ko je pred seboj videl kelih svojega grenkega trpljenja, *Oče! ne moja, ampak tvoja volja se zgôdi!* Njegova volja se je tudi zgodila. Jezus je trpel, — umrl za nas; in Bog je bil spravljen, potolažen, svet odrešen! O da bi se pač tudi mi, kakor naš božji Učenik in Odrešenik, v vsem, kar Bog stori in dopusti — v njegovo presveto voljo vdali! O da bi nikoli, kadar se volja božja zgodi — zgodi se pa vselej in se mora zgoditi! o da bi nikoli zavoljo nje ne bili nezadovoljni, malosrčni in obupni! Saj Bog vselej najboljše hoče, hoče le, da bi bili pobožni in zveličani — večno zveličani!

Sklenem svojo pridigo, in da boste lože pomnili in nase obračali, tako: Bogaboječji Janez Tavler v svojih prelepih pismih pripoveduje, da ga je nekikrat ubog pastir srečal, ki je bil sicer ves raztrgan in izstradan, pa vendar ves vesel in zadovoljen. Tavler ga pozdravi, ter pravi: „Dober dan ti voščim!“ Pastir odgovori: „Še nikoli slabega dneva imel nisem!“ Tavler je nad tem odgovorom ostrmel, in ubozega pastirja bolj natanko pogleda, potem mu reče: „Tedaj ti voščim, da ti tudi v prihodnje dobro pojde!“ Pastir mu odgovori: „Meni se ne more nikoli slabo goditi“. Nad tem odgovorom se Tavler še bolj začudi, ni mogel umeti, kako bi ubogi človek reči mogel, da še ni nikol slabega dneva imel, da se mu ne more nikoli slabo goditi. Pastir pa mu iz dvoma pomaga; „vem, začne, vem, da vse od Boga

pride, in vem, da je Bog naš Oče, najboljši in najmodrejši Oče vseh ljudi, kateri nič drugega noče kakor, kar nam je zares dobro in v zveličanje koristno. Jaz se tedaj popolnoma v božjo voljo vdam, in pri tem sem lahko zmiraj miren in zadovoljen. Dasiravno mi včasih kaj prav težko dene, si vendar mislim: Tukaj ne trpi dolgo, tam — tam pa večno trpi. Po kratkem trpljenju nas Bog v večno veselje vodi“.

Kristijanje! spomnite se v svojem življenju večkrat tega pastirja, njegovih besedi; vdajte se tudi vi, kakor on, v vsem, kar se vam dobrega ali hudega prigodi, v voljo božjo. Da se bo to še popred zgodilo, vam to-le svetujem: Kadar očenaš natihoma ali sami molite in besede izrekujete: *Tvoja volja se zgodi, kakor v nebesih tako na zemlji!* saj včasih se pri teh besedah malo pomudite, malo počakajte in si jih bolj k sreči vzemite! mislite si ob kratkem: O Bog! ti si naš najboljši, najmodrejši Oče! ti hočeš le, kar mi je dobro in zveličavno; ti vselej najboljše hočeš, ti me skoz kratko trpljenje v večno veselje vodiš! Tvoja volja se tedaj zgodi ne moja! Amen.

† Josip Rozman, dekan.

2. Sv. spoved in sv. obhajilo.

Mat. 8, 2.

Vvod. Ko sem današnji sv. evangelij bral, spomnil sem se na dvojno najimenitniše opravilo vsacega katoliškega kristijana, na sv. spoved in sv. obhajilo. Na zakrament sv. pokore me spomni prvi čudež, drugi pa na sv. obhajilo. Gobova bolezen pomeni greh . . . Očiščeni so smeli spet v človeško družbo, spokornik sme celo k mizi Gospodovi . . . Stotnikove besede: *Gospod! nisem vreden* itd. mora vsakdo pred sv. obhajilom govoriti . . . Dvojna zgodba sv. evangelija nas toraj uči vredno sprejemati zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa.

Izpeljava. I. 1. Težko je bilo gobovemu približati se Jezusu, ker taki bolniki sploh niso smeli med ljudi. Pa njega ne straši množica ljudi in ne zadržuje nobena zapreka; k Jezusu mora priti, naj velja, kar hoče. Tudi grešniku je večkrat težko se odločiti za spoved; polno je izgovorov. Urno se odloči, ne odlašati! 2. Pridši k Jezusu je gobovi molil, pripravi se tudi ti z molitvijo, pristrčno proseč: naj ti sv. Duh razsvetli um, da vest prav sprašaj; naj omeči sree, da skesano obžaluješ; naj utrdi voljo za trdni sklep in poboljšanje. 3. Gobovemu pravi Gospod: *Skaži se duhovnu!* Lepo pripravljen

pojdi tudi ti k spovedniku in skaži se mu z odkritosrčno spovedjo popolnoma tacega, kakoršen si pred Bogom. Zamolčanje — strašna reč . . . 4. *Opravi dar, katerega je Mozes zapovedal!* Natanko naj spokornik opravi naloženo pokoro, ter še sam naj si naklada primernih pokoril. Zvesto naj spolni, kar mu je spovednik zapovedal: razžalniku odpustiti . . . Tudi nauke in svete naj po moči spolnuje.

II. Kdor se je po zgledu gobovega očistil ter dobro spoved opravil, sme sprejeti sv. obhajilo; da boče pa obilniše milosti sprejel, naj se po zgledu stotnikovem prav goreče pripravlja. 1. Pred vsem naj posnema stotnikovo živo vero. On je prepričan, da je Jezus vsegamogočni Bog, čeravno ga vidi le v človeški podobi. Rekel bi, da je nekakšno vojaško odločen v svoji veri: če Kristus ukaže bolezn, da naj zapusti človeka, mora tako hitro iti kakor podložni vojščak, če mu poveljnik ukaže, da naj gre. Kristijani, ali se bomo dali osramotiti temu paganskemu stotniku? . . . Obujajmo živo vero, že zvečer, in če se po noči prebudimo, in zjutraj — vedno nam bodi pred očmi vprašanje: „Kdo je on, ki pride k meni, v moje srce?“ Premišljujmo njegova božja dela na zemlji, njegovo veličastvo v nebesih . . . 2. Če bomo tako živo vero obudili v sreč, bo nam lahko vse drugo, kar je še treba k pripravi za sv. obhajilo: pobožna molitev, trdno zupanje, kesanje in goreče hrepenenje sprejeti tolikega dobrotnika . . . 3. Zlasti nam bo nekakšno sama ob sebi prišla stotnikova ponižnost, ako pojdemo s stotnikovo vero Jezusu nasproti. Stotnik se ni vrednega čutil, da bi bil Gospod prišel v njegovo hišo, ponižno ga je prosil, naj nikar ne stopi čez njegov prag, — *nisem vreden*; kaj bomo pa mi rekli, ko Gospod ne pride samo v našo hišo, ampak v našem sreč želi prebivati! In ko bi imel tudi čistost nebeških duhov in vse čednosti vseh svetnikov, še bi se moral ponižati in nevrednega spoznati tolike časti in sreče. „O Gospod, kdo sem jaz, in kdo si ti?“ — *Gospod nisem vreden* . . .

Tolike vere in ponižnosti stotnikove je bil Jezus posebno vesel; tudi k tebi boče veselo prišel, ako . . .

Konec. Jezus žuga ob koncu današnjega evangelija, da bodo mnogi otroci kraljestva božjega pahnjeni v vnanjo temo . . . To velja v prvi vrsti nevernim judom; a tudi oni kristijani ne bodo odšli večnemu pogubljenju, kateri ne marajo za spoved in sv. obhajilo ali pa nevredno in božjeropno sprejemajo ta dva zakramenta . . .

Četrta nedelja po sv. treh Kraljih.

Homilija.

Velik vihar je vstal na morji.

Mat. 8, 24.

Silno veliko je površje vesoljne zemlje. Pa še več kot dve tretjini je je z vodo pokrite, le tretji del je suhega. Velikanska so nekatera morja po globočini in širjavi, tako da morje, o katerem govori današnji sv. evangelij, skoraj zgine in se jim po velikosti še primerjati ne dá. Razprostira se od severa proti jugu ter je le šest ur dolgo in tri široko. Vendar je pa ravno to morje med vsemi vodami vesoljnega sveta najjimenitniše, najslavniše. Tu je bilo takorekoč središče Jezusovega očitnega življenja. Ob njegovih bregovih bila so mesta, v katerih se je največkrat mudil; na njem je prenuogokrat učil in se vozil semtertje; poleg njega se razprostirajo lepe doline in prijazni griči, kjer je več noči v molitvi prečul; v teh krajih je največ čudežev delal; tu so odmevale hvale in zahvale čudežno ozdravljenih in navdušenega ljudstva. Res, enako zanimivega prostora ni na svetu, kakor je Galilejsko morje, ki se imenuje tudi Tiberjaško, Genezareško morje (jezero).

Na to morje hočemo danes v duhu spremeti nebeškega Učenika in natančneje premišljevati, kar nam današnji sv. evangelij pove, namreč 1. vihar na morji, 2. vedenje učencev in 3. vedenje Jezusa Kristusa pri tem viharji.

I.

Jezus je že celi dan učil; zvečer je ljudstvo razpustil, apostelnom pa je rekel: *Prepeljimo se na oni kraj* (Luk. 4, 35). Od začetka je vožnja bila mirna in prijetna, kar nenadoma — bržkone že proti jutru — je velik vihar vstal na morji, tako da so valovi čolnič pokrivali.

Viharji so že na suhem večkrat strašna nesreča in napravijo v malo trenutkih grozovite škode. Še brez primere strašnejši in nevarniši so viharji na morji. Koliko bark se vsako leto vsled tacih viharjev potopi v globočino morja. Ljudje, kateri so že sami skusili take viharje, pravijo, da jih ni mogoče opisati onim, kateri še niso bili na morji v enaki nevarnosti. — Vihar, ki je na Galilejskem morji čolnič apostelnov nenadno pripravil v toliko nevarnost, ni bil vihar navadne

vrste, marveč naravnost je povedano, da je bil vihar velik. Čolnič ribiški pa tudi ni bil narejen, da bi se bil mogel hudim viharjem ustavljati. Toraj: nevarnost velika in strah opravičen!

Kaj nam pomeni ta vihar? — Pregarjanje sv. cerkve sploh in težave posameznih kristijanov.

1. Kar sv. cerkev stoji, jej nikdar ni manjkalo sovražnikov. Že na binkoštni praznik, ki se imenuje njen vstanovni dan, je videla svoje zaničevalce in napadnike. Najprej so jej judje veliko žalega prizadjali, ker so aposteljne in učence Jezusove preganjali in morili; še hujše so jo stiskali pagani, ki so tristolet divjali z ognjem in mečem zoper kristijane ter jih z neslišanim trpinčenjem pomorili ne na stotine marveč na milijone. Že vihar, ki so ga bili judje zagnali, je nameraval sv. Petra čoln potopiti — sv. cerkev ukončati; enako so sklenili slepi pagani krščanstvo zatreti. Viharji takega krutega preganjanja pa niso nikdar popolnem utihnili, ker ni nobenega stoletja, da bi cerkev ne imela nobenega mučenca. Tudi v sedanjem času nima mirnega vremena; saj smo lani s tužnim srcem brali, kako neusmiljeno so klali in morili kristijane v Aziji.

Pa še druge ne manj nevarne sovražnike ima sv. cerkev, kateri sicer ne prelivajo krščanske krvi, pa okrog in okrog z govorjenjem in pisanjem zoper njo vihar napravljajo, da bi jo potopili, ko bi jo mogli. To so raznovrstni krivoverci, razkolniki, očitni in skriti odpadniki, ki po vseh deželah, pri vseh narodih, prav peklenko sovraštvo zoper njo pihajo, lažejo, obrekujejo . . .

Tako napadanje bi nas utegnilo na prvi pogled strašiti; a če prav premislimo, nam mora biti bolj v tolažbo kakor v strah. Taki siloviti viharji so nam ravno dokaz, da je naša cerkev prava od Kristusa vstanovljena cerkev, res — sv. Petra čolnič, v katerem so prvi nasledniki sv. aposteljnov in Kristus (nevidno) med njimi. Strašiti bi nas moralo nasprotno, ko bi cerkev mir sklenila s svetom; ker tedaj bi nehala biti nevesta Kristusova, kateri je napovedal enako preganjanje, kakor ga je sam trpel.

2. Viharji pomenijo pa tudi težave in britkosti posameznih kristijanov. Življenje vsakega človeka se sme primerjati vožnji po morji; v začetku — t. j. v prelepih otročjih letih — se čolnič našega življenja lepo mirno naprej pomika, potlej pa slehernega hudi viharji bolj ali menj napadajo in nadlegujejo. — Še prav posebno viharno je življenje dobrega pobožnega kristijana. To nam spričuje življenje svetnikov vseh stoletij; pa tudi vsem onim, kateri bodo v prihodnjih časih sveto živeli, veljajo besede aposteljne: *Vsi, kateri*

hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli (II. Tim. 3, 12.)

Kateri pa so viharji, ki tako ljuto napadajo čolnič pravičnega, ki hoče po veri živeti? Premnogovrstni so, da bi jih mogel vse v kratkem našteti in opisati. Poglavitne pa nam pové beseda: „skušnjave“. Pred temi viharji ni človek nikdar varen; kakor vihar na Galilejskem morji večkrat tudi oni kar nenadoma prihrumijo in hudo hudo stiskajo ubogo srce. Dokler smo na morji tega življenja, nikdar in nikjer nismo popolnem varni pred temi viharji. Kolikor več ima kdo s svetom opraviti, toliko manj je varen pred njimi: zdaj vznemiruje njegov čolnič zasmehovanje in zaničevanje; zdaj ga spet na drugo stran potisnejo hudobni zgledi spridenega sveta; zdaj spet ga hočejo potopiti pohujšljivi pogovori in zapeljivi spisi. Pa če se tudi pravični spridenemu svetu umika, vendar zato še nima mirne in varne vožnje: iz lastnega spridenega srea se zdaj pa zdaj vzdigajo tako hudi viharji, da mu žugajo utopiti čolnič; po vrsti se ljuto zaganjajo vanj razne strasti in huda nagnjenja, — jeza, napuh, lakomnost . . . Pa ko bi tudi okrog pravičnega bilo vse mirno in v njegovem po zatajevanji zboljšanjem srecu vse tiho, — tudi takrat ne more biti pobožni potnik brez skrbi, ker v take se najhujše zaganjajo viharji iz nevidnih krajev — od hudobnega duha.

Je pač res viharno potovanje — naše življenje! Zato opominja sv. Duh: *Sin, ko v službo božjo stopiš . . . pripravi svojo dušo za skušnjavo. Zakaj v ognji se skuša zlato in srebro, ljubčeki Božji pa v peči poniževanja.* (Sir. 2, 1. 5.) Kaj je v tacih nevarnostih storiti, učijo nas aposteljni v sredi viharja.

II.

In njegovi učenci so pristopili k njemu in so ga zbudili rekoč: „Gospod otmi nas, poginjamo!“ Te besede imajo tudi za nas prelepe nauke.

1. *Učenci so pristopili k Jezusu.* To je pač edino modro, da so pristopili, pa tudi edini pripomoček v toliki sili. Aposteljni so bili gotovo izurjeni in utrjeni mornarji, a precej so spoznali, da takim viharjem niso kos, da so zgubljeni, če jim od Boga ne pride pomoč o pravem času. Tako ravnajo tudi voditelji sv. katoliške cerkve: papež s škofi in mašniki. Ker vidijo, da pri tolikih viharjih, kakor se zdaj od vseh strani zaganjajo v sv. Petra čoln, več ne zadostujejo človeški pripomočki: učenost, zgovornost, spretno odbijanje laži itd.; sicer ne nehajo braniti po svoji moči sv. cerkve, toda konečno zmago in po-

mirjenje valov pričakujejo od Jezusa. Zato se sami prav zaupno obračajo k Jezusu in tudi verne pri vsaki priliki opominjajo, naj tudi oni pristopijo k Jezusu za pomoč v toliki sili. Kristijani, poslušajte glas svojih vodnikov, zlasti očetovski glas Leona XIII., ki nas k temu tolikrat in tako živo opominjajo. — Pa tudi takrat, kadar ste sami v nevarnosti, ko se vam bliža vihar skušnjave kakoršne koli, hitro pristopite k Jezusu, zaupljivo ga prosite pomoči: in on, ki vidi vašo dobro voljo, da se ogiblujete nevarnosti, pa vidi tudi vašo slabost, ki jo žuga vihar premagati, — vam bo poslal pomoč.

2. *In so ga zbudili.* Jezus je pač tudi v spanji vedel, kaj se godi, pa je čakal, da so aposteljni sami zaupno k njemu pristopili, in tudi še tedaj, ko so k njemu pristopili, še ni vstal, ampak je čakal, da so ga še zbudili. In ker moramo sv. pismo razlagati, kakor je pisano, vidimo, da so vsi pristopili — ne en sam, — da bi ga zbudili. — Tudi mi moramo zbuditi Jezusa, da vstane in nam pomaga v vseh potrebah, zlasti pa da reši sv. cerkev iz rok njenih sovražnikov in nam v vsaki skušnjavi na pomoč prihiti. Z drugačno besedo se to pravi: vsi moramo goreče in stanovitno moliti in prositi. Sv. oče Leon s svojimi škofi in mašniki in redovniki dan na dan kličejo v prvi jutranji molitvi trikrat zaporedoma: *Deus, in adjutorium meum intende, Domine ad juvandum me festina* — *O Bog pridi mi na pomoč, Gospod hiti me podpirat.* Kakor duhovniki in mašniki, kličite prav goreče in stanovitno tudi vi Jezusa, naj pomaga sv. cerkvi; posebej pa ne nehajte prositi za-se, da bi vam pomagal v vseh potrebah zlasti v dušnih navarnostih. Taka stanovitna molitev bo Jezusu gotovo ljuba; če bi vas tudi precej ne uslišal, a po stanovitni prošnji se bo dalo preprositi njegovo predobrotljivo srce kakor takrat, ko ga je Kananejka za svojo hčer tako nadleževala ter ni prenehala prositi, dokler ni bila uslišana (Mat. 15, 21. id.).

3. *Gospod otmi nas, poginjamo!* Res, da aposteljni takrat Jezusa še niso tako poznali kakor pozneje, ko so bili od sv. Duha razsvitljeni; vendar jim je bila že po prejšnjih čudežih in po vsem, kar so pri njem videli, dovolj znana vsegamogočnost in veličastnost Jezusova. Ko bi bili imeli namreč dovolj trdno vero v Jezusa, bi se bili gotovo tudi v največi nevarnosti tolažili z misljo: „Jezus je pri nas; naj se valovje morja še tako peni in zaganja, nič se nam ne more zgoditi, dokler je on med nami; če tudi po svoji telesni natori spi, njegova božja moč čuje nad nami“. A ravno te trdne vere še niso imeli, zato s tolikim strahom kličejo: *Gospod, otmi nas!* Pa vendar pri vsem tem spoznajo, da jih nihče drugi ne more rešiti

kakor le Jezus, zato se na svojo moč nič več ne zanašajo, ampak le njegja kličejo. — Kristijani, mi smo zdaj veliko bolj podučeni in razsvitljeni kakor takrat aposteljni, ali se bomo toraj bali za sv. cerkev, če vemo, da je Jezus obljubil pri njej biti do konca sveta? Ne kakor obupni, ampak s polnim zaupanjem kličimo: „*Gospod otmi nas!*“ reši sv. cerkev njenih zlobnih sovražnikov!“ — Razun tega naj tudi s polnim zaupanjem sleherni kliče Jezusa v svoji osebni potrebi. V telesnih potrebah se tako še gostokrat zgodi; ali se pa zgodi to tudi vselej v dušnih potrebah, — v skušnjavah? O koliko manj greha bi bilo na svetu in koliko manj pogubljenih v peklju, ko bi se ljudje v skušnjavah ne zanašali predrzno na svojo moč, ampak bi se precej z otročjim zaupanjem k Jezusu obrnili! Da bomo to v prihodnje tem gotovše storili, premislimo še vedenje Jezusovo v čolniciu.

III.

1. *Jezus je stopil v čolnic.* O srečni popotniki, ki imajo tacega tovariša med seboj! Kaka blaga čutila so morala navdajati aposteljne, ko je čolnic mirno dalje plaval v večerni tihoti, in — on, ki nebo in zemljo vlada, se je peljal v njem! In glejte, kako genljivo: Jezus, že truden, se nasloni v zadnjem koncu čolna na blazinico in — zaspi! (Mark. 4, 38.) Tudi v spanji je Jezus veličasten. V vseh rečeh razun greha nam je enak postal; a ne smemo pozabiti, da je bilo pri njem vse človeško djanje v največi popolnosti, toraj nas mora tudi spanje Jezusovo zanimati. Že pri navadnem človeku se nedolžnost v spanji nekako lepše odseva na obrazu kakor takrat, ko čuje; dobra mati n. pr. se sicer vedno rada ozira na jasni obraz svojega nedolžnega otročiča, a še dokaj milejši se jej zdi, kadar sladko in mirno počiva, — nekaj angeljskega meni, da vidi v obličji speče nedolžnosti. Kako veličastno je bilo še le gledati premilo, najnedolžniše in najsvetejše obličje spečega Jezusa! Srečni aposteljni! — In kako mirno je bilo njegovo spanje! Tudi pozneje, ko je začel razsajati in čolnic premetavati grozoviti vihar, se ni prebudil iz sladkega spanja. O, čista vest postélje tudi na golih tleh ubornega čolnica v sredi razburjenega morja — rahlo posteljico; strasti pa tudi v najmehkejši gorki postelji ne pustijo mirno spat! — Še veličastniše pa je Jezusovo spanje v tem, ker spečega ni zapustila zavest kakor nas; namreč, ko je mižalo njegovo človeško oko, je njegovo božje oko ves čas gledalo in vse opazovalo, kar se je godilo. Njemu veljajo besede visoke pesmi (5, 2): *Jaz spim, a moje srce čuje.* Tudi v spanji je videl skrbi in strah svojih učencev in je imel voljo, nevarnost odvrniti, le

čakal je pravega trenutka in pa vere in zaupne prošnje trepečočih apostelnov. Nikar tudi mi ne obupujmo, če nas Jezus precej ne usliši; kadar pride čas, bode vstal in nas rešil naših stisk in težav.

2. *In Jezus jim je rekel: Kaj ste boječi, vi maloverni?* Če Jezus že apostelnom očita malovernost, ko so vendar v nevarnosti ga zbudili in molili in prosili; kaj poreče še le tistim kristijanom, ki še sence take vere in zaupnosti nimajo, ki pravijo, da verujejo v ljubezni polno previdnost božjo, in vendar v vsaki nesreči in stiski brž zgubijo ves pogum in vse zaupanje v božjo pomoč ter obupno zdihujejo in tožijo kakor neverniki, mesto bi molili in zaupno nebeške pomoči prosili kakor verni kristijani — učenci Jezusovi. — Mnogi pa s tako žalostjo in nepotrebnimi skrbmi še toliko časa nočejo čakati, da bi britkost in nadloga res že prišla; polni skrbi in straha so zaradi prihodnosti, in že zdaj se bojé in tresejo zastran tistega trpljenja, katero bržkone nikdar ne bode prišlo, ali če pride, ne bode tako hudo, kakor si zdaj domišljujejo; in ko bi prišlo tudi najhujše, bode ljubi Jezus slednjič vse prav obrnil in o pravem času pomoč poslal. Kristijanu se tedaj ne spodobi, s takimi skrbmi srce obteževati, marveč v vsaki nadlogi in težavi naj na Boga zaupa ter kliče z Davidom: *Bog je naše pribežališče in moč, pomočnik v stiskah. Zatoraj se ne bomo bali, ako bi se tudi zemlja gibala in se goré prestavljale v sredo morjá.* (Ps. 45, 23.) Preljubi! sramujmo in kesajmo se, da smo do zdaj imeli tako majhno vero in tako omahljivo zaupanje v Boga pa toliko brezpotrebnih skrbi: ne! ne bomo se bali, ko bi nad nas prihruli tudi taki viharji kakor nad aposteljne na Galilejskem morji! Le vsaki svojo dolžnost spolnimo in zaupno pa stanovitno molimo: Jezus nam bode gotovo pomagal, ko bi imel tudi čudež storiti.

3. *Tedaj je vstal in zapovedal vetrovom in morju in bila je velika tihota.* Kristijani! odprite svoje dušne oči in pogledjte na Jezusa, kako je veličasten v tem trenutku! Na njegovem obrazu, v njegovih očeh, v njegovih rokah — v vsem njegovem zunanjem se razodeva božja moč, ki se je s človeško zedinila! Kakor Gospod nebes in zemlje ne prosi, ampak zapové; in kar zapove, se mora kar pri tej priči spolniti! Sv. Marka (4, 39) nam ta veličastni prizor s krepkimi besedami tako-le opiše: *In je vstal in zažugal vetru in rekel morju: Potihni, obmolkni! In veter je nehal in bila je velika tihota.* — Velik čudež zares je bilo že to, da so viharji precej utihnili; a še večji čudež se mi zdi to, da se je razburjeno valovje morja pri tej priči uleglo. Saj še v kozarcu voda, ki je prej pljuskala, se ne ustavi v tem trenutji, ko se kozarec na mizo postavi, — kaj še le širno morje!

Kaj hočem še tej veličastni dogodbi pristaviti? Nič drugega kakor le-to: da ravno tisti Jezus, ki je z mogočno svojo besedo vihar in morje na mah ukrotil, je v sredi med nami, — v vsakem tabernakeljnu je noč in dan pričujoč, — pri vsakem sv. obhajilu je naš ljubi gost! Ali se bomo res še bali, še tresli? Ne, marveč zaupno stanovitno molimo, da naj varuje sv. cerkev pred vsemi sovražniki, saj je sam obljubil, da bode pri njej ostal do konca sveta in toraj tudi sovražnih viharjev in valov jo sam branil. Če pa vendar vidimo, da sovražniki sv. cerkve tako ošabno glavo po konci nosijo in tako predrzno rujejo zoper njo in jej toliko škodujejo, pa vendar jih kazen ne zadene; smo tega veliko krivi sami, ker je med nami premalo žive vere, premalo trdnega upanja in vse premalo vroče molitve. Toda počakajmo, prej ali slej gotovo zadene kazen vse one, ki zoper nevesto Kristusovo tako ravnajo. Cerkvena zgodovina nam je tega priča. Morebiti Jezus čaka ravno naših klicev, naše molitve. — Zaupno in stanovitno pa tudi molimo in kličimo Jezusa, kadar smo sami v nevarnosti, zlasti takrat, kadar se bliža vihar nevarnih skušnjav, naj sleherni z vsem zaupanjem kliče: „Gospod otmi me! reši me!“

Ob koncu evangelija je še brati: *Ljudje pa so se čudili rekoč: Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje!* Kaj bi se tudi ne čudili, če vidijo veličastvo božje tako blizo poleg sebe. Saj se še mi čudimo, ko slišimo le pripovedovati take velike reči. Toda ne le čuditi se nam je, ampak tudi bati in tresti — ne zavoljo britkosti in skušnjav, — marveč zavoljo svoje nehvaležnosti! Tiste božje roke, ki so morje vstvarile in viharjem dajejo moč, vstvarile so tudi človeka. In če je Jezusu pokorno veličastno morje, ter ga na besedo uboga mogočni vihar: ali človek, — ubogi črviček, ki mu vsaka sapica že škoduje in najmanjša stvar lahko smrt nakoplje — naj bi pa predrzno si upal svojemu Stvarniku in Gospodu nasprotovati in mu reči: „Jaz ti ne bodem služil“?! — Res da, preljubi! Jezus je naš mogočni dobrotnik — opustimo vse nepotrebne skrbi in prazne strahove, mesto njih se poprimimo stanovitne in zaupne molitve; toda Jezus je tudi naš mogočni Gospod, ki bo kmali naš neskončno pravični Sodnik — vrzimo od sebe vsa dela teme, greh in nepokorščino, pa obogatimo se s čednostmi in dobrimi deli, da bode čolniček našega življenja pod mogočnim varstvom preljubega Jezusa mirno dalje plaval in slednjič priplaval v varno zavetje večne sreče. Amen.

2. Čudeži Jezusovi.

Ljudje pa so se čudili rekoč: Kedo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morjé?

Mat. 8, 27.

Ko je Bog poslal Mojzesa k Egiptovskemu kralju Faraonu s poveljem, naj izpelje iz sužnjosti Izraelsko ljudstvo, se je, tako nam pripoveduje sv. pismo, izgovarjal in branil ta božji mož, češ, *saj mi ne bodo verjeli, da si me Ti poslal*. Toda Bog mu veli: *Vrzi palico na tla, in spremenila se bo v kačo, in ako ti ne bodo verjeli in ne poslušali tvojih besed ob prvem čudu, bodo saj ob drugem. Ako pa tudi ob teh obeh čudih ne bodo verjeli in ne slušali, vzemi vodo iz reke in jo zlij na suho, in se bo v kri spremenila.* (II. Mojz. 4, 8. 9.) — In res, ko je Faraon toliko čudežev videl, verjel mu je, da je poslan od Boga, in je spustil ljudstvo.

Preteklo je od tistega časa dobrih 15 sto let, in približal se je čas odrešenja celega človeškega rodu. Sklenil je Bog rešiti iz sužnjosti vse ljudi, ne samo Izraelcev, rešiti iz sužnjosti prvega greha; zato je poslal novega preroka in učenika na svet. Bil je to božji Sin sam. Stopil je iz neba, z naročja Očetovega in šel na zemljo ljudstvo učiti, odrešiti, izveličati. Da je pa mogel vse to spolniti, vsprejel je človeško natoro ter hotel biti ljudem v vsem enak razun greha. A kako bi ga bili mogli zdaj — v toliki ponižnosti in revščini še spoznati za vsemogočnega Boga? kako bi jim bilo mogoče verjeti, da je Sin božji in da ga je nebeški Oče sam poslal? Res nemogoče bi bilo ljudem v Jezusa verovati in po veri odrešenje doseči, ko bi Izveličar sam ne bil prišel na pomoč. In kako nas je prepričal? — Zlasti s tem, kar nam sv. cerkev danes že v tretjič v evangeliju oznanuje — s čudeži. Pred 14 dnevi smo slišali Jezusov prvi čudež v Kani Galilejski, pred tednom spet dvoje čudežno ozdravljenje — gobovega in stotnikovega hlapca, danes pa veličastni čudež na morji. Pač dovolj vzroka, da malo postanemo v premišljevanji o čudežih, njih bistvu in pomenu. Zato bom danes govoril o čudežih ter vam pokazal 1. kaj so čudeži, 2. kaj nas Jezusovi čudeži uče.

I.

Čudeži so prikazni v vidnem svetu, ki se godé proti natornim postavam in se radi tega tudi z natornimi močmi ne morejo provzročiti, ampak se vrše le po božjem povelji in na božje pripuščenje. Pojasnimo si njih bistvo še natančneje.

a) Rekli smo, da so čudeži prikazni v vidnem svetu. To se pravi, da so djanja, ki se vidijo, slišijo, občutijo, katera toraj lahko opazujemo; kajti ko bi tega ne bilo, bi jih ne mogli spoznati, torej tudi ne za čudeže proglasiti. Ako so bili pisavci svetega pisma od sv. Duha navdihnjeni, je to res velika milost in nenavadno delovanje božje, toda čudež to ni, ker prikazen ta ni vidna, občutna, se ne vrši v vidnem svetu.

b) Čudeži so dalje prikazni, ki se godé proti natornim postavam, t. j. biti morajo nekaj nenavadnega, protinatornega. Ko je človek izdihnil svojo dušo, je natorno to, da mu zgine vsak sled življenja. Čez dobra dva dni že prične gnjiti, minjevati in se spremiqjevati. Toda ako njegovo truplo ostane nepokvarjeno celo leto in še več let, ne da bi ga mazilili z balzomom in drugimi dišavami, ki ga zamorejo ohraniti; toraj ako nepokvarjeno in nespremenjeno ostane človeško truplo čez čas, čez nekaj let, kakor se je to zgodilo pri svetnikih, je to čudež, čudež zato, ker se je to zgodilo proti natornim postavam, katere nas iz skušnje uče, da smo prah, in v prah se imamo spreminiti. — Nasproti pa gotovo ni čudež to, ako so nepokvarjena še trupla starih Egipčanskih kraljev, ki so živeli pred 3000 leti in še preje. To ni čudež, pravim, zato ne, ker se iz trupel pozna, da so bila maziljena z raznimi balzami, ki imajo v sebi natorno moč, kako reč prav dolgo, na tisoče let nepoškodovano ohraniti. V tem slučaju delujejo natorne moči, zato tudi ohranjenje telesa ni čudež.

c) Omenili smo tretjič, da so čudeži prikazni, ki se z natornimi močmi ne morejo provzročiti. Kakor veste in znate, je marsikatera bolezen ozdravljiva, ako se s časoma ozdravljati začne; in dokler je človek živ, še lahko upa, pravimo vsi. A ko je smrt človeku zatisnila oči, je vsaka natorna moč brezvspešna. Zastonj bi bilo poskušati z vsemi zdravili tega sveta; nobeno bi mrtvega ne priklicalo v življenje. Ako je pa vendar kedo mogočen tako, da z samo besedo „vstani“ zamore popolnoma mrtvega človeka zopet oživiti, potem pravimo po pravici, da je storil čudež, in sicer zaradi tega, ker se ni moglo povzročiti dejanje to z natornimi močmi.

d) Navedli smo poslednjič, da so čudeži prikazni, ki se vrše le po božjem povelji in na božje pripuščenje. Dobro si zapomnimo to! Na svetu se veliko čudnega zgodi, kateremu ne vemo vzroka, saj beremo v sv. pismu, da so zamogli posnemati Egipčanski vražarji Mojzesove čudeže, beremo dalje tudi v sv. pismu, da pride čas, ko bodo „krivi preroki delali velika znamenja, da bi bili zapeljani tudi izvoljeni, ko bi bilo mogoče“. Toda mi vemo, da se čudeži godé le po volji in

pripuščenji Najvišjega, torej kar se čudnega zgodi brez božje volje, ali še celo proti njegovi sv. volji — to ne more biti čudež; gotovo je prevara, goljufija, katere sicer ne poznamo, a se ravno radi naše nevednosti rabi od krivih prerokov in učencikov, da bi nas zapeljali v svoj krivi napačni nauk. Ob taci hudih časih pa naj nam je na misli opomin našega Izveličarja: „Bojte se krivih prerokov, ki v ovčjih oblekah okrog hodijo, a so znotraj volkovi!“

Odgovorili smo si toraj prvo vprašanje „kaj so čudeži“, in spoznali njih bistvo. Se bolje jih bomo pa spoznali, ako nekoliko preišljujemo največje čudeže, ki so se vršili, menim one, ki jih je delal naš Odrašenik, ko je še bival na zemlji. Preišljovati toraj hočemo, da so bili ti čudeži Gospodovi res pravi čudeži, in da so kot taki spričevali o njem, njegovem božjem poslanstvu in njegovi sv. veri. O njem pričali so, da je res pravi poslanec božji, da je res pravi Bog, o njegovi sv. veri pričali so, da je njegov nauk res pravi nauk božji. In s tem odgovorili si bomo drugo vprašanje: „kaj nas Jezusovi čudeži učé?“

II.

Mnogo jako mnogo čudežev storil je Gospod, delal je čudeže nad mrtvimi reči in nad živimi. V Kani Galilejski je na ženitnini spremenil vodo v vino; po vodi je hodil ko po suhem, zapovedoval je vetrovom, morju, drevesom; nasitoval množico z malo hlebi in ribami, očiščeval je gobove, ozdravljajal mrtvoudne, oživiljal mrtve itd. Vsa ta djanja bila so vidna proti natornim postavam, storjena z čeznatorno močjo in sicer od Boga samega, toraj so bili pravi čudeži. Le poglejmo si čudež v današnjem evangeliju: aposteljni so bili skušeni mornarji in utrjeni veslarji, tudi so iz lastne skušnje dobro poznali moč morskih viharjev; a to pot so sprevideli, da vsaka navadna pomoč je zastonj, — le še božja moč jih more rešiti pogina. In kako Jezus morje in vetrove umiri? Samo z žugalno besedo! In na njegovo besedo hipoma utihnejo ne le vetrovi, ampak poležejo se tudi valovi! Če to ni zoper vse natorne postave, potlej ne vem, kaj bi še bilo. Ljudje, ki so bili priča tega čudeža, so to takoj čutili; niso namreč utegnili misliti na srečo svojo, da so smrti rešeni, ampak le čudež jim je v mislih: *Kedo je ta*, kličejo, *kedo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje!* Tako kakor s tem čudežem, je z vsakim drugim, kar jih znamo iz evangelija.

Ako pa so ti Jezusovi čudeži res pravi čudeži, potem spričujejo, da je on poslanec božji. Rekli smo že preje, da se čudeži vrše le na

božje povelje in pripuščenje. Vemo pa po drugi strani, in zdrava pamet naša nas tako uči, da Bog ne bode niti zapovedal niti pripustil kakemu krivemu preroku delati pravih čudežev, ker bi s tem ljudi le begal in od resnice odvrtačeval. Ljudje bi menili, ta mora že biti od Boga poslan, ker mu je dana moč čudežev. Torej ni misliti, da bi Bog drugemu dal to oblast in pripustil delati čudeže, kakor katere je sam poslal. Ker je Kristus res delal prave čudeže, je bil toraj on res pravi poslanec božji. In to je tudi sam povedal rekoč: *Jaz pa imam večje pričevanje, kakor je Janezovo; dela namreč, katera mi je Oče dal, da jih delam, ta dela, katera jaz delam, pričujejo od mene, da me je Oče poslal.* (Jan. 5, 36.)

Jezus Kristus pa ni bil samo poslanec božji, kakor so bili pred njim že Mojzes in preroki, ampak on bil je veliko več, bil je, kakor nas uči sv. vera, Bog in človek skupaj. Da je bil res človek, o tem ni za časa njegovega bivanja nihče dvomil, da je bil pa tudi pravi Bog, to je moral povedati in potrditi sam. In res je rekel: *Jaz in Oče sva eno.* S tem je povedal, da je pravi Bog. In to svoje govorjenje je izkazal s čudeži. Ko bi ta poslanec ne bil resnice govoril, ne bi mu bil dopustil nebeški Oče potrjevati nesresnico s čudeži, ker potem bi Bog podpiral laž, katero mora kot večna resnica večno sovražiti. Ker pa je vendar dal mu oblast in moč, zapovedovati morju in zemlji in viharjem in hudičem, sklepamo iz tega, da je ta poslanec božji res moral govoriti le resnico in le golo resnico. Torej je resnica tudi to, kar je o sebi govoril. Govoril je pa o sebi kot o pravem Bogu, ki ima oblast grehe odpuščati, soditi žive in mrtve. Iz vsega tega sledi, da je bil Jezus res pravi Bog; in ker je o sebi govoril tudi kot o človeku, kateri je manjši od Očeta, sledi, da je bil res tudi pravi človek, toraj Bog in človek skupaj, tako kakor nas že od nekdaj uči naša sv. vera, tako kakor so verovale tudi že ob Kristusovem času množice govoreč: *Ali bo Kristus, kadar pride, več čudežev delal kakor jih ta dela?* (Jan. 7, 31.)

Čudeži nam spričujejo, kakor smo ravno rekli, da je resnica to, kar je naš božji učenik govoril o sebi, namreč da je Bog in človek skupaj; a spričujejo nam pa tudi, da je resnično vse, kar je govoril on svojemu ljudstvu, da je resničen toraj tudi njegov nauk, resnična njegova sv. vera. In ravno radi tega delal je Kristus čudeže, da je ljudstvo verovalo vanj. Vsi vemo in dobro nam je znan čudež nasitenja toli mož. Le pomislimo, v katerem redu se je vse vršilo. Kristus je, pravi sv. pismo, ljudstvo najpreje učil, dolgo učil, da se je dan že nagibal k zatonu, in so bili že trudni vsi ljudje, potem pa je

v potrjilo svojega nauka, da je res nauk pravi, storil čudež z čudežnim nasičenjem. To je bil pač dober dokaz za resnico sv. vere! Ali poglejmo v današnji evangelij. Tudi tu se je zgodil čudež potem, ko je Jezus ves ljubi dan učil. Navzoči so bili učenci, pa še druge barke so jih spremljale. In zdaj v tihi noči so imeli priliko premisliti, kaj pomenijo besede tistega, ki vetrom in morji zapoveduje. In enak vspeh so imeli vsi čudeži. In prav zaradi tega bali so se veliki duhovni in farizeji, da bi Kristus ne privabil k sebi vsega ljudstva, sklicali so zbor in rekli: kaj hočemo storiti, ker ta človek veliko čudežev dela? — Ako ga tako pustimo, bodo vsi vanj verovali. (Jan. 11, 47. 48.)

Tako dragi poslušalci spoznavali smo bistvo čudežev sploh in pomen Kristusovih čudežev posebej. Videli smo, da oni spričujejo o njem in njegovem sv. nauku in da so bili v tako spričevanje tudi potrebni. Potrebni tem bolj, ker je Kristus ustanovljal še le svojo sv. cerkev, ki naj bi imela velikansko nalogo, preroditi ves svet, prestrojiti vse življenje, vse misli, besede in djanja posameznih in celih narodov. Zato je bilo treba skrbno gojiti malo ženofovo zrnice, pazno prilivati mali cvetki, da je hitro rastla in dandanes dorasla v velikansko drevo, kjer tiči gnjezdijo in ljudje iščejo hladne sence. In ravno ta sok, ki je okreplil rastlinico — sv. katoliško cerkev, to so bili Kristusovi čudeži. Z njih pomočjo ustanovil si je božji Izveličar svojo cerkev; z njihovo pomočjo širi se še dandanes po vsem daljnem svetu. Tudi mi spadamo k tej veliki sveti družini. Vprašanje je le, ali smo tudi vredni te častne družbe. Ako smo vredni, potem zahvalimo Boga in ostanimo stanovitni, ako smo nevredni, potem se storimo vredne. Prosimo naj še nad nami stori čudež svoje milosti: naj dušno bolne ali celo mrtve ozdravi in vzbudi k novemu življenju; naj ustavi vihar strasti in hudobij, da se bomo z mirnim in bogoljubnim življenjem bližali njegovi in naši domovini. Amen.

J. F.

Apologetični razgovori.

„Naj reče kdo, kar hoče: vredno je vendar, stvar dobro premisliti in preiskati.“ Voltaire, ed. Kehl, t. 81. p. 34.

Naj se nikdo ne ustraši tega groznega imena, ki je podpisano ob čelu sestavka. Naj raje čita, kar še sicer pravi ta „očak nejevercev“ na omenjenem mestu: „Še celo v svoji starosti nisem mogel

postati tako malomaren in lahkomišljen v verskih zadevah, kakor so drugi duhoviteži gledé najvažnejše stvari na zemlji, namreč verske resnice. Naj reče kdo kar hoče: vredno je vendar stvar dobro prevdariti in preiskati.“ Znano je, da se noben človek ni bolj norčeval iz vere, kakor Voltaire, in vendar ga je njegova trezna pamet prisilila spoznati, da je vredno preiskavati vero in njene resnice. Lahko rečem, da največ modroslovcev je enakih misli, naj si bodo prijatelji vere ali ne. In ako tega ne pripoznavajo z besedami, pripoznavajo v djanji — tudi oni, ki z ostrim orožjem hočejo ugonobiti vse, kar je verskega. Narave svoje namreč ne more zatajiti nihče: narava naša pa ima v sebi močno versko čustvo, imenujemo to čustvo versko kal; tedaj ne more biti drugače, kakor da se verska kal razvije in sicer ali v gorečo ljubezen do vere ali pa v sovražstvo. Oni, ki niso niti gorki niti mrzli, oni so navadno udani kakemu nagnjenju niže vrste, torej zatarejo tudi pred ko morejo versko čustvo, ki skuša naravo človeško povzdigniti do višje stopinje.

Blagor človeštvu, da je še vedno v njem to zanimanje za verske predmete! Sicer dandanes tožijo blagi človekoljubi, da tega zanimanja ni, kakor sploh nikakega zanimanja za zvišene predmete. Toda, akoravno bi me utegnil kdo šteti med optimiste, svojega zaupanja v plemenitost človeške narave nisem še iztrgal iz svojega srca ter mislim, da zanimanje to za vero bi se dalo tudi tam oživiti, kjer je skoro zamrlo. Treba je le na pravo struno udariti, da zaslišiš prijazni odmev.

Že davno sem si želel imeti priliko, da bi obravnaval verske predmete, zlasti pa še podlago vere, njene pojave, njene vspehe itd. prosto in toliko obširno, kolikor je treba, da se o kaki reči dovolj prepričaš. Želel sem si imeti v porabo kako primerno glasilo in pa tudi dovolj prostora v njem, da ne bi treba bilo zraven rekati: prostor nas sili, da povemo na kratko, ali pa celó: zaradi prostora hočemo to samo omenjati. Največkrat je to samo pisateljev izgovor in zato ne tirjam od čitatelja, da naj mi da pravico skriti se, kakor polž v svojo hišico, kadar pride do kake zapreke na poti. Ne, ne: ravno v tem oziru si nočem delati nikakega načrta, ki bi me vezal in tudi ne staviti kakih mejnikov ob poti našega raziskovanja, za katerimi bi se zamogel celó skriti. Marveč kakor Filistejec hočem stati ravno v sredi med vsemi bojnimi črtami, naj me napade kdor koli in od koder koli: vsakemu je prosto pozvati me. Pa da govorim umevno: sukati se hočem v svojem raziskovanji in razgovarjanji na vse strani; najraje pa se bom tje obračal, kjer bom videl največ težav, to je, največ ugovorov, napadov, pomislekov, nasprotnikov. S temi bode mi veselje plesati, kakor jim bode drago: čem več ugovorov, tem več svitlobe bode razsipalo se na vsako resnico. V tem smislu sem rabil zgoraj besedo: prosto.

Hvala bodi Bogu tisočkrat za eno prepričanje, katero je v meni zmerom krepko živelo, v bridkih in veselih dneh: Resnica je dar za človeško pamet, išči jo in našel jo bodeš ter nikar ne obupaj! Tako sem vedno mislil in nisem se kar nič bal dvoma, to je: nisem bil v zadregi, kadar me je začel obletavati, kakor strahotna

prikazen, kak dvom. „Zjasnilo se bode gotovo, saj eno mora biti resnično. Zvedel bodeš polagoma; zato ostani pri tem, kar si veroval dosedaj.“ Reči moram, da mi je to ohranilo največ notranje sreče in odvrnilo mnogo nesreče. Seveda pri tem nisem nehal neutrudljivo raziskovati, da bi spoznal, od kod se je priplazil dvom in da bi se prepričal o trdni podlagi svoje dosedanje vere. — Prebiranje životopisov me je učilo, da je enako zaupanje in ljubezen do resnice mnogo ljudi pripeljalo iz krivoverstva v katoliško cerkev.

Zato ima tudi moje prepričanje o verskih resnicah nekaj tako prijetnega v sebi, da sem včasih skoro v strahu, češ: tvoja vera ti je že tukaj v veliko plačilo, kako naj bode tudi zaslužljiva, kaj naj ti povrne Bog? No, pa naj si že bode kakor koli, v svoji veri se veselim resnice, se veselim spoznanja in če se mi ponuja resnica tudi od druge strani, v védi tej ali oni, se obrnem tudi z veseljem do nje, misleč: tudi tukaj bom kaj pridobil. Kaj pa, ko bi veda bila nasprotna veri: ali se tega nič ne bojiš? O, taka ni moja vera, da bi se treba bilo bati nasprotja v vedi. Vera mi podaja resnico, veda tudi resnico, kje naj bode potem nasprotje? kdor se boji, da bi njegova vera utegnila nasprotovati vedi, ta še ni našel v svoji veri resnice. Zato se mi kaj čudno zdi, da imajo nekateri nek čuden strah pred vedo, kakor da bi ona zamogla celó podreti našo sveto vero. Najbolje se jim zdi vsaj pet korakov od sebe odganjati vedo ter vero svojo skrbno zakrivati, da je ne bi nihče videl in imel kaj zoper njo. Tako se mi ne zdi prav, marveč postavimo svojo vero na visoki svetilnik, da jo vsakdo lahko vidi in ne bojmo se vsakovrstnih dvomljivcev, ki lahko lajajo proti resnici, kakor pes proti luni, ki pa ji ne morejo nič škodovati. Le veselje bi moralo biti vsakteremu gledati, kako odletavajo od verske resnice vse zlobne ali nezlobne puščice, in vsaj meni se zdi, da ne more biti dobremu verniku prijetnejega in zanimivejega dela, kakor na imenovani način sukati svitlo orožje uma za resnico.

Naši „razgovori“ si stavijo ta namen in hočejo izvrševati ga tako, kakor sem poprej opisal svojo nekdanjo in sedanjo željo. Hvalen sem g. uredniku „Duhovnega Pastirja“ za to priliko; zraven imam pa tudi zmerno upanje, da mi gospodje čitatelji ne bodo hudi, ker sem tako v najem vzel njihov list. Ravno pri njih si upam dobiti pravo zanimanje za taka prašanja, katera so celo po sodbi modrijana brezbožnika vredna premisleka in preiskovanja.

Akoravno bi srčno želel, da bi ti razgovori prišli zlasti onim v roko, ki so največe svoje „junaško“ delo že izvršili s tem, da so veri dali slovo, vendar bode tudi gospodom duhovnim pastirjem koristno vaditi se, kako da se zamorejo odbivati vsakojaki napadi na verske resnice. Takih napadov ali ugovorov bodem pri vsaki resnici toliko nakopičil, kolikor mi jih bode mogoče najti. Častite bralce pa prosim posebej še, da naj pazno čitajo in vedno mislijo, kar se seveda samo po sebi razume. Toda dandanes ni taka opomba odveč, ko mora človek čitati vse vprek in se tedaj le prerad navadi površnosti. Nobena druga slabost pa ni veri in njenim dolžnostim bolj škodljiva,

kakor površnost. Resnica stane njega, ki ji je pravi prijatelj, obilnega truda, mnogo prečutih noči, mnogo slabe volje in goljufanih nad. Površnež pa kar je z veliko žlico vse, kar dobi. Takih čitateljev bi ne bil vesel; mnogo bolj pa hudih kritikov, ki denejo vse na rešeto, razun — navadno vsaj — tega, kar so sami našli ali spisali.

I.

Quamquam haec inconeussa fide teneo,
tamen, quia cognitione nondum teneo,
ita quaeramus, quasi omnia incerta sint.
Augustin de lib. arb. II. 2.

Prav lahko se je komu zdelo, — in tudi sam pripoznam, da sem zakrivil, — da bi zgoraj opisano raziskovanje moglo postati vendar-le preveč prosto. Ali naj bi se tedaj kar svoji pameti prepustili, samo hrepeneči po resnici, in bode li nam potem resnica došla? Marsikdo se je podal s takim hrepenenjem po resnici med razne stranke, ki se prepirajo za resnico in kaj se je mnogokrat zgodilo? Da ga je preslepila zmota in je slovo dal svoji veri. Včasih res ni mogoče umeti, kako da se je zgodilo: a zgodi se in to nam je dovolj, da si ogledamo, kaka nevarnost da nam preti pri raziskovanji resnice. Kdo ne občuduje Tertulijana? Hrepenjenje njegovo po čisti resnici in popolni pravosti ga je zapeljalo. Kako je očaral La Mennais svoje rojake z divno svojo besedo in nezmagljivo je prodiral že v vrstah tadanjih nevernikov. Toda pozabil je, kje da je bil pustil svoje sobojnike in zgubil se je v vrstah sovražnikov. In v novejšem času! Kdo bi se ne bil celó motiti hotel z Döllinger-jem, katerega učenost je razsvitljevala 19. vek? In kdo ni spoštoval Reusch-a, Langen-a, in vendar — padli so. Tedaj nas britka skušnja uči, da v dvomih se ne smemo šaliti in da preveč prosto raziskovanje ni vselej — morebiti celo nikdar ne — koristno ali pravo. Pa prepričati se hočemo sami po veri in po pameti, koliko da smemo zaupati dvomom in kako da nam je iskati resnico.

Kaj pa je dvom? Kdor tega še ne vé, njemu tudi ni mogoče dopovedati, kajti ravno tako je dvom neki stan ali položaj v človeški duši, kakor tudi n. pr. gotovost, razvidnost, nejasnost. Dá se pa popisati in razločevati od družih dušnih stanov. Kdor dvomi, ima dvoje misli pred očmi; ena kakor druga zamore biti resnična. Toda dvomljivec se ne odloči niti za eno, niti za drugo; on je v sredi in se dá nagibati na obe strani, odloči se pa ne za nobeno. V tak dušni položaj je lahko priti in sicer pridemo takrat, kadar nimamo dovolj razlogov za eno ali drugo misel ali pa, kadar imamo na obeh straneh enoliko razlogov. Seveda ni drugače, kakor da ne storimo nikake sodbe, ampak si je prihranimo za poznejši čas. Ker se tolikrat primeri v našem mišljenju, da nimamo dovolj razlogov za kako sodbo, moramo mnogokrat dvomiti in zares dvomimo tudi nehoté. Ravno taki dvomi, ki se vrinejo nehoté, so navadno opravičeni dvomi, t. j. naravni, ker izvirajo iz narave našega mišljenja. Pa dvomi so lahko

še drugačni. Po navadi ne dvomimo, da je to, kar vidimo na nebu, res svitlo in žarno telo, katero imenujemo solnce, vendar pa le zamoremo dvomiti, — kar je vsakemu znano iz fizike. Kako pa dvomimo? Da ne bom ravno preveč znanstveno govoril, rečem samo: dvomimo nekako prisiljeno, to se pravi, naša volja se je pritaknila, začela je motiti naše navadno mišljenje in zavirati to, kar se je sicer vselej samo po sebi zgodilo. Ako hočem, dvomim o vsem. Ali ne zamoremo reči: „Kdo vé, niso li samo sanje, da živim; ali se mi ne zdi samo, da vidim, mislim, jem in pijem? Lahko bi tako bilo: tedaj ne bom še sodil, ne bom rekel, da res jem in pijem, ampak čakati hočem, da se skaže, so li res sanje ali je resnica.“ — Naj se ne smeja nobeden temu izgledu; hotel sem le pokazati, kako zamore naš razum poskakovati, kako zamore otresti vse oklepe, ki ga po navadi vežejo in delati popolnoma samovoljno. Kaj pa dela prav za prav v taki samovoljnosti? Nič družega, kakor da dvomi. Ako pravim, da ne vem, je li res moj prijatelj meni zvest ali ne, potem jaz dvomim. In kakor kaže prejšnji izgled, je tedaj res mogoče o vsem dvomiti.

Toda drugo prašanje je, se li smeta tako dvomiti? Odgovor je prav kratek: ne, nikakor ne; kdor tako dvomi, on bije samega sebe v obraz. Ako o tem dvomiš prostovoljno, kar pamet sama po sebi pripoznava, n. pr., da sedaj res pišem, berem in ne samo v sanjah, potem moraš tudi dvomiti, da li res dvomiš, in to se pravi: pamet svojo obesiti na vislice. Naj pojasnim to z zgodovinskim zgledom. Kartezij (Des Cartes) pripoveduje v svojem spisu „de methodo“, kako mu je vse njegovo znanje postajalo vedno bolj negotovo, kako je začel dvomiti tudi o priznanih resnicah in kako je nazadnje sklenil: „vsa tista mnenja, katera je bil obdržal doslej, enkrat za vselej iz glave izbrisati, da bi si potem pridobil ali druga boljša, ali vsaj z boljšim prevdarjanjem“. Naj ima že Kartezij kakoršno hoče veljavo, vendar to njegovo delo zdi se mi enako enemu, ki bi si poskušal glavo odrezati, češ, da jo bode potem prav polagoma razkosoval in če mu ne bode všeč, celo drugo si napravil. Kdor tako dvomi, kakor Kartezij, on mora tudi o svojem dvomu dvomiti, to se pravi, njegov dvom pokonča samega sebe. — S takim dvomom tedaj ne pridemo daleč.

Pa saj ni treba pretiravati, mi poreče kdo. Kdo mara za take dvome! Toda o veri kar sploh dvomiti in potem iskati jo, to je kaj družega. — Že vem, kaj misliš. Ti praviš: „kar o vsem dvomiti ne maram; toda kar se tiče posebej verskih resnic, tu bi najboljšje bilo, ker je toliko ver na svetu, dvomiti o vseh in pri tem poiskati previdno, katera je prava, ako je sploh katera prava“. Tako nekako je tudi znani Hermes sodil (Phil. Einl. Vorr. § 12): „Na pravi način zamoremo dvomiti o verskih resnicah, ako smo živo prepričani, da nobena ni zato prava, (n. pr. katoličanstvo ali krščanstvo) ker smo v nji rojeni; in ako smo tudi prepričani, da prav delamo in pa sveto po svoji vesti, ako se tje obrnemo, kamor nas vodi naša pamet: ona je namreč naša edina vodnica, katero nam je odločil začetnik našega

življenja ter nam je zapovedal, da naj gremo za njo kamor koli bi nas vodila" (seveda tudi, ako bi nas vodila v krivoverstvo ali celo v ateizem). Tako je sodil Hermes in to je bilo precej napačno. Ako bi hotel n. pr. jaz Hermesa poslušati, potem bi rekel: Ne menim se za to, da sem rojen katoličan in da sem kristijan, mi ni mari: le pogumno s pametjo dalje, naj prideva tudi nazadnje do prave mohamedanske vere! Recimo, da bi tako tudi storil, kam bi neki prišel? Naj si bode, da bi prišel nazaj do katoličanstva, katero je ravno poprej zavrgel, kako mu bode pri srečju? Poprej se mu je bil kar odpovedal in stavil ga je v enako vrsto, kakor druge vere. Potem pa ga uči raziskovanje, da je resnična in božja ravno ta vera, ki pravi: *kdor bode veroval in se bode dal krstiti, bode zveličan: kdor bode neveren, bode pogubljen* (Mark. 16, 16). Tedaj tudi dvomljivec bode pogubljen in tisti dvomljivec je on sam. Pa ni li on vedel tega poprej? Da, vedel je in vendar se je udal dvomu. Ali ni njegov dvom kazni vreden?

Dalje: ali ni mogoče, da bi kdo ne prišel nazaj v katoličanstvo, ampak se zgubil v nejeveri, kar se dandanes tolikrat zgodi. Katoličanstvo pa je vendar edino prava vera, tedaj mora oni zmotenece biti pogubljen. Kriv tega je dvom; ko bi ne bil dvomil, ampak ostal v veri trden ter s svojo voljo dvome odganjal, bi se ne bil pogubil. Gotovo je pa tudi, da je grešno v nevarnost samo podati se, kdor tedaj brez potrebe gre v nevarnost gledé sv. vere, on na vsak način greši, bolj ali manj, kolikor je namreč večja ali manjša nevarnost.

Mislimo, da so to že precejšnji pomisleki, ki nas morajo svariti, da ne zaidemo lahkomisljeno v dvome. Videli smo, da bi ravnali v takem dvomu zoper pamet samo. Tudi za pamet veljajo namreč ravno tako trdna in nespremenljiva pravila, kakor za naše delovanje, in tudi s pametjo se je ravno tako mogoče pregrešiti, kakor v dejanji zoper uravna pravila. Prosta volja velja tudi za pamet, žalibog da je pameti ta prosta volja prav mnogokrat v škodo. Tedaj smemo in tudi moramo že zaradi razlogov svoje pameti reči: Ni dovoljeno dvomiti samovoljno, ampak samo, kadar pamet naravnost zahteva. Ali, da določeneje govorim: Ne smemo ustavljati se kakemu spoznanju, ako imamo le količkaj vzroka; ampak dokler ni tehtnih vzrokov, moramo si misliti, kar je najbolje misliti.

Ako velja to o vsakem spoznanji, velja še veliko bolj o verskem spoznanji. Ni veliko na tem, da spoznavamo in pripoznavamo, je-li Aristotel navadne smrti umrl, ali pa je-li bil zastrupljen. Eno kakor drugo nam more le malo biti mari. Toda vse kaj drugega je, pripoznava li kdo, da je Zveličar res na križu umrl in potem od smrti vstal, ali pa ne pripoznava. V drugem slučaju mora zdeti se Zveličar — lažnik in vera njegova prazna; in ako se tako zdi, potem nismo dolžni poslušati njegove cerkve, ne spolnovati njegovih zapovedi itd. Če dvomim, je-li res Zveličar poslanec božji ali ne, potem je čisto nemogoče, da bi ga ljubil. Ljubiš ti v resnici svojega prijatelja, ako dvomiš o njegovi zvestobi? Ravno ta dvom spričuje, da nimaš več

pravega zaupanja in kjer ni zaupanja ni ljubezni. Tako je tudi v veri. Dvomiti o veri ali vsaj o kaki verski resnici se pravi tedaj: odpo-vedati se za nekoliko časa dolžnostim sv. vere, njene blagodare za nekaj časa — ako ne zmerom — zavreči, Kristusa tajiti. Kar je pa vera Kristusova, kakor jo uči sv. katoliška cerkev, vendar le prava: kako more Zveličar sprejeti in prenašati take dvome? Misli si, bralec moj, da imaš ti v važni zadevi opravilo in tudi pooblastilo. Toda oni, pri katerih hočeš ti opraviti svoj posel, dvomijo o tvoji oblasti, o tvoji sposobnosti in ne pustijo tebi opravljati tvojih dolžnosti. Seveda pristavljamo, tvoje pooblastilo je dovolj gotovo, jasno in spričuje popolnoma vse potrebno. Kaj porečeš ti na to? kako bi sodil take dvomljivce? . . . Naj bi kdo dvomil o oblasti presvitlega cesarja in njegovih namestnikov, ne pomagalo bi mu dosti, kajti oni imajo vojaško oboroženo silo in kdor ne sluša rad, mora slušati prisiljen. A vera nikogar ne sili in vsakdo lahko dvomi: toda praša se, ali se tudi sme? kaj pa, ako je vera popolnoma prava, ako bode enkrat sodnik očital dvomljivcu: „O meni in moji besedi si mogel dvomiti in jaz sem čudeže delal? Ali nisi podoben farizejem, ki so tudi dvomili?“

Vam li postaja naše prašanje jasno? Upam da; h krati mislim, da z dvomom smo že precej pri kraji in da njegovih pravic ni ravno veliko. Prevdariti pa moramo zraven tega še precej družega. Kaj se pa pravi verovati? Ne dvomiti: tedaj je nemogoče imeti trdno vero in h krati dvomiti o njej. Toda ni li mogoče, da nima kdo dovolj razlogov za svojo vero, marveč dovolj razlogov za dvom? Mogoče je to, pa kriv je dotični sam, da nima dovolj razlogov za vero. Ako kak učence nima dovolj razlogov v svojem spominu za resničnost Pitagorejevega stavka: bode li njegov profesor zadovoljen z njegovim dvomom? Razlogov je treba poiskati; sv. cerkev katoliška trdi, da ima za vsako pamet dovolj razlogov. Ako nimamo tedaj sv. cerkve, že predno kaj razmišljujemo, za lažnico, moramo poiskati razlogov, kadar nas hoče napadati dvom, ne pa kar samovoljno dvomu se prepustiti. V tem oziru moramo ravno tako ravnati, kakor ravna zdravo modroslovje. Modroslovje ne more in ne sme dvomiti o vsem, sicer ne more storiti niti koraka dalje. Tako tudi o veri ne smemo dvomiti, sicer se veri odpovemo in cerkvi ter Bogu. Prašam: ali naj bode tedaj vera samo po milosti onih, ki je blagovoljijo pripoznavati? Vera je resnica sama po sebi, ki zahteva, da naj jo sprejmemo. Dokazov ima dovolj in zato je naša dolžnost ukloniti se ji. Posebno tisti, ki so v katoliški veri rojeni ne smejo nikdar dvomiti, zakaj oni so imeli vsaj, dokler niso dvomili, zadosti razlogov za vero in to vero so tudi morali nad vse ljubiti in čislati. Ko se jih je polotil dvom, je njihova dolžnost, zopet priti do jasnega spoznanja in prepričanja, nikakor pa ne smejo v svoji veri omahovati. Katoličan mora tudi pred očmi imeti, da je vera dar božji, milost božja, katero je z dvomi mogoče zapraviti. Po nadnaravnem razsvetljenji spoznavamo nadnaravne verske resnice, kakor z naravno pametjo spoznavamo naravne resnice. Kolika škoda, ako kdo zapravi to milost!

Za bogoslovce naj omenjam tukaj še dve cerkveni določili o dvomljenji. Ker sem zgoraj navedel Hermes-ovo misel, navajam tukaj tudi obsodbo njegovo po Gregoriju XVI. brev. 16. sept. 1835: „On (Hermes) je predrzno zapustil veliko cesto, po kateri so hodili vsi očetje in je hodilo izročilo v razlaganji in dokazovanji verskih resnic, da, celó zaničeval jo je in jo zavrzel ter se podal sam na temno pot, ki vodi do mnogih zmot po pozitivnem dvomljenji, kakor da bi to bila podlaga vsega bogoslovnega preiskovanja, kakor tudi po načelu, da je pamet glavna vodnica in edini pripomoček, s katerim zamore človek priti do spoznanja nadnaravnih resnic.“ — Zadnji vatik. cerkv. zbor pravi: „Si quis dixerit, parem esse conditionem fidelium atque eorum, qui ad fidem unice veram nondum pervenerunt, ita ut catholici iustam causam habere possint, fidem, quam sub Eclesiastice magisterio iam susceperunt, assensu suspensio in dubium vocandi, donec demonstrationem scientificam credibilitatis et veritatis fidei suae absolverint, a. s.“

Kako pa naj bi prišli protestantje v katoliško cerkev, ako ne bi dvomili? Kako pa naj dokazujemo verske resnice, ako ne bi dvomili? Kako sem se lotil sam bojevati se z vsakovrstnimi nasprotniki, ako nečem nič vedeti o dvomih; kakšno je tedaj ono prosto razgovarjanje? Dovolj prašanj za nov razgovor.

Dr. Fr. Lampe.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

17. Pametne in nespametne device. (Mat. 25, 1—13.)

Tedaj bo nebeško kraljestvo podobno deseterim devicam, katere so vzele svoja svetila in so šle ženinu in nevesti naproti. Pa pet jih je bilo nespametnih in pet pametnih. Petere nespametne so vzele svetila, olja pa niso vzele s seboj. Pametne pa so vzele olja v svojih posodah s svetili vred. — Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči je pa šum vstal: Glejte! ženin gre, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device in so napravljale svoja svetila. Nespametne pa so modrim rekly: Dajte nam svojega olja, ker naša svetila ugasujejo. Pametne pa so odgovorile rekoč: Da ga kje ne zmanjka nam in vam, pojdite raje k prodajavcem in si ga kupite. — Kadar so pa šle kupovat, je prišel ženin; in pripravljene so šle z njim na ženitnino in duri so se zaprle. Poslednjič pridejo pa tudi one device, rekoč: Gospod, gospod! odpri nam! On pa je odgovoril in rekel: Resnično vam povem, vas ne poznam. — Čujte tedaj, ker ne veste ne dneva ne ure!

Po besedi se naslanja ta lepa in pretresljiva prilika na navado judovskega ženitovanja. Pri judih se je obhajala ženitnina po noči.

Ob določenem večeru je prišel ženin, ki ga je spremljalo deset mladenčev, v nevestino hišo; nevesta, obdana od desetih deklet, ga je slovesno sprejela; potlej se je vsa družba povabljenih pomikala proti ženinovemu domu ali v katero drugo hišo, kjer se je obhajala ženitnina. Mladenči in družice so pri tem svetili z baklami. Te bakle so bile lesene palice, ki so imele na vrhu skledice, v katerih je olje gorelo. Razun tega je imel vsakdo, ki je svetil, tudi posodico olja pri sebi, da je bilo mogoče priliti, ako so začela svetila ugasovati zaradi daljšega pota ali pa, kakor v pričujoči priliki, zaradi dolgega čakanja. Zveličar se tu ozira le samo na device, nevestine družice, ki ženina pričakujejo.

Zenin je Jezus Kristus; nevesta je sv. cerkev; prihod k ženitnini je za posameznega smrt, za vse skupno — sodnji dan; ženitovanje je nebeško veselje; svetilo je sv. vera; olje in luč je milost božja in zaslužna dela. Deset devic pomeni vse verne kristijane; številka „deset“ je najpopolnša, ker ima nekakšno vse druge v sebi, je tedaj številka vesoljnosti; device se imenujejo kristijani deloma zato, ker se v sv. pismu nevera in malikovanje večkrat prešeštovanju primerja, deloma pa tudi zato, ker je sv. čistost najimenitnša čednost — ponos krščanstva in vsakemu po njegovem stanu zapovedana.

Oglejmo si zdaj nekoliko te device, v čem so si podobne, v čem različne. Jezus pravi, da je bilo pet pametnih, pet pa nespametnih. Začetkoma se ta razlika še ne kaže tako vidno, vse so device, vse gredo ženinu naproti, ker so vse na ženitnino povabljene; še le o prihodu ženina nastane razlika očitna in ločitev popolna. Tudi v tem so si pametne in nespametne device podobne, da obojne podremljejo in zaspé. Toda vsa ta podobnost je le navidezna; v istini so si tako različne, kakor pamet in nespamet, kakor modrost in norost. Zakaj pa?

Modrost se zlasti v tem kaže, da misli na prihodnost, nespamet pa misli le na sedanji trenutek; modrost si poišče najpripravnejših pripomočkov, da si zagotovi kar moč srečno in veselo prihodnost; norost pa kar tje v en dan rije, dela le za sedanji čas, za prihodnost ima k večemu želje, pa prazne želje, ker se ne poslužuje pravih pripomočkov.

Pametne device so pokazale svojo modrost v tem, da so se z oljem zadostno preskrbele, ter hotele vedno pripravljene biti, naj pride ženin kadar koli; potem so lahko brez skrbi zaspale, ker so imele vse v redu; modro je bilo tudi to, da so do zadnjega bile tolikanj skrbne za olje ter se niso dale premotiti, da bi ga bile neumnim tovarišicam posodile.

Nespametne device pa so razodevale svojo norost s tem, da se že tedaj niso s potrebnim oljem preskrbele, ko so se na pot podale, ampak lahkomišljeno kakor brezskrbne lahkoživke se pridružijo modrim brez prevdarka, česa bodo potrebovale, kadar ženin pride. To je bila prva velika nespamet; a druga ni bila manjša, ker si še potlej niso olja nakupile, ko se je ženin mudil in so imele lepega časa dovolj — pa so brez skrbi zaspale. To dvoje je bila največa norost.

Vse drugo, kar so še pozneje počele, ko se je bil naznanil prihod ženinov, je sicer tudi nespametno, pa je le žalosten nasledek prejšnje nespameti, ki se zdaj pri najboljši volji ni dala več popraviti: zdaj bi bile rade modre, pa je prepozno! Zdaj so vse zbegane in vse, česar se lotijo, je le zaletovanje iz ene zadrege v drugo. Prej se za pametne niso nič zmenile, kako so kaj preskrbljene s svečavo; zdaj vidijo njih modrost, pa jih zastonj prosijo, je že prepozno! K prodajalcem gredó — o polnoči! kedaj bodo koga sklicale, da bi jim olja nalil? — in vendar se tako zeló mudi, — ženin je že tako blizo!! Slednjič dobijo, kar so želele; srce se jim nekoliko olajša, — toda nova strašna zadrega, hujša memo vseh prejšnjih: vrata so že zaprta! Še slednji obupni poskus: trkanje in mila prošnja! Vse zastonj — ženin jih noče spoznati — prepozno je — ženitnina se je že začela!

Taka je tudi pri nas kristijanah. Vsi smo k nebeški ženitnini povabljeni; vsi smo pri sv. krstu dobili prekrasno ženitovansko oblačilo — oh, bili smo vsi tako lepe bele družice nebeškega Ženina! — prižgano nam je bilo svetilo milosti božje in božjih čednosti: vere, upanja, ljubezni. V otročji dóbi smo si bili še vsi enaki; oni, pri katerih se Ženin ni dolgo mudil, so kar v detinski nedolžnosti, s krstno lučjo šli k večni ženitnini. Blagor jim! Drugi pa morajo ženina dalje čakati, nekateri prav dolgo. In tu se začne razloček med pametnimi in nespametnimi, vendar na zunanje še ne tako odločno, ker po božji naredbi imajo v sv. cerkvi do sodnjega dne živeti pravični poleg grešnikov. Ženinu gremo sicer vsi nasproti in njegove ženitnine se tudi želimo vsi vdeležiti, ker bi vsi radi v nebesa prišli. Prišli bodo pa le oni, kateri so vedno pripravljani. Ko namreč človek nekoliko odraste, in se pameti zavé, mora sam skrbeti, da mu pri krstu prižgana luč ne ugasne. Že v mladih letih naj svoje srce obilno preskrbi s potrebnim netivom: željno naj sprejema nauk Jezusov, da se mu utrdi vera; pridno naj moli, da se mu vzbuja upanje in hrepenenje po nebeški ženitnini; privadi naj se vestno spolnovati zapovedi, da se mu vname sinovsko udana ljubezen do Jezusa; vredno naj sprejema svete zakramente, da si ohrani in pomnožuje milost božjo, kajti edino to: milost božja in dela v stanji posvečujoče milosti iz ljubezni do Boga storjena so tisto olje, s karim more ob prihodu nebeškega Ženina svetiti, kdor hoče biti deležen njegove ženitnine. Tako je pripravljen moder mladeneč, modra deklica, ker si misli: „kaj se vé, morebiti je Ženin božji že prav blizo, — morebiti že danes pride, — tudi mladi mrjó!“

Če se pa Ženin dolgo mudí, če mladi kristijan vstopi v možko dóbo ter si izvoli svoj stan, v katerem mu je več časa delovati: o naj ostane stanovitven, naj pred vsem zmiraj skrbi za to, da mu ženitovanska luč ne ugasne. Najprej naj bo z oljem obilno preskrbljen, potlej smé dremati in spati. Dremanje in spanje pametnih in nespametnih devic nam lahko pomeni vse natorne potrebe, kakor jed in pijačo, delo in počitek, zlasti naša stanovska opravila: starši se ukvarjajo z otroci, posli služijo, kupci kupčujejo, kmet obdeljuje polje,

vladar vlada itd. Vse te reči so za modrega le postransko opravilo; prva in glavna reč mu je milost božja, čednosti in dobra dela. Nič se mu ni treba bati, če tudi v sredi svojih opravil nenadno zasliši glas: „Smrt je blizo, — Zenin gre!“ Blagor mu, ker sprejet je v nemenljivo veselje! *In duri* — med časnostjo in večnostjo — *so se zaprle!* Zanj ni več trpljenja in solz, nič več straha, nič več nevarnosti in skušnjav; večna radost mu je zagotovljena, — *duri so se zaprle* in mu ostanejo zaprte na veke!

Kako vse drugače pa doni na uho nespametnega kristijana, ki mu je bilo vse drugo bolj mari nego Jezus, nepričakovani glas: „Zenin gre, — umrl boš; — kmalu — zdaj-le!“ O, kolika zadrega! Pričujoči mu ne morejo pomagati; ko bi tudi sami svetniki klečali okrog njegove postelje, ne morejo mesto njega vesti sprašati, kesanja obuditi; ne morejo mu odstopiti milosti božje, najmanjše čednosti, najmanjšega zasluženja ne: on sam bode sojen — po svojih delih! — Pa naj gre *k prodajalcem*, se sliši, t. j.: „Brž pošljite po gospoda, kaplana, župnika: brž, brž — hudo se mudi!“ Toda kako rado se zgodi, da tudi duhoven ne more pomagati zdaj ponoči onemu, kateri po dnevi — v zdravih trenutkih — ni maral zanj! Kako bode zdaj, ko se mu dela mračna tema v glavi in mrzla noč v srcu, kako bode zdaj vredno prejel sv. zakramente, ker jih še takrat ni, ko mu je bil še um jasen in volja krepka! Prepozno, prepozno! Duša grešna gré pred sodbo, a *duri* v nebeško veselje so se pred njo zaprle in ostanejo jej zaprte večno; mesto nebes ima pekel, kajti tak pomen imajo besede iz ust večnega Sodnika: *Ne poznam vas!*

Veličastna je ta prilika, ako jo obrnemo na zgodbo sodnjega dne. Nebeški Zenin v prelepi opravi nebeškega veličanstva bo prišel v oblakih nebá; njegovi prijatelji in drugi — angelji ga bodo spremljali. Angelji bodo poklicali nevesto — sv. cerkev in njene družice (prilika je umeti v vzvišanem — idejalnem smislu, tako, da so vse družice, ki pojdejo k ženitnini, ob enem tudi neveste: *pripravljene so šle ž njim na ženitnino*), pametne bodo djali na desnico, nespametne bodo vvrstili na levo; v strašni zadregi bodo levičarji in obupno bodo vpili, ker rešenje ni več mogoče; v neskončni radosti pa pojde nevesta Kristusova — vojskujoča in trpeča cerkev — vsi izvoljeni k večni ženitnini in *duri* se bodo zaprle: časa je konec in začne se večnost, — zmagovalna cerkev bode v neskončni radosti zmagoslavje obhajala na vekov veke.

Vsa prilika je tako jasna in podučna, da jo otrok lahko razume in na-se obrne; vendar se je Zveličar bal, da si jo bodo kristijani premalo k srcu vzeli, — zato povzame ob koncu v kratkih a krepkih besedah ves pomen in namen krasne prilike, rekoč: *Čujte tedaj, ker ne veste ne dneva ne ure!* Predragi! ne zabimo, da je tudi za nas pridjal mili Jezus ta pristavek.